

Nr. 37 - December 1997
9e jaargang
Verschijnt 4x per jaar
Prijs per stuk Hfl 6,-

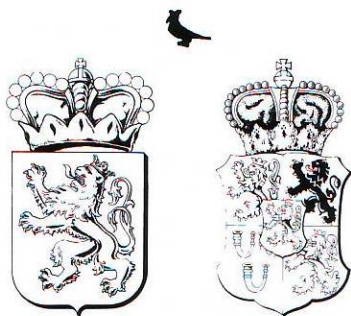
LIMBURGS SCHUTTERSTIJDSCRIFT

BRAND IMPERATOR
HARTVERWARMEND, HET HELE JAAR DOOR.

Het 'Limburgs Schutterstijdschrift'

Het Limburgs Schutterstijdschrift is een uitgave door en onder auspiciën van de stichting Steun Aan het Schutters- en gildewezen in de beide Limburgen (S.A.S.).

Abonnementen

Het Limburgs Schutterstijdschrift verschijnt 4x per jaar.
 Abonnementprijs Hfl 25,- / BF 480 per jaar bij vooruitbetaling.
 Losse nummers à Hfl 6,- / BF 115 excl. Hfl 3,- / BF 60 verzendkosten.

Bankrelaties

Nederland: Rabobank Heythuysen, rekeningnummer 12.22.15.125
 Postgironummer 2878343
 België: Gemeentekrediet van België Agentschap Kinrooi, rekeningnr. 068-2059877-12.

Redactie-adres en nieuw abonnement

Eglantierhof 8
 6043 WH Roermond.

Druk

Drukkerij Limburgsche Post
 Heerstraat Noord 69
 6099 AW Beegden.

Voorbehoud

Plaatsing van een artikel in dit tijdschrift houdt niet in, dat de inzichten van de schrijver worden gedeeld door de redactie.
 Bij overname van artikelen is bronvermelding vereist.

De redactie stelt het algemeen belang boven het persoonlijk belang en behoudt zich daarmee het recht voor om aangeboden teksten te wijzigen, in te korten of zelfs niet te plaatsen.

ISSN: 1382-0893.

BESTE SCHUTTERS-VRIENDEN,

Het "Uur U" heeft bijna geslagen. Op 1 januari 1998 treedt in Nederland de ministeriële richtlijn in werking waarin is vastgelegd dat de "bodempvervuiling door loden kogels" afgelopen moet zijn. Ik blijf bij mijn eerder ingenomen standpunt dat er geen noemenswaardige vervuiling plaatsvindt van de bodem waarin loden kogels terecht komen. De heren in Den Haag beweren echter anders. Zelfs rapporten van een gespecialiseerd bureau en gesprekken konden 'Den Haag' niet tot andere gedachten brengen.

Tijdens de voorjaarsvergadering van de OLS-Federatie zei OLS-President Lei Stals nog tegen de aanwezigen "er moet naar gestreefd worden om de noodzakelijke voorzieningen in orde te hebben vóór 1 januari 1998". Inmiddels echter weten enkele schutterijen wel beter. Diverse gemeentebesturen eisen een tijdige en stipte uitvoering van hun interpretatie van de richtlijn. Schutterijen die wél met hun gemeentebesturen mochten praten, zochten en vonden vaak samen een aanvaardbare oplossing. Een goed voorbeeld is de Gemeente Weert. Zij riep een speciale milieuvergunning in het leven voor haar 9 schutterijen waarin ze een nauwkeurige registratie van het aantal verschoten kogels voorschrijft. Verder dienen de schutterijen regelmatig kogels te rapen en dienen ze bij te houden hoeveel kogels worden geraapt.

Aanvankelijk klonken de geluiden van het Roermondse stadsbestuur ook gunstig voor de 5 schutterijen in die gemeente. Het nieuwe voorstel van de gemeente om één gezamenlijk schietterrein in te richten, kon geen goedkeuring krijgen van de schutterijbesturen.

Rest dus dat de schutterijen ieder hun eigen probleem maar moeten zien op te lossen. Jammer is ook dat diverse schutterijen daarbij het enkele jaren geleden gedane aanbod van het bestuur van de OLS-Federatie hebben vergeten om in dit soort zaken adviserend op te treden en alvast overgingen op de kogelvanger. Het enige interessante van dit alles is dat men nu de verschillen in schietresultaten zichtbaar kan maken van de schutterijen die wél of niet op een kogelvanger schieten.

Dit lijkt mij overigens een ideaal thema voor een Schuttersdag. A propos Schuttersdag, vergeet niet op 10 januari 1998 naar Baexem te komen voor de 5e Limburgse Schuttersdag. Een gedetailleerd programma vindt U elders in dit nummer.

Namens alle mederedacteuren wens ik U prettige feestdagen en een zeer voorspoedig en succesvol 1998 toe.

Wim Pijpers, Hoofdredacteur.

Ingesloten bij dit nummer van het Limburgs Schuttersstijdschrift vindt U de betalingskaart voor het abonnement over het jaar 1998. Voorkom vertraging, daarom verzoeken wij U om het abonnementsgeld z.s.m. over te maken.

Het volgende nummer van het Limburgs Schutterstijdschrift zal verschijnen in maart 1998. Kopij en advertenties kunnen aangeleverd worden tot 1 februari 1998 bij het redactie-adres.

Bij de voorpagina:

Een glas-in-lood raam, deel uitmakend van de 6-delige serie ramen "Het gezonde leven in Limburg" (1954), is eveneens een van de erfstukken, die van Charles Eyck resteren. Vooraan de schutterskoning en koningin. Achter hen komt de schutterij korter bij uit de richting van de kerk. Het raam bevindt zich in het directiegebouw van Verpleeghuis/Astmacentrum Hornerheide te Horn.

DE KONINKLIJKE SCHUTTERIJ ST.-MARTINUS KINROOI – vogelvlucht door haar geschiedenis –

Schutterij St.-Martinus Kinrooi behoort tot de oudste schutterijen in Belgisch-Limburg. Wanneer ze precies opgericht is, kan niet met zekerheid gezegd worden. Helaas is ook bij deze schutterij bijna al het archiefmateriaal tijdens Wereldoorlog II verbrand.

Gaan we echter op het koningszilver af aan de koningsbreuk, zo vinden we daar al een plaat met het jaartal "1680". Eveneens is bekend dat Tonis Tonissen en Jan Tonissen in 1680 een schild schonken aan schutterij St.-Martinus. De vogel werd geschoten op Sacramentsdag.

Doordat de schietplaats van de schutterij in het huidige gehucht "De Schans" lag, wordt algemeen aangenomen dat de Heren van Kessenich actief waren bij de oprichting van de schutterijen. Het gehucht "De Schans" was vroeger een moerassig gebied, gelegen aan de zuidgrens van Kinrooi.

Alhoewel niet compleet, toch is aan de hand van de zilveren platen het goed mogelijk om de geschiedenis van de schutterij te volgen.

Om te beginnen een zeer oud plaatje uit het jaar 1680, aan het halsbandje van de zilveren vogel bevestigd, met het volgende opschrift: "Lenaert van Knabussen gaf diesen vogel omdat hij sin leven lanck therynck vrij sin soude". Spijtig genoeg is dit belangrijke plaatje in de jaren zestig verloren gegaan, zodat de vogel nu aan zijn halsbandje alleen nog een bevestigingsringetje draagt.

Verder zijn er nog platen met de volgende opschriften:

- "Tonis Tonissen ende Jan Tonissen gaven beide dese schilt 1680".
- "Jan Aendekerk verworven door de Companie 1680".
- Eenzelfde plaat voorstellende een bloemstruik en bloeiende bloem, zonder verder opschrift of jaartal.
- Plaat met opschrift "Amplissimus D Dominus Nicolaus Daniels Decanus Archidiaconus Ecclesiae Eyckenis 1766".
- Plaat met opschrift: "M. Eggelen Paus en Keyserleyken Notaris, Secretaris des lands Kessenich,

Coninck van de Schutterie Van St. Marten A. 1772".

- Plaat met opschrift: "Leonardus Penders Keizer tot Kinder 1787".

Op 20 maart 1737 verkocht Reynier Baents "het schuttehoefken groot ongeveer een halff vrecht belast aan de schutterie aldaer met ses stuyvers voorders onbelast ende los vrij voor behalden den heerlijken chins".

Ruth Peters, capiteyn tot Kinderoy 20 maart 1739.

Matthias Eggelen (zie boven) werd geboren op 24 januari 1742 te Kinrooi. Hij koos de eg als zinnebeeld op zijn koningsplaat.

Joanna Gertrudis Canten was "Coninginne Van de Schutterie van St. Marten in 1772 en vormde samen met de ongehuwde Notaris Mathias Eggelen een koningspaar.

Op 1 juli 1956 nam schutterij St.-Martinus deel aan het OLS in Oler. Eveneens in 1956 schoot Albert Houben (midden op de foto) zich tot koning.

In 1958 ging schutterij St.-Martinus over op folkloristische kledij.

In het testament van Gerardus Schroijs van 3 oktober 1780 lezen we: "... ende legateert aen de oude schutten van Kinroe eene aeme bier cens en aen de jonge schutten van Kinroe een tonne bier cens." Godefridus Scheijmans, capiteijn 6 februari 1782.

Van Leonardus Penders (zie boven) konden we achterhalen dat hij 38 jaar was toen hij zich tot keizer schoot. Hij koos passer en winkelhaak als zinnebeeld op zijn keizersplaat.

Bij de heroprichting van de schutterij 8 op 27 juli 1950, wordt naast de eerder genoemde platen, ook nog melding gemaakt van "Vogel n° 2 en plaat 1891 gegeven door wijlen Mr. C. Housen". Helaas is ook deze plaat in de loop der tijd verloren gegaan, de vogel daarentegen maakt nog steeds deel uit van het huidige keizerszilver. Het is tevens een bewijs dat schutterij St.-Martinus Kinrooi aan het eind van de vorige eeuw ook al actief was.

Door overlevering weten we dat voor de oorlog (van 1926 tot 1929) de schietboom bij Leonardus van Lee aan de Breeërsteenweg stond en dat men toen over bekwame schutters beschikte die, met de buks langs de fiets gebonden, heel

wat prijzen in de wacht sleepten. In 1930 moesten de schutters van St.-Martinus hun meerderen erkennen in hun dorpsgenoten van de schutterij St.-Gerlachus die met een drietal Segers Pier, Teuwen Fried en Kwaspas de schietwedstrijd wonnen in Neeroeteren. Schutterij St.-Martinus werd derde met R. Renette (Bomer Neer), Craeghs Mathieu en Franken Henri (Franken Riekske). De schietboom van schutterij St.-Gerlachus zou gestaan hebben aan de Neeroeterse steenweg bij Mines Meeuwissen. De koperen vogel, thans in bezit bij schutterij St.-Martinus, zou de vogel van schutterij St.-Gerlachus zijn geweest.

De schietboom van schutterij St.-Martinus stond onder meer nog bij Craeghs M. op de Schansenbroek en bij Cuijpers Jan op de Bomerstraat. Van 1939 tot 1940 stond hij bij Charel van Hubber (Charel Truyen) eveneens op de Bomerstraat. De Schuttecaemer was gevestigd bij Wed. Quix aan de Kerkstraat.

Het toenmalig bestuur:
Voorzitter Coolen Renier (Wevers Neerke)
Ere-voorzitter Coolen Jan (Burge-meester)

Leden:
Franken Henri (Frank Riekske)

Verstraeten Renier (uit Brook)
Neijs Willem (Lute-Willemeke)
Van Lee Leonard (vader Nard)
Craeghs Mathieu (Schansenbroek)
Kommandant was Knippenberg Renier (Knippen Neer).

Zoals met bijna alle schutterijen het geval was, ging ook schutterij St.-Martinus Kinrooi een periode van gedwongen rust tegemoet. In 1949 zouden Quix Renier, Craeghs Renier en Truyen Charel, bij laatstgenoemde, merkwaardig genoeg onder de naam St.-Gerlachus proberen ook in Kinrooi een schutterij herop te richten. Deze heroprichtingspoging mislukte.

In 1950 probeerden Houben Albert, Brouns Jan en Houben Jan samen met de oude voorzitter Coolen Renier een schutterij met de naam St.-Martinus op te richten. Dit keer lukte het wel en de schietboom kwam aan de Breeërsteenweg te staan bij Brouns Jan. De Schuttecaemer bleef bij de Weduwe Quix. Daar werden ook nog de oude buks uit 1926, het koningszilver, een sabel, een trom en twee joudes vaandels bewaard. Voorzitter van de 'nieuwe' schutterij St.-Martinus werd niemand meer dan de 'vooorlogse' voorzitter Coolen Renier op 27 juli 1950.

Het bestuur bij de heroprichting 1950:

Voorzitter Coolen Renier
Ere-voorzitter Coolen Jan
Secretaris Houben Jan
Onder-voorzitter Cornelis van Esser
Bestuursleden Hubert Houben, Jan Broens en Pieter Kunnen.

In 1951 werd een nieuw vaandel aangeschaft met daarop de beeltenis van St.-Martinus en de jaartallen "1680-1951", ook sloot schutterij St.-Martinus Kinrooi zich in dat jaar aan bij de Bond van Schutterijen Maas en Kempen en werd Coolen Christiaan koning en telde de schutterij maar liefst 24 leden. Het ging voorspoedig met schutterij St.-Martinus en de resultaten bleven dan ook niet uit. Zo werd tijdens het OLS-1956 in Kelpen-Oler de 10e prijs behaald.

In het midden van de jaren vijftig verhuisde de schietboom naar Houben Janke (toen voorzitter) aan de Breeërsteenweg waar hij bleef staan tot 1970.

Omstreeks 1970 werd men geconfronteerd met schootsveldproblemen, vandaar dat de nieuwe locatie van de schietboom de Broekhoek werd, gelegen aan de Brandstraat.

Een jaar later verhuist de schietboom naar P. Verstraten-Hornix aan de Belestraat.

De schutterij heeft een succesrijke drumband die in 1983 kampioen van België werd in de ere-afdeling. Op 8 april 1984 werd de titel "Koninklijk" toegekend aan de schutterij.

Ook de trommelaars van schutterij St.-Martinus ging het voor de wind. In 1985 behaalden ze maar liefst goud op het WereldMuziek Concours in Kerkrade

Als in 1986 het zestel Jan Houben, Tonny Houben, Mathieu Verstraten, Jan Houben, Willem Vleeschouwers en Leo Vleeschouwers het OLS-1986 winnen bij St.-Catharina Stramproy kan het niet meer op. Schutterij St.-Martinus Kinrooi is een geduchte tegenstander waar men goed op moet letten. Dat blijkt ook in de daaropvolgende jaren.

De schutterij laat niets aan het toeval over en bezoekt allerlei schietwedstrijden om zich te meten met andere goede schutters en te strijden voor de allerhoogste eer.

Tijdens de wintermaanden oefenen de schutters zich met de windbuks op een evenzo perfecte baan in het eigen schutterslokaal.

Al meerdere jaren telde schutterij St.-Martinus Kinrooi tot de favorieten van het OLS. De voorspellingen vóór het OLS-1997 gingen nagenoeg allemaal in de richting van schutterij St.-Martinus Kinrooi. Geen wonder dus dat iedereen tevreden was toen het zestel van schutterij St.-Martinus Kinrooi in 1997 ook weer als winnaar uit de bus kwam.

Op 5 september heeft het winnende zestel en de schutterij een receptie gehouden bij gelegenheid van de overwinning van het OLS-1997. Het werd een drukbezochte receptie. Een receptie waarop velen kwamen bevestigen wat zij al lang wisten, namelijk dat schutterij St.-Martinus Kinrooi een sportieve en waardige winnaar was van het OLS-1997.

Wim Pijpers.

De redactie van het Limburgs Schutterstijdschrift wenst schutterij St.-Martinus Kinrooi veel succes met de voorbereiding van het OLS-1998.

Schutterij St.-Martinus Kinrooi tijdens de opening van het OLS-1990 in Schaesberg.

KONINKLIJKE OPENING CHÂTEAU ST.-GERLACH

Op maandag 15 september j.l. vond de officiële opening plaats van het schitterend gerenoveerde Château St.-Gerlach te Houthem St.-Gerlach.

De feestdag rondom de stijlvolle opening was een opeenvolging van hoogtepunten rondom wat in de volksmond "Het wonder van Houthem" wordt genoemd.

Eenieder sprak respect uit voor de ongelooflijke prestatie om dit schitterende landgoed van de ondergang te redden.

Onbetwiste hoofdrol vervulde uiteraard kasteelheer en Houthemenaar Camille Oostwegel, de provoost-generaal van Schutterij St.-Martinus, die deze dag terecht in het middelpunt van de belangstelling stond en ook volledig terecht koninklijke onderscheiden werd in de Orde van Oranje Nassau om zijn tomeloze inzet voor het behoud van cultuur-historisch erfgoed in Limburg.

De Houthemse schutterij is natuurlijk bijzonder trots op zo'n geweldige man, die naast zijn veeleisende taak als kasteelheer en maître van

gerenomeerd horeca-gelegenheden in meerdere historische locaties, steeds weer tijd vindt voor zijn schutterij. Getuige hiervan is ondermeer de schitterend gerenoveerde schietweide naast het Château; de onbetwist mooiste gesitueerde schietweide van heel Limburg.

Een plek waar de Houthemse schutters zich thuis voelen en waar ze nog vele jaren Camille's gasten steeds weer kunnen tonen hoe waardevol het Limburgse Schutterswezen is.

Uiteraard konden en mochten de Houthemse schutters niet ontbreken bij deze feestelijkheden rondom het Château, zoals 's ochtends vroeg in de plechtige H. Mis, tijdens het "pièce du théâtre" (een tableau vivant van de vijf personages die bepalend zijn geweest voor de historie van het landgoed St.-Gerlach), de ere-haag bij de aankomst van de helikopter van Mr. Pieter van Vollenhoven, de daadwerkelijke openingshandeling: het onthullen van een bronzen beeldengroep en de grootse openlucht-receptie geheel in stijl.

Onbetwist hoogtepunt voor de schutters was de ontmoeting met Mr. Pieter van Vollenhoven en de daarbij horende foto. Een onvergetelijke dag in de historie van Houthem in het algemeen en de schutterij St.-Martinus Houthem St.-Gerlach in het bijzonder.

Maurice de Lange, tamboer en instructeur van schutterij St.-Martinus Houthem St.-Gerlach.

ADRESWIJZIGINGEN

0306 St.-Antonius Nederweert, secretariaat wijzigen in: Past. Vullerstraat 62 6035 AH Ospel. Tel. 0495-625222 (J. Corstjens).

0826 St.-Michaël Brachterbeek, secretariaat wijzigen in: Op de Berg 59 6051 KB Maasbracht. Tel. 0475-464121 (M. Evers-Welters).

0840 St.-Sebastianus Heel, secretariaat wijzigen in: Ringweg 36 6097 EE Heel. Tel. 0475-572604 (P.A.G.G. Derksen).

0938 Kon. Wilhelmina Nieuwenhagen, secretariaatsadres wijzigen in Elzeshof 23 6374 MJ Landgraaf.

MARKETENTSTERS BEZOCHTEN HUN PATRONES IN EISENACH

De marketentsters van de Bond van Schutterijen Maas en Kempen, maakten van 24 tot 26 oktober j.l. een busreis naar Duitsland om er een bezoek te brengen aan Thüringen. Dankzij de vriendschapsbanden tussen de pistool- en karabijn-schutters van Bad Salzungen en de bukschutters van schutterij St.-Servatius Raam-Ophoven kon Herman Janssen dit bezoek regelen. Een beknopt reisverslag.

Logement in Jeugdherberg

De nieuwe 3-sterrenbus van 'De Wilg' met chauffeur André Vossen, stopte na een urenlange heenreis op de plaats van ons logement. Kamerverdeling en onderbrengen van de marketentsters, schutters en begeleiding in de kleine huisjes. Verse lakens voor de stapelbedden en de verse broodjes bij het ontbijt zorgden alvast voor één ster. Wandeling langs de Burgsee en de plaatselijke markt en afspraak voor het eetbuffet. Onze honger werd gestild met een overvloed van vleesgerechten en de dorst met "zwart bier", een blondje of een wijntje. Pater Karel De Wilde, meegereisd als praeses, vond het nodig om te bellen zodat hij een extra rondje moest betalen. Bij zijn tweede beltoon kondigde hij een omhaling aan. Het deficit bedroeg toch nog ruim 100 DM bij de afrekening. Te voet of per taxi bereikten we ons logement.

Naar St.-Elisabeth op zaterdag

Eerste hoogtepunt: bezoek aan de Wartburg in Eisenach. Het geleide bezoek was de inspanning om 280 trappen en andere hellingen te beklimmen zeker waard (een deel verkoos toch maar de bus). Sint-Elisabeth herleefde in deze burcht op schilderij of mozaïk en zeker in haar kapel, waar Josee Elst het woord nam.

"Beste marketentsters en schutters. We hebben het doel van onze reis bereikt. Eindelijk zijn we bij onze Sint-Elisabeth van Hongarije... Wij hebben haar als onze patrones verkozen omdat ze gezorgd heeft voor armen en soldaten... Wij vragen u lieve Elisabeth inspireer ons opdat wij waardevolle en goede vrouwen zouden zijn en blijven in onze maatschappij. Help ons één te blijven, want dat is onze sterkte. Laat niet toe dat wie ook een wig komt drijven in onze gemeenschap...

Beeld van St.-Elisabeth in de kerk van Eisenach.

Geef ons leiders. Wij zullen hen volgen. Leiders die het aloude schutterswezen naar het derde millennium kunnen leiden en dit met een groot respect voor het verleden... Leiders die ervoor zorgen dat het schutterswezen een houvast kan blijven voor de schuttersfamilies, zeker wanneer een vlag van vele onzin-gedachten over de eeuwwisseling zal gaan waaien... H. Elisabeth van Hongarije, bescherm ons..."

Een tweede hoogtepunt was de plechtige gildemis in de Sint-Elisabethkerk, waar de marketentsters voor de offerande zorgden. Pater Karel deed de H. Mis in perfect Duits. De marketentsters spraken een speciaal gebed van verzoening tussen alle marketentsters uit. De pater herinnerde de aanwezige parochianen aan de historie van Sint-Elisabeth en legde de reden van ons bezoek uit. Na de H. Mis stelde de kleurrijke groep zich achter in de kerk op, want "de schoonheid van de dames vloeit weg met de regen", gaf de pater als reden op. Een aanwezige zuster, ook Elisabeth genaamd, moest op bevel van de pater een borrel drinken in de kerk. Velen volgden haar voorbeeld en proefden ook stokbrood met kaas en worst.

Verrassingsavond

Hoe Josee Elst ook had gepolst, de avond moest ook voor haar een verrassing blijven. Bij onze aankomst zat er reeds een klein gezelschap waaronder enkele schutters en voorwaar ook de secretaris van de plaatselijke schutterij van Bad Salzungen. De marketentsters deden hun optreden van in de kerk nog eens over en na het eetbuffet en wat tekstaanpassingen kon Josee haar toespraak houden en de groep voorstellen. De secretaris kreeg een aandenken namens de Limburgse gouverneur Hilde Houben-Bertrand. Günther Becker, die ter plaatse ons bezoek voorbereidde, ontving enkele boeken. Danspasjes konden er ook nog af op de tonen van het orkest.

Bad Salzungen, een uniek kuuroord

Als afsluiter brachten we nog een bezoek aan het groot complex met vakwerkbouw en speciale installaties voor gasten. Dit kuuroord is het paradepaardje van de stad. Een deskundige director legde ons haarfijn uit hoe we er zoutkuren kunnen ondergaan met een zoutgehalte van 1 tot 27 graden, al wandelend (met speciale witte beschermkledij), al badend of inhalerend. Vooraleer de terugreis aan te vangen toch even een bezoek brengen aan het schutterslokaal en de schietstand. In de kantine zagen we foto's van schutterij St.-Servatius Raam, waarbij nu ook de foto van de marketentsters kan worden geplaatst.

Als besluit

Onze uitstap naar Thüringen bracht ons voorbij een restant van de vroegere "muur", in 1989 gesloopt. Het fraaie Thüringerwald is een prachtig wandelgebied. In de dorpen en stadjes veranderen de huizen voortdurend wegens renovatiewerkzaamheden en de Westerse en Amerikaanse invloeden. Wij gingen speciaal voor Sint-Elisabeth en we hebben haar aanwezigheid ook aangevoeld in de burchtkapel en in de kerk van Eisenach en bij onze groep marketentsters onder de artistieke leiding van Thil Verhaegen, de administratieve leiding van Tina Vandervelden en de educatieve leiding van Josee Elst. Ze hebben zich "waardig" gedragen als ambassadrices van ons Maasland en Kempen. En, Pater Karel, u danst voortreffelijk! Proost Herman, een stapelbedje was aan jou niet besteed. Voor een verslag over het nachtelijke Bad Salzungen kan men bij hem terecht.

Werner Smet.

Gebed tot de overleden marketentsters.

Marketentsters bij de Heer, wij stellen ons onder uw hoede. Help ons in onze strijd, voor het bevorderen der naastenliefde in ons midden. Laat ons over alle rangen en standen heen, dienaressen zijn van mensen, die met ons de vele Gilden uitmaken. Geef ons steeds de moed eendrachtig uw voorbeeld na te volgen zodat wij, in onderlinge liefde en zonder egoïsme werken voor het geluk

van allen die met ons in die vele Gilden verbonden zijn. Verzoen alle Marketentsters die door tweedracht van elkaar gescheiden zijn en breng hen terug tot éénheid van de echte liefde. Laat ons niet eigenzinnig steeds nieuwe wegen inslaan, maar laat ons vasthouden aan de weg die onze grote Gildebroeder Christus ons heeft voorgeleefd. Dat wij zijn geest niet uitdoven in onszelf of in anderen, maar dat wij altijd bereid zijn Gods grote geest te herkennen in het leven en het werk van al onze mede-marketentsters. Leer ons alle muren neerhalen die ons van elkaar scheiden en voeg ons samen tot één bouwwerk, tot één grote Gilde met als hoeksteen Gods zoon, Jezus Christus. Marketentsters bij de Heer, spreek voor ons ten beste en neem ons bij de hand wanneer het moeilijk wordt. Laat ons nooit versagen en houdt ons steeds voor ogen de woorden waarvoor gij u destijds hebt ingezet: 'In dienende liefde, trouw' Zusters bij de Heer, bid voor ons'.

Gebed dat werd gebeden door de marketentsters tijdens de Gildemis in Eisenach op 25 oktober 1997.

Volledige tekst voorgelezen door Josee Elst in de Sint-Elisabethkapel in Eisenach.

"We hebben het doel van onze reis bereikt. Eindelijk zijn we bij onze Sint-Elisabeth van Hongarije. Hoe komt dat nu, dat wij zo graag hier naar toe kwamen? Wel, in het begin, toen we haar dan als onze patrones gekozen hadden, was er pater Karel. Hij bleek haar goed te kennen en beschreef haar. Hij deed dat heel duidelijk, zodat we haar bijna konden zien. Ze werd zelfs heel menselijk voor ons. Hij beschreef haar gedaante, haar gestalte en vooral haar ingoed karakter, haar elegantie, haar grote donkerbruine ogen, met zoveel warmte

daarin en zoveel liefde vooral voor haar gemaal-koning en strijder. En dan haar mooi zachtbruin velleke (huid), dat zullen we nooit vergeten. Dank u pater Karel. Het was het moment voor Thil, artistiek als zij is, om te zeggen "Ik wil ze eens maken..." en dat heeft ze gedaan. We hebben haar zelfs meegebracht. Dank u Thil. En toen kwam Herman Janssen, en die zei: "Ik weet waar ze woont en ik ben bij Sint-Elisabeth op bezoek geweest. Ik heb dia's van haar gemaakt. Ik zal ze u tonen". Dat is nog geen jaar geleden. Ge hebt gevraagd "kunnen wij daar ook eens naar toe?" Laatst in 't voorjaar bij gelegenheid van onze werkvergadering. Hoofdzakelijk voor onze nieuwe marketentsters had Herman weer dia's mee en toen hebben jullie gevraagd "Wel, wanneer gaan we nu naar de Wartburg?" En toen hebben we, en zeker Herman heel veel werk gekregen... Dank u Herman. Gij moet de marketentsters van de Bond wel een klein beetje graag zien of tenminste een eerlijke waardering voor hen hebben. Nu de Sint-Elisabeth in ons geheugen gestalte heeft gekregen, en we eindelijk bij haar zijn, kunnen we ook eens met haar praten.

Heilige Elisabeth van Hongarije, wij zijn uit het verre Limburg naar U toegekomen, wij de marketentsters van de Bond voor Schutterijen Maas en Kempen. Wij hebben U als onze patrones verkozen, omwille van de taak die U voor Uzelf gekozen had. U heeft gezorgd voor armen en voor soldaten. U bracht hen brood en drank. U stond hen bij, monterde hen op, moedigde hen aan. Deze taken zijn nu ook de onze. Als marketentster zijn wij de gastvrouwen van onze schutterijen en van onze Bond. Wij houden van onze taak. U, Sint-Elisabeth verliet deze burcht om naar de mensen te gaan. Net zoals U, trekken wij ook naar velden of weilan-

den met brood en drank. Maar zij die wij bedienen hebben geen honger, wel trek en weinig dorst, maar drinken graag. Op sociaal vlak zal er wel veel veranderd zijn in onze wereld, maar ook nu nog zijn er lieve mensen nodig, zoals U, die anderen willen helpen en steunen, en dat doen wij ook, vooral in onze schutterijen. Alleen vinden wij het zo spijtig, dat ons mansvolk er soms zo weinig van begrijpt van onze taak. Ze vinden het zo vanzelfsprekend dat wij al de dingen doen, en dat zijn er vele.

Lieve Elisabeth, U heeft het ook moeten ondervinden hoe de taken, waar vrouwen en enkel vrouwen zich van kwijten, niet altijd geapprecieerd worden door de heerschappen. Ze hebben het vaak niet door. Welnu, Sint-Elisabeth, mogen wij onderdanig dat wij zijn, nog steeds vragen, onze schutters te inspireren, open hun ogen, en verhelder hun geest omdat zij ook wat wij bijbrengen aan het schutterswezen waardevol zouden vinden. Graag zijn wij tot bij U gekomen naar de plaats waar U gewoond, gewerkt, gebeden hebt, en vooral goed zijt geweest voor de Uwen en voor anderen. Wij vragen U, lieve Elisabeth, inspireer ons opdat wij waardevolle en goede vrouwen zouden zijn en blijven in onze maatschappij. Help ons één te blijven, want dat is onze sterkte. Laat niet toe dat wie ook een wig komt drijven in onze marketentstergemeenschap. Wij zijn er van overtuigd dat wij niet met ijdele wensen naar U zijn toegekomen, maar dat U ons sterk zult maken. Dat U ook onze schutters sterk zult maken, opdat zij échte mannen zouden zijn uit één stuk, koen en moedig als het nodig is, maar lief en zacht als het er op aan komt. Wij hebben in onze schutterijen prachtige vrouwen met een grote dienstvaardigheid. Als zij morgen zich van andere taken zouden gaan kwijten dan zal het aloude schutterswezen een grote chaos meemaken. Daarom vragen wij, lieve Elisabeth, bescherm niet alleen Uw marketentsters, maar het hele schutterswezen. Geef ons leiders. Wij zullen hen volgen. Leiders die het aloude schutterswezen naar het derde millenium kunnen leiden en dit met een groot respect voor het verleden en voor al degenen die ons zijn voorgegaan. Geef ons leiders, met een grote visie op de toekomst, leiders die er voor zorgen dat het schutterswezen een houvast kan blijven voor de schuttersfamilies, zeker, wanneer een vlag van vele onzinnig-gedachten over de eeuwwisseling zal gaan waaien... Wij zullen hen steunen en aanmoedigen, zoals U dat hebt gedaan. Wij marketentsters en schuttersvrouwen zullen dan op onze post blijven. En voor U steun, lieve Elisabeth, zullen wij U dankbaar zijn.

Heilige Elisabeth van Hongarije, bescherm ons.

Toespraak van Josee Elst tijdens de "verrassingsavond" in Bad Salzungen. Zeer geachte Heer Secretaris, Schutbroeders en -zusters. Wij danken u voor uw vriendschappelijke uitnodiging en voor deze hartelijke ontvangst. Wij willen ons even aan u voorstellen. Eerst Herr Herman Janssen, door u reeds gekend nemen we aan. Onze praeses

pater Karel De Wilde die zojuist in de gildemis is voorgegaan, Herr Werner Smet, redacteur van ons Limburgs Schutterstijdschrift. Van onze groep heeft Thil Verhaegen de artistieke leiding, Tina Vandervelden de administratieve en ikzelf de educatieve leiding. Hier voor u staan de marketentsters van de Bond "Maas en Kempen" in Vlaams Limburg. Zij behoren tot verschillende schutterijen. Aan de klederdracht kunt ge telkens zien tot welke schutterij zij behoren. Sommige marketentsters hebben hun echtgenoot meegebracht. Het zijn schutters die telkens tot dezelfde schutterij behoren als hun echtgenote.

De marketentster heeft een zeer historisch verleden. Van ongeveer de 13de eeuw tot 1900 verbleef zij in de legers in Europa. Verdween dan een 70-tal jaren en is rond 1975 weer verschenen in de schutterijen van de beide Limburgen, Nederlands en Vlaams Limburg. In vroeger tijden vergezeld de marketentster haar 'compagnie' als deze op mars of oefening ging. Het woord marketentster is afgeleid van het Oud-Italiaanse woord "Marcatante", hetgeen handelaar of koopman betekent. Waarschijnlijk hebben soldaten de term meegenomen naar Duitsland, want in de 15de eeuw wordt het woord "Marketender" ook in Duitsland gebruikt om handelaars aan te duiden die de legers volgden. In het Nederlandse gebied moesten de soldaten zelf zorgen voor de bereiding van hun voeding en waren voor de ingrediënten aangewezen op de waren die de marketenders of marketentsters aanboden. De Provoost-Generaal had de taak er op toe te zien dat de prijs-kwaliteit verhouding van de aangeboden waren juist was. Wanneer die van bedenkelijke kwaliteit waren, werd de marketentster gestraft. De officier gaf dan bevel tot een pak slaag. De marketentster werd dan over de knie gelegd en op de achterkant van haar toen nog grote broek gerammeld. Sommige vrouwen hadden de goede naam van de marketentster, door bedenkelijke nevenactiviteiten, in het gedrang gebracht. Daarom besloot Koning Willem II van de Nederlanden dat de marketentster slechts aan één compagnie mocht verbonden zijn. Ze kreeg dan een erkenningsteken. Dat was een officieel ingestelde penning met daarop de naam van de eenheid en haar eigen naam en nummer. Zij was verplicht die te dragen. Ook vandaag krijgen de marketentsters in het Limburgse schutterswezen een penning die zij om de hals dragen met daarop hun naam en op de andere zijde de afbeeldingen van hun symbolen; de hoed, teken van hun waardigheid en de attributen vaatje en korf; tekens van hun taak. Allen verschijnen ze in prachtige kleurige klederdrachten aangepast aan het uniform van hun schutterij. Wat opvalt is de witte schort die zij voor hebben, ook de hoed en vooral de vriendelijke charmante glimlach. Ze dragen een korf met daarin brood, worst, kaas, doek en natuurlijk de glaasjes. Alles onderworpen aan reglementen. Aan de andere zijde dragen zij het vaatje aan een riem over de schouder, met daarin ... jenever, cognac of schnaps. Tot hiertoe

branden of stoken ze hun drank nog niet zelf, zoals de Oostenrijkse marketentsters dat wel doen. In Vlaams Limburg zijn de marketentsters vandaag de dag de gastvrouwen van hun schutterij en van de Bond tijdens de schuttersfeesten. Dan bieden zij aan de genodigden het zeer begeerde glaasje aan. Daarna wordt de doek gespreid, het stokbrood gesneden en een stukje kaas of worst toegevoegd en op de punt van het mes aangeboden. Dit evenement is gestadig uitgegroeid tot een sympathiek hoogtepunt van elk schuttersfeest. De marketentsters hebben ook, zoals de schuttersgilden een patroonheilige. Zij hebben gekozen voor de Heilige Elisabeth van Hongarije omdat zij in haar daden een inspirerend voorbeeld zien. Ieder jaar vieren zij hun patrones met een gildemis die telkens wordt voorgegaan door onze praeses pater Karel De Wilde. Dat gebeurt telkens rond 17 november, haar feestdag. Na de gildemis wordt buiten de kerk de vendelgroet gebracht aan de priesters, die het kerkelijk gezag vertegenwoordigen en verder aan de burgemeester die het wereldlijk gezag vertegenwoordigt, waarna een borrel wordt aangeboden.

In ons land zijn er nog marketentsters in het franstalige gedeelte. In Wallonië "Entre Sambre et Meuse", zijn er een 70-tal compagnies waar tientallen "Cantinières" aan de toeschouwers een borrel te koop aanbieden. Zij zijn daar ook de blikvangers op de feesten. Momenteel zijn in Duitsland o.m. in Baden-Württemberg en ook in Oostenrijks Tirol, Zwitserland, Italië, Denemarken en Zweden, praktisch in alle schuttersgilden marketentsters actief.

Het fenomeen marketentsters dringt in het Europese schutterswezen verder door. Gebieden waar geen marketentsters waren, daar komen er nu. Zowel in Schützenvereine, Gilden, Bruderschaften, Bürgerwehren als Compagnies. Lieber Herr, wij hopen dat wanneer uw Schützenverein uit het mooie Thüringerland naar Vlaams Limburg zou komen, gij zult vergezeld zijn van een stel charmante marketenderinnen. Wij zullen hen dan van harte verwelkomen.

Viering St.-Elisabeth in Eisenach

In de "Gemeindebrief" der Katholischen Sankt Elisabeth Gemeinde, november 1997, vonden wij gegevens over de viering van hun patroonheilige.

15/11-1730: Sonntag-Vorabend-Messe

16/11-0900: Familiengottesdienst
1030: Hochamt

1500: Wortgottesdienst am Elisabethkreuz

19/11-0830: Hochamt in der Pfarrkirche

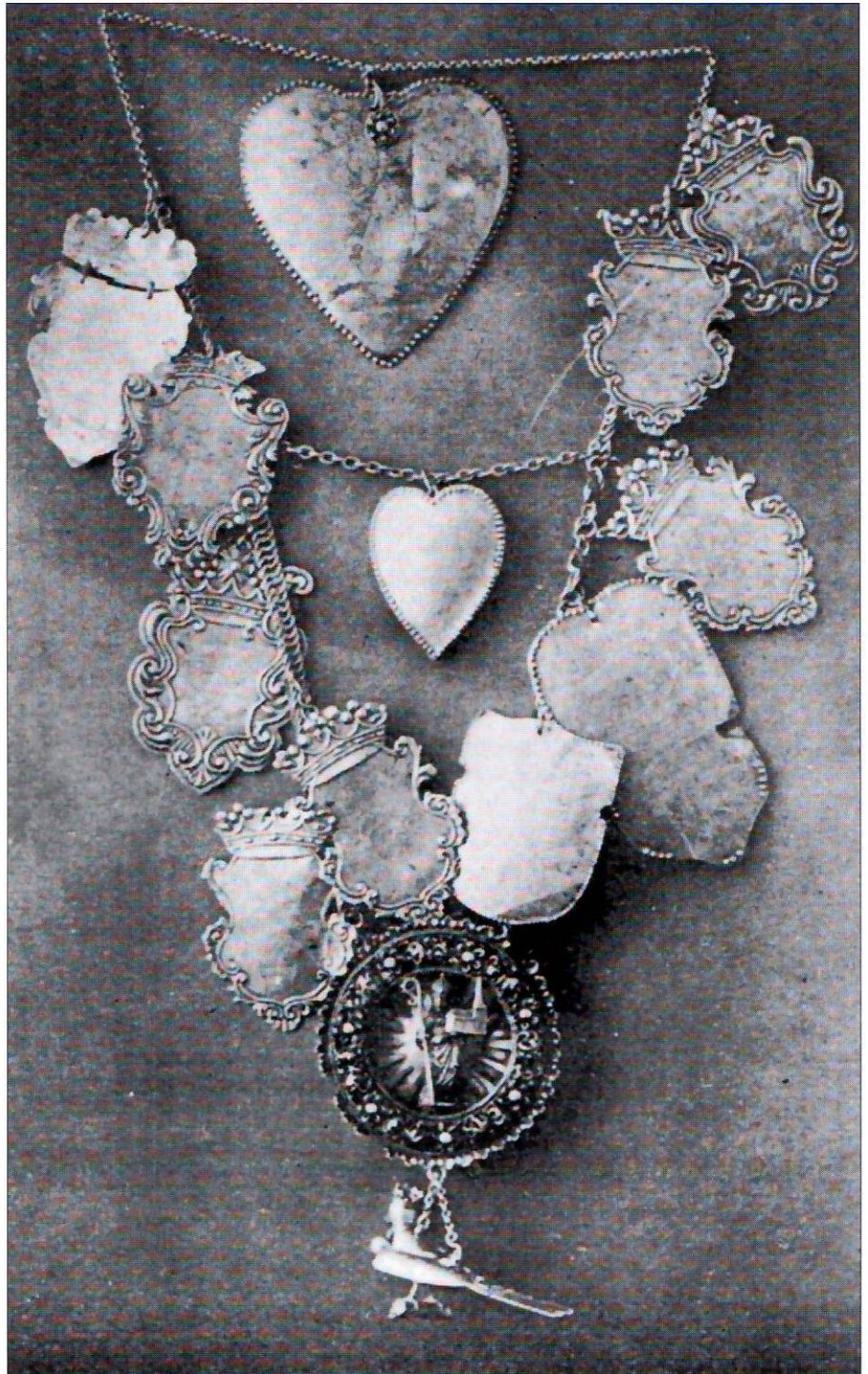
1730: Festgottesdienst in der Kapelle der Wartburg.

Ook in Eisenach was er een Sint-Martinusviering voorzien op 10 november: "Martinusfest mit Laternen und Gang zum Christlichen Krankenhaus".

525-JARIG JUBILEUM ST. WILLIBRORDUS GEIJSTEREN

In het Noord-Limburgse Geijsteren is reeds sinds eeuwen het gilde ter ere van de Heilige Willibrordus actief. Patroonheilige Willibrord zou in Geijsteren gepredikt en gedoopt hebben. De door Willibrordus geslagen put en de kapel te zijner ere herinneren hier nog aan, evenals het eeuwenoude gilde. We geven een kort historisch overzicht van het rijke verleden.

Het gilde gaat uit van een oprichting anno 1472. De bron waarop de gildebroeders zich baseren, betreft een notitieboekje uit 1748, waarin de inkomsten en uitgaven van het schuttersgilde beschreven staan. Hierin wordt het ontstaan als volgt vermeld: *"Also de ingesetenen van de Heerlickheyt Geisteren voor lange jaeren ter Eeren van den Heyligen Willibrordus Aerts-Bisschop Haeren Patroon eene Gilde en Broederschappen hadden opgerecht, ende deselve door de langduurige oorlog was vervallen, so hebben sij gesaementlijke naebuuren haere instellinge welcke volgens oudt schrijven is geweest 1472 en de leste vergaederinge der gilde 1567, deselve wederom opgerecht anno 1610 en hebben ingewillight om gehouden te weesen gelijk voor den oorlog ende troubelen geschiet was."* Hierdoor wordt duidelijk dat het Sint Willibrordusgilde in 1472, genaamd "Gilt van den Heylige Willibrordus in 't Zant" zou zijn opgericht. Dit gilde was actief tot 1567 en ging door het oorlogsgeweld van de Opstand (de Tachtigjarige Oorlog) teniet. In de tijd van het Twaalfjarig Bestand, een rustperiode in de oorlog, werd het gilde in 1610 heropgericht en werd een reglement opgesteld. In het reglement werd vastgelegd dat voor het lid worden een pond (kaarsen-)was betaald zou moeten worden. Deken en gildemeester vormden het bestuur. Bij gelegenheid van het Sint-Willibrordusfeest werd de patroonsdag gevierd met een HI. Mis. Indien leden kwamen te overlijden vond een uitvaart in tegenwoordigheid van het gilde plaats. Ruzie maken en scheldpartijen werden bestraft met een boete en met het verplichte ontslag uit het gilde. In 1668 wordt de broederschaP van St. Willibrordus genoemd. Uit de achttiende eeuw dateert het reglement, overzichten van inkomsten en uitgaven, alsmede een ledenlijst.

Het koningszilver van St. Willibrordus Geijsteren, gefotografeerd door Gebr. Van Bergen voor de oorlog. Onderaan hangen de bijzondere patroonsplaat en koningsvogel. Voor 't overige hangen voornamelijk negentiende eeuwse koningsplaten aan de ketting.

Het oudste zilver is bijzonder. Het betreft een zilveren koningsvogel die wellicht rond 1525 in de buurt van het Duitse Straelen vervaardigd zou zijn en een zestiende eeuwse patroonsplaat, waar binnen een fraai bewerkte rand Willibrordus met mijter, staf en een kerkje op zijn hand is afgebeeld.

Het eerste koningszilver dateert evenwel pas uit 1813. Hierop staat: *"Johannes Wilbers, Custers tot Geijsteren als eerste koning op de 8sten september 1813"*. De aanduiding 'eerste koning' duidt erop dat het Willibrordusgilde evenals vele andere schutterijen in de omtrek alle activiteiten tijdens de Franse

Tijd hadden stilgelegd. In 1813 wordt het aloude gildeleven weer hervat en is men in Geijsteren opnieuw beginnen te tellen met de eerste koning na de heroprichting.

Aangezien het gilde in 1997 525 jaar oud is, zijn we in de oude kranten gedoken om te achterhalen of honderd jaar geleden het 425-jarig bestaan werd gevierd.

Tot onze verbazing werd dit feest niet in 1897, maar in 1898 gevierd, terwijl het Geijsterense gilde doodleuk verkondigde in de advertentie dat zij niet in 1472, maar in 1473 was opgericht. De telling was kloppend gemaakt, maar aan het oudste jaartal moest iets gesleuteld worden.

Dat liet evenwel onverlet dat het "Willibrordus-Gilde en Schutterij" een grandioos feest vierde met een optocht, prijsschieten en koningschieten, optredens van de fanfare en het koor en ter afsluiting de prijsuitreiking.

Zeven schutterijen en gilden waren aanwezig, die een wedstrijd schoten.

Hun zilver werd beoordeeld en voor het oudste gezelschap werd een prijs uitgelooft.

Lange tijd gingen de leden van het Geijsterense gilde getooid met blauwe pet, witte broek en rode sjerp. In 1965 werd gekozen voor een volledig gilde-tenue met een breedgerande hoed, een geelgroen wambuis en een zwarte kniebroek met kaplaarzen.

Vijfentwintig jaar geleden werd het 500-jarig bestaansfeest gevierd met een vrije gildedag. Bovendien werd het gilde opgenomen in de exclusieve gelederen der koninklijke verenigingen. Op 30 mei 1972 werd aan het St. Willibrordusgilde het predikaat koninklijk verleend.

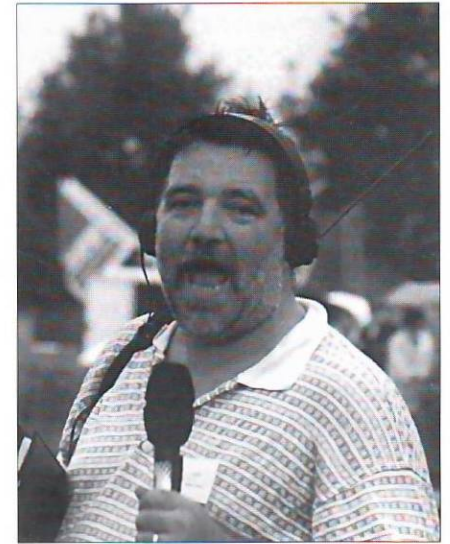
Het gilde neemt deel aan diverse plechtigheden, waaronder de Hl. Mis ter ere van de patroonheilige, waarbij de gildeleden de Gregoriaanse koorzang, het openingswoord, de lezingen en voorbeden verzorgen. Maar ook aan stads- en dorpsfeesten in binnen- en buitenland wordt deelgenomen, waarnaar zelfs meerdaagse reizen ondernomen worden. Het gilde is samengesteld uit een konings- en eventueel keizerspaar, een aantal zilverdragers, een tamboerkorps, een groep vendelzwaaiers en gildebroeders met een hellebaard of geweer.

Het gilde staat onder het beschermheerschap van baron C.W.J. de Weichs de Wenne, een telg uit een familie die reeds sinds 1806 in Geijsteren resideert. Het gilde is aangesloten bij de Kring van Schuttersgilden 'Het Land van Cuijk', waarvan de genoemde baron De Weichs de Wenne sinds 1967 voorzitter is.

Luc Wolters

enkele captains of Industrie alsmede enkele vermaarde pedaleurs. Zij allen namen hun stalen ros ter hand om naar Amsterdam te fietsen en aldaar voor de provincie Limburg een vertegenwoordigend lichaam te openen.

Elk zichzelf respecterend land heeft namelijk in diverse andere landen waarmee het betrekkingen onderhoudt een Consulaat gevestigd. Het Consulaat zorgt voor een vertegenwoordiging en voor belangenbehartiging, ware het niet dat het Limburgs Consulaat gevestigd werd in café De Koningshut aan de Spuistraat in hartje Amsterdam.

Lei Meisen.

Uiteraard hoort bij de opening van een Consulaat ook de benoeming van een Consul, die in den vreemde de belangen van zijn landgenoten behartigt. De Provincie tilde niet licht aan de plechtige installatie, vandaar dat ze een zwaargewicht in de Limburgse volkscultuur afvaardigden in het verre Amsterdam. Wie anders dan de ons aller welbekende Lei Meisen kon deze eer te beurt vallen? In aanmerking nemend dat het Consulaat waarop hij toeziet, opereert vanuit een café dat door middel van de Limburgse volkscultuur het provinciale cultuurgoed beoogt te promoten. Lei Meisen is vermaard om zijn welbespraakte presentaties van alles wat Limburg op volkscultureel gebied te bieden heeft.

Alle Limburgers op een "buitenlandse missie", die in Amsterdam neerstrijken hebben een veilige thuishaven die veel meer nog dan een Consulaat een vertrouwde "bronsgroen eiken" nestwarmte uitstraalt.

Luc Wolters

1473. 1898.

PROGRAMMA der Feestelijkheden

Zondag 24 Juli a. s.,
te GEISTEREN bij Vearay,
door de
Willibrordus-Gilde en Schutterij,
Opgericht 1473.

1. Optocht.
2. Prijs-Koningschieten.
3. Muziek-Fanfare Wanssum.
4. Zangvereniging Maashew.
5. Prijzen uitreken.

De volgende prijzen worden uitgelooft.

1e prijs 25 gulden.
2e " 12 gulden.
3e " 5 gulden.
4e " f 7,50 voor den schutter, die het meest aantal punten behaalt.
5e " Zilveren Medaille voor die Gilde, welke het meeste oude stukken on silver bezit.
6e " Zilveren Medaille voor het oudste Geselschap.

Deelnemende gezelschappen gelieven zich voor 15 Juli aan te melden

Het Bestuur.
Voorzitter.
PIET STEVENS.
GERARD PETERS.
BERGMANS.
WILLEM PEETERS.

Het programma der feestelijkheden, zoals gepresenteerd in de advertentie bij gelegenheid van het 425-jarig bestaan van het St. Willibrordusgilde. Uit: De Limburger Koerier, dinsdag 12 juli 1898.

LEI MEISEN DIPLOMATIEK CONSUL VAN LIMBURG

Dat Limburg leidt aan expansiedrift is een van de best bewaarde geheimen binnen het Provinciehuis. De Provincie heeft echter enkele vermetele ridders op hun ros afgevaardigd naar de hoofdstad van dát land dat de lakens in Limburg uitdeelt om de diplomatieke betrekkingen voor eens en altijd te regelen. Wellicht vraagt dit confronterende statement om enige toelichting. De vermetele ridders zijn namelijk de leden van het Pro Team Limburg, waaronder deputeerd Eurlings, burgemeester Nuytens van Valkenburg,

GESCHIEDENIS EN ONTSTAAN VAN DE ZUID-LIMBURGSE SCHUTTERSBOED

Deel II – door Luc Wolters

Honderd jaar geleden was er reeds een aanzet gegeven voor een schuttersbond. Desalniettemin vond in 1897 het initiatief om een schuttersbond in Zuid-Limburg op te richten niet de vereiste weerklank om daadwerkelijk een dergelijk orgaan van de grond te tillen. Het duurt daarna niet zeer lang eer we weer iets horen van een aanzet tot een Zuid-Limburgse schuttersbond.

Een Zuid-Limburgse Bond in 1905

In 1905 zijn er nieuwe activiteiten waar te nemen op bondsniveau. Er is inmiddels een Zuid-Limburgse schuttersbond opgericht in 1905 en tevens worden dit jaar de eerste bondsfeesten georganiseerd.

De bond droeg de naam "*Bond der Zuid-Limburgsche Schutterijen*" of "*Zuid-Limburgsche Schuttersbond*".

In 1905 werd het eerste schuttersfeest gehouden in Puth-Schinnen en het tweede eveneens in het jaar 1905 in Heerlerheide. In 1906 werd een bondsfeest georganiseerd in Thull-Schinnen. Maar, zoals wellicht reeds valt af te lezen uit de organisatoren van deze bondsfeesten had de bond een geheel andere ligging ten opzichte van de eerste schuttersbond uit het kanton Gulpen (1897), waar destijds de huidige gemeenten Vaals, Wittem, Simpelveld, Gulpen en Margraten in vertegenwoordigd waren. De Zuid-Limburgsche bond waar in 1905 en 1906 sprake van is, is daarom geen voorloper van de huidige R.K. Zuid-Limburgse bond, maar eerder een voorganger van de huidige bond Gerardus Amstenrade. Leden van deze bond uit 1905 en 1906 waren namelijk: Thull, Puth, Schinnen, Schimmert, Spaubeek, Oirsbeek, Amstenrade, Bingelrade, Munstergeleen, Heerlerheide, Limbricht en Nieuwenhagen. Alleen de laatste schutterij maakt momenteel deel uit van de zuidelijke bond.

Los van het feit dat nagenoeg alle feiten erop wijzen dat de bond Gerardus een vroeger begin heeft gekend, dan thans wordt aangenomen, kunnen we tevens concluderen uit het feit dat de bond zich de naam toemeet van Zuid-Limburgsche schuttersbond dat er geen andere bond in Zuid-Limburg actief is.

UITNOODIGING

aan alle bestaande geweschutterijen.

Het voorl. bestuur van den op 26 April opger. Algem. Zuid-Limb. Schuttersbond noodig U beleeft uit tot deelname en medewerking aan den groei van den bond, door toetreding als lid. Contributie f 2.50 per jaar, Vraagt reglement aan het Voorl. bestuur J. W. Kochen, Spekholzerheide, Voorzitter A. Houben, Simpelveld Secret.; J. Chorus, Vaals Penn., A. Prevoo Margraten en L. Weertz Strucht, Commissarissen.

6012

De advertentie uit 1914, waarin het voorlopig bestuur van de Algemene Zuid-Limburgse Schuttersbond alle geweschutterijen uitnodigt lid te worden van de bond.

De eigenlijke bond voor schutterijen in Zuid-Limburg waarvan we de geschiedenis proberen te achterhalen kende dus geen activiteiten in deze jaren.

Boogschutterijen

Inmiddels is er rond 1910 wel een bond voor boogschutterijen actief, die bondsfeesten voor haar leden organiseert. Aan dergelijke boogschutters-bondsfeesten doen ook enkele geweerdragende schutterijen mee, omdat het anders maar een magere optocht zou zijn aangezien er slechts een handvol boogschutterijen waren, die met name vertegenwoordigd was in de regio Kerkrade. Deze boogschuttersbond is eveneens actief in Zuid-Limburg. Wellicht aangespoord door deze schuttersbonden in de regio, komen er enige jaren later nieuwe ontwikkelingen om tot definitieve oprichting te geraken van de Zuid-Limburgse Schuttersbond.

De schuttersbond in 1914

Eer we van een voorloper van de eigenlijke Schuttersbond in Zuid-Limburg weer iets vernemen, moeten we een aantal jaren geduld hebben. Uit 1914 zijn er nieuwe berichten. Er is dat jaar een bond opgericht en een voorlopig bestuur gekozen. De nieuwbakken bond streeft naar uitbreiding en doet dit niet door een persoonlijke benadering van diverse schutterijen, maar door het plaatsen van een advertentie in de krant De Limburger

Koerier. Hierin nodigt het voorlopig bestuur alle geweerdragende schutterijen uit om toe te treden tot de op 26 april opgerichte "*Algemene Zuid-Limburgsche Schuttersbond*".

De contributie voor de schutterijen bedraagt f 2,50 per vereniging. In het kasboek van de Simpelveldse schutterij komen we dit bedrag inderdaad tegen. Onder het kopje "*Inlage Schuttenbond*" komen we de afschrijving van f 2,50 tegen.

De voorlopige schuttersbond bezit in 1914 al een reglement, want de leden in spé wordt aangeraden het reglement van de bond op te vragen bij het voorlopig bestuur.

De bestuursleden uit dat jaar zijn eveneens bekend. Het zijn:

Voorzitter J.W. Kochen,
St. Sebastianus Spekholzerheide
Secretaris August Houben,
St. George Simpelveld
Penningmeester. J. Chorus,
St. Paulus Vaals
Commissaris A. Prevoo,
St. Sebastianus Margraten
Commissaris L. Weertz,
St. Mauritius Strucht.

Oorlogsgeweld

Of de bondsactiviteiten tot ontwikkeling zijn gekomen is niet zeker. Als het al gelukt was om iets op korte termijn tot stand te brengen, diende dat binnen de tijd van het lopende seizoen gebeurd te zijn.

De moord op aartshertog Frans Ferdinand, troonopvolger van Oostenrijk-Hongarije (Sarajewo, 28 juni 1914) was de directe aanleiding tot het uitbreken van de Eerste Wereldoorlog. Het uitbreken van deze oorlog is de reden dat de Zuid-Limburgse schuttersbond niet tot ontplooiing kwam.

Eind augustus cq. begin september brak de Eerste Wereldoorlog uit en deze gooide roet in het eten. Hoewel Nederland niet bij deze oorlog betrokken was, had de oorlog grote gevolgen. Onze twee buurlanden Duitsland en België stonden onder meer tegenover elkaar en de spanning was dreigend. In de loop van de Oorlog werd Limburg overspoeld door Belgische vluchtelingen, die het oorlogsgeweld in eigen land ontvluchtten.

Diverse schutterijen in Limburg stakten gedurende de oorlogsjaren hun activiteiten. Het was evenwel niet verboden om schuttersfeesten te organiseren of om het vogelschieten te houden.

De Zuid-Limburgse Bond, waartoe de aanzet in het voorjaar van 1914 was gegeven, kwam niet tot ontwikkeling onder deze afschrikwekkende omstandigheden. We kunnen gerust spreken van een ongelukkig gesternte, waaronder de bond zich trachtte te ontplooiën.

Luc Wolters

De informatie van Heerlerheide komt van dhr. Alf. Ijpelaar, die een grote collectie van kranteknipsels bijeen heeft gebracht aangaande deze vereniging.

Hij schreef in het juninummer van het Limburgs Schutterstijdschrift over de geschiedenis van de Kon. schutterij St. Sebastiaan Heerlerheide.

De advertentie met de aankondiging van dit schuttersfeest te Thull-Schinnen werd eerder gepubliceerd door Jos Collaris in: *Sjutte-bledje 't Wilhelmientje*. Uitgave van schutterij Koningin Wilhelmina Nieuwenhagen, jg. 4, nr. 13, 1e kwartaal 1995, pag. 9.

Advertentie in de *Limburger Koeurier*, zaterdag 9 mei 1914. Met grote dank aan Wim Senden uit Mheer voor het beschikbaar stellen van deze bijzondere annonce.

Kasboek schutterij St. George Simpelveld, onder het jaar 1914.

BIBLIOGRAFIE OVER DE LIMBURGSE SCHUTTERIJEN

In maart 1960 stelde amateur archeoloog-historicus Jan Geerkens, douanier uit Geistingen, een handgeschreven boekje samen betreffende de Limburgse schutterijen. Wij vonden deze notities in het archief van de Geschied- en Heemkundige Kring Kinrooi. Het betreffen vermeldingen over de oprichting, het koningszilver en de bibliografie van diverse schutterijen. Wij willen deze gegevens graag een ruimere verspreiding geven via ons tijdschrift. De teksten zijn onverkort en letterlijk weergegeven. De afkorting BvL betekent Het Belang van Limburg.

St.-Martinus Munsterbilzen, In 1656 werden de stichtingsstatuten der broederschap goedgekeurd door de prinses-abdis van Munsterbilzen, Isabella Henriette gravin van Lijnden-Reckheim. De St.-Jorisgilde werd in 1659 opgericht (BvL 19-5-1954).

De Kon. Schutterij St.-Laurentius Meeswijk, werd gesticht in 1647, volgens de aantekeningen op het vaandel (BvL 30-7-1953).

De schutterij van Oirsbeek, werd opgericht in 1353 en is wel de oudste van Nederlands Limburg (BvL 28-6-1958).

De St.-Antoniusgilde Oostham, dateert van 1656 (BvL 14-1-1961).

De Kon. schutterij St.-Martinus Kessenich, werd opgericht in 1617. Staat op de standaard (1617-1937). Ook op de zilveren platen als volgt: "Joannes Willem baron du Waes coninck van St. Martenscompagnie tot Kessenich Anno 1716". Op de zilveren vogel staat "1619 die schutten van Kessenich". Op de staart van de vogel staat de naam van Maaseiker zilversmid Frederik Malders. Zilveren plaat: Vutis Duus ac Mr. Arnoldus Janssens pastoor in Kessenich 1662. Plaat Joannes vander Borch Alataris B.M. Magdalena. rector in Kessenich dd. 1662. Plaat Marten Rutten Koninck tot Kessenich. Plaat Reynder Smelten custer tot Kessenich ende gezworenen Secretaris van St. Martensschutten gaeff dieze plaet Ao 1664. Plaat 1668 Edus

duus Arnoldus Graus Altaris B.M. Magdalena Rector in Kessenich. Alle platen van Frederik Malders. Plaat Anno 1687 Matheus Berben Keyser tot Kessenich. (Persoonlijk mij van het koningszilver te Kessenich overtuigd).

Breidelzonen Kessenich, (geen verder gegevens).

St.-Paulus schutterij Lanklaar. Plaat met beeld St.-Paulus Vèn Dûs Franciscus Loers Pastor in Lanklaar DD A. 1665. (Zie tekening M. Hendrickx architect Maaseik).

Neeroeteren. De oudste schutterij van Neeroeteren is die van St.-Joris, gewoonlijk genoemd Oude Schutten. Hare instelling had plaats in 1477, misschien zelfs vroeger, en hare verordeningen werden goedgekeurd door scholtis en meier den 20e februari 1478. De maatschappij, ingesteld ter ere van het H. Sacrament en St.-Joris, en tot dienst van den bisschop van Luik, der abdis van Thorn en het dorp Neeroeteren, werd bestuurd door twee harer leden, die men schuttenmeesters noemde. (P.J. Maas, deel II p. 298). Voetnota: Luidens der vergunning den 9e juli 1498 door de abdis Eva van Isenbrigh aan de schutterij van St.-Joris te Neeroeteren verleend, had dit genootschap inderdaad het recht een zijn er leden tot veldschut of veldbewaker aan te stellen; daarenboven moesten de gezellen de schoorbrug tegen overweldiging behoeden en hoefden zij, zoals we verder zullen zien, de overheden bij te staan voor de handhaving der openbare orde. In 1608 werd het genootschap uitgenodigd door den drossaard om 19 mannen naar het land van Horn te sturen "en dat volgens de voorschriften van het reglement, de leden genoodzaakt waren bij te springen voor de handhaving der orde, zo zij er door de overheden toe verzocht werden: hij die aan zulke uitnodiging niet voldeed, verviel zelfs in ene boete van 3 ouden grooten (zie p. 303). Zie bijzonder p. 305 e.v. Herinrichting der schutterij in 1617. Vergelijk met Kessenich 1616 en standaard 1617-1937. Voor kapitein zie p. 308-309.

1623 Schutterij van St.-Catharina Jonge Schutten (Dorp), 1603 Schutterij van St.-Lambrecht (Geystersen) en 1638 Schutterij St.-Anna (Voershoven). (P.J. Maas, De geschiedenis van Neeroeteren, deel II).

Elen. 1594 staat op de zilveren vogel vermeld. Voor 1580 liet de schutterij, behalve de Missen voor de overledenen op de feestdagen van den H. Petrus, alle weken eene H. Mis lezen, waarvoor ze de pastoor van Eelen uit de goederen die ze bezaten, jaarlijks 24 vaten koren moesten betalen. Dit bewijst dat de schutterij reeds voor 1580 grote eigendommen bezat, die in enige dagen wel niet bijeen gebracht zullen zijn." (H. van de Weerd, Geschiedenis van Eelen, p. 110).

Kinrooi. Vaandel in zijde met beeltenis van St.-Martinus als patroon, met de jaartallen 1680-1951. Plaat 1680 Tonis Tonissen ende jan tonissen gawe beide dese schilt 1680. Plaat jan aendekerk verworven door de Companie 1680. Plaat een wapenschild gedeeld, aan de linkerkant drie leeuwen, rechterkant bladeren en eikenbomen met opschrift: amplissimus D dominus Nicolazus Daniel S de vanus archidiocanus ecclesiae eyckensis 1766. Plaat met wapenschild. Egge. Opschrift: M. Eggelen Paus en keyserlycken notaris, secretaris des Lands Kessenich Coninck van de schutterie van St. Marten. Ao 1772. Plaat Joanna Gertrudis Canten Coninginne van de Schutterie van St. Marten Ao 1772. Plaat Leonard Penders Keyser tot Kinder 1787. Plaat met bloemstruik met bloem zonder opschrift noch jaartal. (H. Janssen-Aerts, Aantekeningen van Kinrooi, p. 74).

Molenbeersel. Schutterij St. Lambertus. De vogel jaartal 1680 en vijf platen: Plaat met jaartal 1680 "Den Ed. Heer Ferd. Everharis Maeijer en Stadh. Der Gouw Neeritter, Scholt van Pol en Panhel, Kon. van Meulenbeersel." Plaat met jaartal 1783 met opschrift "Johannes van Dael, keijser van de companie van St. Lambertus tot Meulebeersel". Plaat Leonaerdus Denier, keyzer St Lambertus Molen-Beersel, 1894". (H. Janssen-Aerts, Aantekeningen over Molenbeersel, p.143).

Schutterij St.-Martinus van Groot Beersel. Aan de vogel hangen 5 platen: Plaat "Sante Martinus Companie van groet Beersel onder dat gebiede van de Genadigden Heer tot Kessenich Anno 1692" - "Henricus Hanssen, keyzer van de Gilde St. Martinus tot Groot-Beersel 1840 - Peter Joh. Dehing, koning van de gilde St. Martinus tot Groot-Beersel 1870 - Reinier Arits, Luitenant van

de Gilde St. Martinus tot Groot-Beersel 1870 - Pieter Jos. Laveaux keizer der Martinus-gilde Groot-Beersel 1877. (H. Janssen-Aerts, Aantekeningen over Molen-Beersel, p. 143-144).

St. Hubertus schutterij Manestraat. De vogel en 2 platen zonder jaartal. Verder: Joannes Reijven, coninck van d'oudste schutterie op de Manstraat onder Neeritter naer zijn dootd zijn graf te bezoeken 1765 - M. Brouns als keyser heeft deese plaat gegeven voor de schutterij van de Maenstraat 1824 - L. Broens als keyser heeft dese plaat gegeven voor de schutterij van de Maenstraat 1842 - L. Henckens keyser aan de schutterij van de Manstraat 1853. Aan de vaandelstok is een ornament in koper met volgend opschrift: AD. SCHUTTEN V.S. LAMBERT O DE MANESTRAET 1794. (H. Janssen-Aerts, Aantekeningen over Molen-Beersel p. 144-145).

Eisden. Willem van Merven, heer van Leut, gaf in 1760 aan de schutterij 20 bunders heide "de nieuwe gemeente genoemd" - thans "schiekui" rondom in graven en dijken gelegen. De schutterij moest daarom als cijns betalen, volgens een overeenkomst van 6 juli 1762 6 gulden waarvan 2 deelen aan 't Kapittel en een deel aan de pastoor. Ten besluit van 't Directoire exécutif van 9 floréal jaar IV der Franse republiek (7 mei 1795) schafte alle schutterijen af. Die van Eisden werd nooit heringericht. (G.H. Dexters, De Heerlijkheid Eisden, p. 67).

Rotem. De schutterij St. Monulphus en Gondulphus. De vogel is zonder jaartal. Er volgen 19 platen: Dedit Rex Goert van Meven 1597 - Hoeb van der Wert keizer tot Rothem 1628 - Joannes Blommen pastor in Rothem 1647 - Joannes Blommen pastor in Rothem imperator A. Anno 1649 - Lambert Bongaers keizer van de Companie van St. Gondulphus en Monulphus tot Rothem 1727 - Franciscus Antonius metser koning in Rothem jager van S.D.L.E. prins van Luyck 1735 - Mathias Severijns keizer van St. Gondulphus en Monulphus Companie tot Rothem Ao 1784 - plaat 1828 - J. Dirckx koning te Rothem 1857 - 2 platen gegeven door Baron de Schiervel 1862 - Theodore Moreu de Bellaing 1913 - Rothem Mat. Keymis koning der Schutterij 1914 Ridder in de Leopoldsorde en

oorlogskruis met palm, gesneuveld voor het vaderland ter nagedachtenis zijner ouders, broeders en zuster - Th. Weetjens koning der Schutterij Rothem 1921 - Gegeven aan de Schutterij H. Hoeven 1922 - H. Keylis koning der Schutterij Rothem 1914-1920-1922 - H. Habraken koning der Schutterij Rothem 1926 - Gegeven door Mijnheer en Mevrouw Henry-Gevers 1928 - Gegeven door den Heer Ridder Charles Moreau de Bellaing, burge-meester, 1938. (H. Janssen-Aerts, Aantekeningen over de Geschiedenis van Rotem, p. 91-93).

Stokkem. Schutterij St. Elisabeth. De oudste melding die wij over de schutterij St. Elisabeth gevonden hebben is van 1687. Die instelling was alsdan niet geheel en gansch privaat, gelijk nu: haar reglement was vastgesteld door den H. gouverneur van 't kasteel, met medewerking van het stadsbestuur, de dagen van uittrekken en vogelschieten waren stiptelijk bepaald. De oude vogel en platen zijn jammerlijk nergens meer te vinden. (Joz. Croonenberghs in: De Oude Stad en Vrijheid Stockheim, p. 105)

Lommel. De schutters van den stalen boog, of het St. Jorisgilde, kreeg in 1269 het recht van gewicht (afwegen van granen en vruchten waarmee de belastingen betaald werden). Dit was een bron van inkomsten voor 't gild. De Schutters van St. Barbara. De Schutters van St. Sebastiaan. De St. Ambrosiusgilde. Nu nog bezitten zij hun charter of liever de vernieuwing ervan door Albrecht en Isabella in 1601 gegeven.

Achel. Schutterij St. Monulphus en Gondulphus. De oudste plaat van Achel draagt het jaartal 1646. Schutterij St. Anna. De oudste plaat dateert van 1646 en geschonken door de toenmalige pastoor van Achel Jan Christiaens. (A. Classen in: Limburg, Aug/Sep 1957, p. 184 +203).

St. Huibrechts-Lille had ook een schutterij van Monulphus en Gondulphus, de zgn. Jonge schutterij. Haar statuten werden goedgekeurd op 21ste juli 1719 door Baron van Blackaert. Ze werden opgesteld door Luitenant-drossard A. Crachs.

In **Neerpelt** had men de Gilde van St. Antonius en deze van St. Sebastiaan. Prins-bisschop J. Th. van

Beieren gaf hun de hernieuwing van hun stichtingsakte de 26ste februari 1752. (Zie voetnoot A. Claasen in: Limburg Aug/Sep 1957, p. 190).

Heppeneert. Een inventaris van het Maaseiker archief, opgesteld in 1644 door Fredericus Malders, vermeldt onder nr. 95 "Statuten der schutterij van St. Geertruyt tot Heppeneert opgericht anno 1618".

Stevensweert. "Rustende schutterij" die opgericht werd in 1815 en verdween in 1907. (M. Hendrickx in: Limburg Aug/Sep 1957 p. 206).

Aldeneik. Blz. 86. Ao 1671, mei - Memoriael om eenen silveren schildt te maecken voor Reijner Hendricx to Wurfelt, van weerde omtrent 3 gulden, het merck is een eeghde, het opschrift, Reijner Hendricx koninck van St. Peters Companije tot Aldeneyck. 1671 gemaakt sijnde weeghde 7/8 loets kree, 34 St. 't fatsoun 26 stuij beloupt te saemen 3 gulden, is betaelt. (M. Hendrickx in: Limburg Aug/Sep 1957, p. 209).

Dilsen. De Kon. Schutterij Sint-Martinus haar volronde zilveren vogel, ongekunsteld en stijf van maaksel, draagt in zijn klauwen een dito stokje waarop een jaartal dat A. 1296 moet gelezen worden. (Zie H. Hermans in: Limburg Aug/Sep 1957, p. 238). Dit jaartal schijnt foutief te zijn en dient gelezen te worden "1596" volgens J. Goffin in: Limburg Nov 1957, p. 295, we lezen: "Wij hebben dat jaartal nog eens nauwkeurig onderzocht en dan lezen wij niet 1296 maar 1596". Zie ook p. 296 Goffin. Voegen wij hier nog aan toe dat de Oudheidkundige kring van Antwerpen geen catalogus, wel een gedenkboek betreffende de verzameling Fr. Claes heeft uitgegeven. Bij dezès dood, circa 1933, werd zijn verzameling aan de stad Antwerpen aangeboden doch niet aanvaard. Ze werd dan kort daarna geveild en bij die gelegenheid verschenen er in 3 vol. een catalogus, waarin onder nr. 244 de breuk van Dilsen staat vermeld. Samen met de breuken van Brustem en Kinrooi kwam ook deze van Dilsen terug naar Limburg. Op de veiling te Antwerpen werden meer dan 30 dergelijke schutterspatrimonia verkocht. En wij zouden hier met klem willen wijzen op de verantwoordelijkheid van de bestuursleden onzer huidige schutterijen: met grote zorg bekommerd te

zijn met het veelal historisch "heilige en veilige" verzekerde bewaring moeten gesteld. Er is reeds teveel verdwenen. Eerbied aan dat verleden! J. Goffin.

Te Dilsen in het lokaal van voornoemde schutterij wordt in een kast achter glas nog een andere plaat bewaard gedateerd 1652. Wij hebben het cijfer 5 van beide getallen met elkaar vergeleken. Elke mis-sing is uitgesloten. Die oudere vogel dateert van 1596, hetgeen trouwens ook beter strookt met de algemene traditie inzake dorps-schutterijen." Zie ook de verzameling Fr. Claes te Antwerpen.

Een tweede schutterij. De zilveren massieve vogel evenals de breuk behoren thans tot de verzameling Fr. Claes. Tevens is er een klein schild met in het midden de afbeelding der kerk en er rond het rand-schrift: Adriaen Antonius van Overbeeck 1608 tot Beek. 1618 heropgericht door pastoor Kempenich. (H. Hermans in: Limburg Aug/Sep 1957, p. 239-240).

Bree. In het schutboek van de Alde schutterij van Bree, bewaard in het Stadsarchief te Bree, komt geen reglement voor. In voornoemde bundel (Hasselt) vonden wij blijkbaar tot staving van de rechten der schutterij toegevoegd een uittreksel van het oude reglement. Meteen kregen wij ook een vaste datum van ordonnantie, die het leven van voornoemde "Alde schutterij" vastlegde en bevestigde. Deze datum is vermeld als zijnde 8 juli 1588. (Maes vermeldt als oudste datum 8 mei 1597). In 1606 floreerden evenwel de "alde" en "de jonge schutterij". (René Jorissen in: Limburg Aug/Sep 1957, p. 242).

Heroprichting van **Genkse schutterijen.** In verband met de proces-sie in 1828. (Zie A. Remans in: Limburg Aug/Sep 1957, p. 246-248).

Geïnteresseerden kunnen de gemelde publicaties, tijdschriften en dagbladen raadplegen in het Provinciaal Archief- en Documentatie-centrum te Hasselt dat zich bevindt in het verlengde van de Provinciale Bibliotheek aan het Begijnhof (Verantwoordelijke Raf Van Laere).

In tijdschrift LIMBURG hebben auteurs als R. Jorissen en O. Robijns meerdere andere schutterijen beschreven. Dit deden ook M. Bussels en J. Lyna in VERZAMELDE OPSTELLEN.

Werner Smet.

PLECHTIGE HERDENKING BIRMA-SIAMSPoorLIJN DEELNAME DOOR SCHUTTERIJ ST.-HUBERTUS SCHAESBERG

Onlangs heeft onze vereniging, schutterij St.-Hubertus Schaesberg deelgenomen aan de plechtige herdenking van de slachtoffers van de Birma-Siamspoorweg. Dit gebeurde op het complex van het Koninklijk Tehuis voor oud-KNIL militairen te Bronbeek bij Arnhem.

Schutterij St.-Hubertus is zo langzamerhand de 'hofschutterij' van het Militair Tehuis Bronbeek geworden. Ook nu was alles in gereedheid gebracht om de Schaesbergse vrienden te ontvangen. In het museumgedeelte was een ruimte gereserveerd waar de schutterij zich kon omkleden en waar het instrumentarium kon worden opgeslagen.

Stipt 12 uur begon de plechtige ceremonie. Diverse genodigden hielden toespraken. Hierna volgden de signalen 'Geef Acht' en 'Taptoe'.

Na een minuut stilte gehouden te hebben volgden de signalen 'Reveille' en 'Wilhelmus te velde'.

Na de kransleggingen door de genodigden was aansluitend een defilé langs het monument van de Birma-Siamspoorlijn. Het was indrukwekkend. De hevige regen had alle uniformen loodzwaar en kletsnat gemaakt. Dit deed echter niemand.

Na de plechtigheid konden de leden van schutterij St.-Hubertus zich weer omkleden en zich tegoed gaan doen aan een echt Indisch buffet in restaurant Kumpalan. Natuurlijk werden daar de kelen gesmeerd en geblust (echte sambal). In de tussentijd waren de uniformen weer wat opgedroogd en kon het volgende deel van onze aanwezigheid getoond worden. In het paviljoen zetten tamboer-majoor Fred

Thomas en zijn drumband, en de gehele schutterij, hun beste beentje voor.

Als blijk van waardering en bij hoge uitzondering werd door Majoor Kessels toestemming verleend om in de Commandeurswoning foto's te maken van ons koningspaar Ron en Alexandra Doek, in begeleiding van generaal Sjef Wolff, commandant Hein Mulders en vaandeldrager Leon van Hees.

In de Commandeurswoning konden we de huwelijksgeschenken aanschouwen die de Indische en Nederlandse bevolking had geschonken aan Prinses Juliana en Prins Bernhard bij gelegenheid van hun huwelijk.

Schutterij St.-Hubertus Schaesberg aanvaardde vervolgens voldaan de terugreis aan naar het Schaesbergse.

Schutterij St.-Hubertus Schaesberg heeft zich weer eens van de beste zijde laten zien en heeft weer een goede indruk achtergelaten bij de bewoners van het Koninklijk Tehuis voor oud-KNIL militairen en hun genodigden en gasten.

Overigens ondergaat het museum op landgoed Bronbeek momenteel een renovatie. Op 19 februari 1998 zal de officiële opening plaatsvinden. Het museum is een bezoek meer dan waard, zeer zeker voor hen die geïnteresseerd zijn in de Nederlandse geschiedenis.

Angeline Luijten.

LEZERSPOST

Naar aanleiding van de vele recente artikelen die in diverse publicaties zijn verschenen in zowel couranten alsook in schuttersgeschriften wil ik het volgende commentaar hierop geven, overigens met alle respect over de meningsuiting die in deze artikelen naar voren komt, want iedereen heeft recht op zijn of haar mening in zowel het schrijven van artikelen alsook het menen te moeten procederen in bepaalde quaesties. Uiteraard komt dit niet altijd de zaak ten goede!

Mijns inziens wordt de laatste jaren over het fenomeen "Vrouw onder de schietboom" veel té veel geschreven en gediscuteerd over "rechten" om ook te schieten op alle onderdelen in de schiettraditie der schutterijen, waarbij het negatieve dezer publicaties t.o.v. het schutterswezen vaak zéér duidelijk naar voren komt. Sommige dames menen door hun lidmaatschap ener schutterij hun mening dusdanig te moeten verkondigen dat zij hierdoor het schutterswezen met haar rijke tradities en gebruiken meer schade berokkenen als het verdient. Met kreten als discriminatie, gelijkberechtiging etc. strooit men veelvuldig rond en schromen zelfs niet om tot op hoog niveau te procederen. Voor sommige juristen, die zelf leek zijn m.b.t. het schuttersgebeuren en haar tradities, is dit uiteraard een welkome aanvulling op hun werkzaamheden c.q. inkomstenbudget. Zelfs hebben zij totaal geen binding met de schutterijen en hun cultuur. Ellenlange procedures zijn vaak het gevolg van dit "welles-niettes" spelletje. Waarschijnlijk beseffen deze dames niet dat zij met hun geprocedeer het

schutterswezen in discredit brengen, zeker bij personen die totaal géén kennis van zaken hebben over de schutterijen. Deze vorm van protest op bepaalde schuttersgebruiken en zeker m.b.t. het schieten begint voor vele schutters op den duur de nodige irritaties op te wekken door alsmaar allerlei kreten in de publiciteit te brengen zoals: - een overwinning voor alle vrouwen die willen schieten, - schuttersvrouw schiet bres in mannebolwerk Limburg, - schuttersvrouw krijgt gelijk, O.L.S. federatie houdt poot stijf, - de vrouw wil ook koning worden, - Jeanny Cleven strijd 20 jaar voor een plaats onder de schietboom etc. etc.

De prangende vraag is, waarvoor is dit soort publiciteit nodig; of is dit een vorm van stemmingmakerij! Misschien willen sommige dames c.q. dame hierdoor zelf in de schijnwerpers geraken ten koste van alles, als ze maar hun gelijk behalen. Of deze mentaliteit het lidmaatschap ener schutterij waardig is betwijfel ik ten zeerste. Gelukkig is mijn schutterij, St Joseph Waubach, tot nu toe bespaard gebleven van dit soort "leden".

Bij onze schutterij maken al vele jaren dames deel uit van de vereniging en bij tijd en wijle wordt door hun ook deelgenomen aan schietevenementen. Ook mijn echtgenote, die al jaren functioneert als marketentster, staat regelmatig onder de schietboom en werd zelfs in 1993 clubkampioen met schieten. Bij het koningsschieten kunnen onze dames op een aparte vogel schieten, waaraan ook andere personen zoals vrijschutters etc. deelnemen. Essentieel is dat bepaalde afspraken gemaakt worden in de schutterij, waarbij het in sommige gevallen de intentie is om tradities en gebruiken te handhaven. Als men kiest voor deelname aan een bepaalde vereniging c.q. schutterij kan men met deze interne afspraken accoord gaan of niet, dit geldt ook voor de gebruiken m.b.t. het schieten of eventuele andere invullingen van functies binnen de schutterij. Uiteindelijk is de keuze om deel te nemen aan een vereniging een vrije overweging des persoons, wat impliceert dat men vooraf óók de gebruiken en statuten kent en men vervolgens deze dient te respecteren. Dit aspect geldt ook o.a. voor de schietgrage Jeanny Cleven van schutterij St.Jan Nieuwstadt, die notabene de strijd is aangegaan over de quaestie schieten binnen

haar eigen schutterij, binnen de Bond en binnen de O.L.S. federatie om als vrouw te mogen schieten op diverse schuttersfeesten in het schietzestal. Er wordt zelfs gesproken over gemengde schietzestallen. Desnoods willen sommige dames met als opponente Jeanny Cleven een rechtzaak aanspannen over "discriminerend" gedrag jegens vrouwelijke leden der O.L.S. federatie en alsnog genoegdoening eisen. Wat mij telkens weer baast zijn de argumenten waarmee de men ten strijde trekt. Hebben deze dames ook eens naar andere evenementen gekeken in de maatschappij zoals o.a. de voetbalsport; hier zijn ook geen gemengde elftallen! Ook de wielersport is niet gemengd! Zo zijn er nog vele voorbeelden te noemen. Is dit voor deze dames en sommige juristen ook discriminatie te noemen. Middelerwijl zijn er voor dames tal van mogelijkheden binnen de schutterswereld om te schieten. Een aantal jaren geleden is het Limburgs Dames Schuttersfeest in het leven geroepen. Dit jaar is zelfs een trofee ingevoerd bij het L.D.S. zoals "d'n Um" bij het O.L.S.

Toch blijven deze dames maar door procederen! en brengen met hun argumenten veel negatieve publiciteit in omloop, die het schutterswezen in discredit brengen en associëren met conservatisme en discriminatie, terwijl de doelstelling is om schutterstradities zoveel mogelijk te koesteren en te behouden om zodoende een eeuwenoud cultuurgoed in stand te houden. Waarschijnlijk hebben deze dames hiervoor totaal géén begrip en gevoel. De vraag is met welke intenties zijn deze dames eigenlijk in de schutterij gegaan, want enige affiniteit met de schutterij als zodanig ontbreekt volkomen. Deze dames kunnen beter in een schietvereniging gaan die minder tradities kent als de schutterij. Overigens wil ik expliciet benadrukken dat ik persoonlijk niets tegen schietende dames heb, maar tradities en gebruiken dienen zeker in de schutterij gehandhaafd te blijven.

Cultuurgoed als dit is vlugger afgeschaft als de vele jaren waarin het moeizaam opgebouwd werd. Dit geldt ook eveneens voor bepaalde functies binnen de schutterij. Dames met een beetje historisch gevoel voor de schutterijcultuur zullen dit zeer zeker begrijpen. Gelukkig is mijn schutterij tot nu toe gespaard gebleven van dames als ene Jean-

ny Cleven, die weinig begrip voor schutterijcultuur hebben en alleen maar willen procederen om te procederen en hun gelijk willen halen ten koste van alles, terwijl met een goede interne dialoog binnen de schutterij ontzettend veel mogelijkheden aanwezig zijn om bepaalde activiteiten te kunnen uitoefenen. Maar voor deze dames is het véél interessanter om vooral de publiciteit erbij te halen en een vernietigende zondvloed over het schutterswezen uit te strooien.

P.S. Misschien dat het noodzakelijk wordt om in de toekomst een "mannen-actiegroep" op te richten om deze "vrouwenactiegroep" van replek te dienen. Of het schutterwezen hiermede gediend is blijft zéér de vraag.

(Tekst is letterlijk en onverkort weergegeven, Redactie)

Martin Evertz, Waubach.

NOOT VAN DE REDACTIE

In 't algemeen is het niet de bedoeling dat mensen gekwetst worden door artikelen, die in dit tijdschrift geplaatst worden.

Ook als een auteur zijn mening geeft over een bepaald onderwerp is het allerminst ons doel om iemand persoonlijk te raken, integendeel.

Geachte Heer Evertz,

Hoofdzakelijk mannelijke schutters ervaren de huidige publiciteit over 'de vrouw onder de schietboom' als negatief. Toch denk ik dat de schuld van deze negatieve publiciteit niet bij één dame, dé dames of de pers gelegd moet worden. Diverse schuttersbonden én de OLS-Federatie hebben té lang gedacht dat het zo'n vaart niet zou lopen met 'de vrouw onder de schietboom'. Verder waren er in de voorbereidingsfase van de Algemene Wet Gelijke Behandeling voldoende mogelijkheden om het schieten in de A- en B-klasse op bondsschuttersfeesten en het OLS voor eens en altijd veilig te stellen voor alleen maar mannelijke schutters. Zelfs nu de Algemene Wet Gelijke Behandeling al enkele jaren een feit is¹, willen velen de consequenties daarvan niet onder ogen zien.

Schuttersbonden

Al in 1954 werd aan de voorlopers van de Schuttersbond Eendracht Born-Echt e.o. een verzoek gedaan om dames mee te laten schieten op de bondsschuttersfeesten².

Binnen de drie noordelijke schuttersbonden leeft het probleem van 'de vrouw onder de schietboom' niet echt omdat de dames daar al jaren mee mogen schieten voor het koningschap en tijdens bondsschuttersfeesten. Bij veel schutterijen in de drie zuidelijke schuttersbonden zijn vroeger de reglementen zodanig opgesteld dat het koningschap alleen voor mannelijke leden blijft voorbehouden en vrouwelijke leden niet ingedeeld kunnen worden in de A- en B-zestallen voor de bondsschuttersfeesten.

Niet zo vreemd dus dat het probleem weer naar voren kwam bij de schuttersbond die daar tussen zat. De Schuttersbond Eendracht Born-Echt e.o., waar een deel van de aangesloten schutterijen de 'zuidelijke', traditionelere instelling wil volgen en het ander deel voorstander is van de 'noordelijke', meer vrijere benadering.

Tijdens een zitting van de Commissie Gelijke Behandeling³ probeerde het Dagelijks Bestuur van de Schuttersbond Eendracht Born-Echt e.o. alsnog te redden wat er te redden viel. Hun inzet kwam echter te laat en kreeg daardoor het karakter van de bekende mosterd na de nóg bekendere maaltijd. Tja en dan kun je verwachten dat de pers zich uitlaat in termen als 'gniffelen om apartheid in schuttersland', 'bres in mannenbolwerk', 'schuttervrouw krijgt gelijk', etc. etc⁴.

Jeanny Cleven

Jeanny Cleven liep in 1974 voor het eerst mee in de schutterij. In 1976 werd ze officieel lid. Lid zijn van een vereniging betekent voor Jeanny ook echt actief bezig zijn met de vereniging. Wanneer zij in 1976 vraagt naar de mogelijkheid om als vrouw ook mee te mogen schieten op bondsschuttersfeesten, wordt haar te verstaan gegeven dat ze eerst eens een paar jaartjes mee moet lopen alvorens dit soort vragen te mogen stellen.

Het is naar mijn mening onjuist om nu de (volgens sommigen negatieve) publiciteit voor het Limburgse Schutterswezen in de schoenen van Mevrouw Jeanny Cleven-Savelkoul te schuiven. Voor mij is Jeanny Cleven een dame met het hart voor het Limburgse Schutters-

wezen op de juiste plaats; een goed voorbeeld voor velen. Zij, en met haar vele andere dames, wil duidelijkheid, van zowel haar schuttersbond als van het bestuur van de OLS-Federatie, op welke wijze de Algemene Wet Gelijke Behandeling wordt toegepast bij bondsschuttersfeesten en het OLS.

Algemene Wet Gelijke Behandeling

De Algemene Wet Gelijke Behandeling kende (vanwege haar vérestrekkende gevolgen) een lange voorbereidingstijd en is dus niet zomaar uit de lucht komen vallen.

Zowel het bestuur van de Schuttersbond Eendracht Born-Echt e.o. als het bestuur van de OLS-Federatie hadden die lange voorbereidingstijd kunnen gebruiken om regels op te stellen die er op gericht waren dat het schieten in de A- en B-klasse tijdens bondsschuttersfeesten en het OLS voorbehouden zou blijven voor alleen maar mannen.

Nu de Commissie Gelijke Behandeling een duidelijke uitspraak heeft gedaan in de zaak tegen de Schuttersbond Eendracht Born-Echt e.o., twijfelt niemand meer aan een andere uitspraak indien het bestuur van de OLS-Federatie wordt gedaagd voor een soortgelijke zaak⁵.

LDS

Dankzij de oprichting en het bestaan van het Limburgs Dames Schuttersfeest kon de druk enige tijd van de ketel blijven. De explosieve groei van het LDS en de sympathie die dit schuttersfeest opriep had alsnog aanleiding moeten zijn tot het adequaat aanpakken van het probleem van de vrouw onder de schietboom. Eén van de mogelijkheden zou zijn geweest om het LDS een aparte plaats in de OLS-structuur te geven of om het op enigerlei wijze te integreren in het bestaande OLS.

Het in het leven roepen van een Stichting Limburgs Dames Schuttersfeest heeft het probleem voor de OLS-Federatie er niet gemakkelijker op gemaakt. De Stichting LDS is een frisse organisatie met dito kwaliteiten. De verwachting is dat de aandacht, deelname en opkomst voor het LDS alleen maar zal gaan toenemen. De mogelijkheid dat het LDS het OLS in de toekomst in o.a. aanzien, publiciteit en bezoekersaantallen zal gaan overtreffen is daardoor zeer goed aanwezig.

Traditie

Maar al te gemakkelijk wordt geschermd met begrippen als 'traditie' en 'behoud van de schutterscultuur' (wat dit laatste ook moge zijn).

Wanneer de schutterijen consequent hun tradities en schutterscultuur hadden geoefend, dan zou het Limburgse Schutterswezen nu hooguit 5 schutterijen rijk zijn. Juist bij schutterijen die niet zijn aangesloten bij een schuttersbond zie ik een sterkere beleving en handhaving van bestaande tradities dan bij schutterijen die opgegaan zijn in de massa van een schuttersbond.

Voor al het bestuur van een schutterij moet vreselijk sterk in de schoenen staan als het gaat om traditiehandhaving. Hoe snel komt men niet in de verleiding om iets nieuws te introduceren omdat dit ook een succes is bij andere schutterijen of omdat het extra punten kan opleveren bij bondsschuttersfeesten.

Ook dient men zich af te vragen of men in tijden dat het de schutterij slecht gaat niet wat soepeler en meer eigentijds moet reageren als het gaat om traditiehandhaving. De introductie van de marketentster is het meest sprekende bewijs dat de traditie van het Limburgse Schutterswezen met voeten werd getreden. De marketentsters zijn echter een waardevolle aanwinst gebleken en niet meer weg te denken uit onze schutterijen.

Oplossingen

De oplossing van dit probleem kan niet verkregen door een stemming te houden tijdens een bondsvergadering. Al zou de stemming in het voordeel van de dames uitpakken, dan nog moet men zich realiseren dat de tegenstemmende schutterijen de wijziging niet kunnen volgen, simpelweg omdat hun statuten het niet toelaten dat dames meeschie-ten om het koningschap of anderszins in aanmerking kunnen komen voor een plaats in het eerste of tweede zestal.

De beste oplossing voor alle partijen zou zijn geweest om het LDS een aparte plaats in de OLS-structuur te geven of om het op enigerlei wijze te integreren in het OLS.

Een andere mogelijkheid is om de aangesloten schutterijen van de Schuttersbond Eendracht Born-Echt e.o. op te delen (naar gelang hun voorkeur) bij de huidige 3 noordelijke c.q. 3 zuidelijke schuttersbonden om vervolgens vier nieuwe noordelijke en drie zuidelijke schuttersbonden te creëren.

Afsluitend

Het antwoord in de richting van de heer Evertz is misschien wat uitvoerig uitgevallen. Een onderwerp dat zó sterk leeft, heeft recht op ruime aandacht. Duidelijk moge zijn geworden dat de afwachtende houding ook in dit geval betekende dat er kansen voor traditiehandhaving onbenut bleven. De dames zullen straks ook in (gemengde) zestallen onder de schietboom op het OLS staan en zullen daar hun 'mannetje' staan.

Wim Pijpers.

Noten:

1. Algemene Wet Gelijke Behandeling (AWGB), in werking getreden op 1 september 1994.
2. TV-discussie in het 'Ei van St.-Joost', zondag 19 oktober 1997, gespreksleider Lei Meisen, deelnemers Mevr. Riet Fleuren-Swinkels (voorzitter stichting LDS), Mevr. Jeanny Cleven-Savelkoul (Schutterij St.-Jan Nieuwstadt) en de heer Maurice Didden (voorzitter stichting Steun Aan het Schutters- en gildewezen in de beide Limburg).
3. Zitting Commissie Gelijke Behandeling, Utrecht, 11 februari 1997, dossiernummer 96-D455.
4. Diverse provinciale, nationale dag- en weekbladen.
5. Artikel 7 lid 1 sub c AWGB verbiedt in samenhang met artikel 1 AWGB het maken van onderscheid naar geslacht bij het aanbieden van goederen en diensten en bij het sluiten, uitvoeren of beëindigen van overeenkomsten ter zake, indien dit geschiedt door instellingen die werkzaam zijn op het gebied van onder meer welzijn, waaronder begrepen sport en cultuur. Zowel de Schuttersbond Eendracht Born-Echt e.o. als de OLS-Federatie is een instelling zoals bedoeld in artikel 7 lid 1 sub c AWGB.

OPROER IN BAEXEM (1715)

In een vorig nummer van dit tijdschrift verscheen een korte historiek van de schutterij St. Jan uit Baexem, van de hand van wijlen J.H.J. Berghs¹. Schrijver verzucht daarin met spijt dat historische gegevens over die schutterij zeer schaars zijn, zodat wat volgt een aanvulling mag bieden op het weinige dat bekend is.

In 1971 werd in Baexem het 250-jarig bestaan van de schutterij gevierd, een gebeurtenis die meer dan voldoende de nieuwe levenskracht van deze aloude vereniging moest bewijzen. In de voorgaande decennia was ze evenwel op sterven na dood geweest, zozeer zelfs dat ze door Jolles in zijn bekende overzicht als verdwenen en/of opgeheven werd afgedaan².

Dat zou, gezien haar eeuwenoude historie, toch wel al te spijtig geweest zijn, want ook in 1715 gaf zij reeds volop tekenen van leven!

In zijn Nijmeegse scriptie onderstreept Jos Gerits terecht dat een van de voornaamste taken van de vroegere schuttersgilden erin bestond de processies te begeleiden³. In zijn *afscheidswoord* in dit tijdschrift heeft hij dat nogmaals beklemtoond⁴.

En dat de 18de eeuwse schutters, en zeker die van Baexem, er dezelfde mening op nahielden, blijkt uit enkele stukken in het Rijksarchief in Maastricht⁵.

Een late uitloper van het Concilie van Trente (1545-1563) was het zogenaamde *beschavingsoffensief* van de Kerk. Van hogerhand wilde men absoluut een einde maken aan de al te familiäre verstrengeling die onze voorouders maakten tussen het kerkelijke en het profane. Kerkelijke feesten dienden voortaan op een hoger plan gevierd te worden en platte en boerse vermakelijkheden, dikwijls een aanleiding tot *zonde* behoorden zoveel mogelijk te worden beteugeld en verboden⁶. Niet ver van Baexem, in Buggenum, gaf dat begin 18de eeuw aanleiding tot een meer dan behoorlijke dorpsrel⁷.

Ook de processies zijn in de ogen van de hoge kerkvorsten maar een wanordelijke en onbeschaafde vertoning. Daarom stuurt de prinsbischof van Luik naar alle parochies van zijn diocese een bevelschrift met de opdracht *de faire a l'avenir devotement les processions*. Die order arriveert ook in Baexem, in kerkelijke zaken onderworpen aan het Luikse oppergezag, maar in wereldlijke aangelegenheden een onderdeel van het vorstendom Thorn. Ze houden daar namelijk al van oudsher een grote processie op 24 juni, het feest van St. Jan Baptist, patroonheilige van de parochie⁸ en (dus?) ook van de schutterij. Bisschoppelijk verbod of niet, die processie behoort uit te trekken zoals dat in Baexem steeds de gewoonte geweest is.

In alle vroegte op die 24 juni 1715 haalt men daarom het beeld van de patroonheilige uit de kerk en verbergt het tot op het ogenblik van de optocht, ondanks het verzoek van de pastoor om het terug in de kerk te plaatsen.

In de processie zelf wordt de heilige rondgedragen aan het hoofd van gewapende mannen (de schutterij), van wie de voornaamste rad-

*Onthoofding van Joannes de Doper.
Geschilderd op hout omstreeks 1450. Afmeting 95 x 61,5 cm.*

draaiers zelfs met name bekend zijn: Godfried Raemeckers, Gerard Jugen Hoaff en Jan Vestiens.

En bovendien, in plaats van de verhoopte stichtelijke rondgang, wordt er dit jaar zelfs nog meer dan in vroegere jaren in de lucht geschoten, lawaai gemaakt en voor allerhande vertier gezorgd!

Wie de zaak in Luik heeft overgebrieft is onbekend, maar op het vicariaat -generaal aldaar spreekt men er schande van en gelast men pater Beekmans S.J. orde op zaken te stellen. Ook hier blijkt weer de toenmalige verwevenheid van geloof en politiek: het wereldlijk hoofd van de opstandige schutters uit Baexem, nl. de abdis van Thorn, wordt gevraagd streng op te treden tegen de schuldigen.

In haar antwoord schrijft de abdis natuurlijk op de eerste plaats wat er van haar verwacht wordt: er komt een onderzoek en de overtreders zullen gestraft worden, want de goede intenties van de prinsbischop zijn voor haar wet.

Het vicariaat- generaal heeft haar echter niet met de vereiste titulatuur aangeschreven, zodat ze hoopt voortaan (terug) via de geëigende kanalen van de *Conseil Privé* post te ontvangen, want daar weet men tenminste hoe het hoort.

Die laatste bemerking maakt het zeer onwaarschijnlijk dat de abdis erg ingenomen was met de inmening vanuit Luik, zodat er best wel eens geen verdere sancties kunnen getroffen zijn.

Hoe dichter men bij of tussen de bevolking leeft, hoe beter men immers kan begrijpen hoe belangrijk oude gebruiken en gewoontes voor de dorpelingen zijn. Daarom zal de pastoor van Baexem in zijn wijsheid wel geprobeerd hebben de zaak te sussen door ze binnen de grenzen van zijn parochie te houden. De abdis schrijft immers uitdrukkelijk dat hij haar niet eens op de hoogte heeft gesteld.

Al zullen de schutters mogelijk nog in andere dorpen tegen de nieuwe gang van zaken hebben tegengestribbeld, op den duur is er toch geen houden meer aan. Een illustratie hiervan leveren de statuten van de Elense schutterij. In een eerdere versie uit 1665 lezen we dat *die schutten (sullen) compareeren ende marschieren met goede ordre ende wel gewapent in den processiondagh*. Op 11 juli 1765 wordt er evenwel een nieuw artikel toegevoegd en daar lezen we ... dat de schutten ofte broeders in de processie gaende alwaer het Hooghweerdigh omgedraegen wordt, tot wapens sullen gebruiken eenen roosencrans ofte bedeboock en devotelijck bidden ...⁹ Voorwaar een elegante formulering!

Raymond Driessen

Noten:

1. BERGHS, J.H.J., Schutterij St. Jan-Baexem, in: Limburgs Schutterstijdschrift, 29, dec.1995, blz. 2-4.
2. JOLLES, J.A., De schuttersgilden en schutterijen van Limburg. Overzicht van hetgeen nog bestaat, in: Publications, 72, 1936, blz. 14.
3. GERITS, JOS, Schutterijen op het Limburgse platteland in de 16e, 17e en 18e eeuw, Een cultureel fenomeen, Spaubeek, 1986, blz. 78-80.
4. GERITS, JOS, Schutterijen op het Limburgse platteland in de 16e en 17e eeuw; een cultureel fenomeen tot besluit, in: Limburgs Schutterstijdschrift, 33, dec. 1996, blz. 37-38.
5. Rijksarchief Maastricht, Thorn, nr. 18832, Mandements, placards et ordonnances, 17e-18e s.
6. CLOET, M., Het gelovige volk in de 18de eeuw, in: Algemene Geschiedenis der Nederlanden, 9, 1980, blz. 396-412, speciaal blz. 403.
7. SCHUTGENS, K., Botsing over jeugdvertier in achttiende-eeuws Buggenum, in: Munsters in de Maasgouw, Archeologie en Kerkgeschiedenis in Limburg, Bundel aangeboden aan Pater A.J. Munsters M.S.C. bij zijn tachtigste verjaardag, Maastricht, 1986, blz. 260-279.
8. GRAUWELS, J., De aartsdiakenale visitaties van het dekenaat Maaseik (1646-1726), Baexem, in: Het Oude Land van Loon, 38, 1983, blz. 29-32.
9. DRIESSEN, R., En sal niemant van dit geselschap wycken, Maaslands schutterswezen vroeger en nu vanuit Elers perspectief, Elen, 1994, blz. 109 en blz. 111.

CHARLES EYCK VERBONDEN MET LIMBURG EN HET LIMBURGSE SCHUTTERSWEZEN – door Luc Wolters, Simpelveld –

Charles Eyck: Sommigen zien in hem de progressieve kunstenaar, enig in zijn soort, die een grote vernieuwing in de vaderlandse kunst tot stand heeft gebracht; anderen blijven hem beschouwen als de schilder-tekenaar van de volkscultuur, als hij die met name de Limburgse cultuur heeft uitgebeeld.

Charles Eyck hier afgebeeld op 83-jarige leeftijd. Afbeelding uit "Limburg; Jaarboek 1981, van Mook tot Eijsden".

Charles Eyck-jaar

De bekende Limburgse kunstenaar Charles Eyck is dit jaar honderd jaar geleden geboren. Tal van activiteiten zijn georganiseerd om dit te gedenken en om de actuele kijk op Eycks schilderijen en tekeningen te bepalen. Naast diverse tentoonstellingen, een symposium en diverse lezingen zijn twee grote tentoonstellingen over Eycks band met Limburg en over zijn tekeningen gehouden zijn er een tweetal boeken uitgegeven, waarvan men Eyck in het verband tussen vernieuwing en traditie plaatst en het ander een overzicht van zijn tekeningen poogt te geven. Middels dit artikel wil ook de redactie van het Limburgs Schutterstijdschrift een bijdrage leveren aan het Eyck-jaar, door speciaal in te gaan op de rol van Charles Eyck met de Limburgse volkscultuur en de schutterijen in het bijzonder.

Levensloop

Van Limburgs bekendste kunstenaar Charles Eyck werd in het afgelopen jaar de honderdste geboortedag gevierd. De veelzijdige kunstenaar werd op 24 maart 1897 in Meerssen geboren. Op jeugdige leeftijd werd hij als gevolg van een ziekte doof en kon hij moeilijk praten. Dit belemmerde hem echter allerminst bij de ontplooiing van zijn tekentalent. Juist door te tekenen kon hij met mensen communiceren. Hij werd met veertien jaar als illustrator ontdekt en verdiende enkele jaren de kost als decorateur in de Maastrichtse aardewerkindustrie bij de Société Céramique voor een salaris van vijf cent per dag. Eyck illustreerde graag. Op aanraden van enkele kunstenaars volgde hij zijn opleiding aan de Rijksacademie te Amsterdam. Op 25-jarige leeftijd won hij de prestigieuze Prix de Rome (1922). Van het geld dat hij bij die gelegenheid ontving bekostigde hij zijn verblijf te Italië en Zuid-Frankrijk, waar hij zich liet inspireren door de plaatselijke sfeer en omgeving. In diverse van zijn werken is de invloed van deze bui-

tenlandse studieverblijven nog goed zichtbaar. Rond zijn dertigste levensjaar had hij al een kleine groep leerlingen om zich heen verzameld. Hij hield altijd goede contacten met vele kunstenaars. Ook tijdens de oorlogsjaren kwamen er vele onderduikers naar Eyck. Hij had zijn atelier toen in het Ravensbos tussen Valkenburg en Schimmert.

Van bekend naar verguisd kunstenaar

Werd het kunstenaarsbestaan in de eerste jaren gekenmerkt door armoede, hier kwam in 1929 verandering in door een tentoonstelling in Parijs, die binnen een paar dagen geheel uitverkocht raakte. Daarna kwamen van diverse kanten opdrachten van kerkbesturen om wandschilderingen te laten aanbrenge. Eycks ster was rijzende. In de jaren veertig en vijftig bereikte hij het toppunt van zijn roem. Eyck kreeg internationaal aanzien als een groots vooruitstrevend schilder

Tekening van de schutterskoning. Deze werd gepubliceerd in Elsevier bij een verhaal van de hand van Bertus Aafjes. Met dank aan Jean Wiekken.

van zijn tijd. Eyck ging echter niet mee met de grote maatschappelijke veranderingen in de jaren zestig, die uiteraard ook hun weerslag hadden op de kunst. Eyck bleef op dezelfde manier dezelfde onderwerpen schilderen die hij al zijn hele leven had vastgelegd. De eertijds hemelhoog geprezen Eyck werd daardoor een schilder van oude waarden. Hem werd verweten niet met zijn tijd mee te gaan en vertegenwoordiger van een voorbijgegangene generatie te zijn. Eyck overleed in 1983.

Nalatenschap

Charles Eyck was een veelzijdig en zeer actief kunstenaar. Hij vervaardigde duizenden schilderijen, wandschilderingen, glas-in-lood-ramen, tekeningen en andere kunstwerken. In zijn nalatenschap bevinden zich talloze op zichzelf staande schilderijen, samen een geheel vormende wandschilderingen, maar ook tal van pentekeningen of andere illustraties bij artikelen. Charles Eyck genoot in kerkelijke kringen bekendheid als de schilder van kerken. Onder meer voorzag hij de St. Mathiaskerk in Maastricht, de St. Stefanuskerk te Stevensweert

Karakteristiek van een bieleman. Illustratie bij een artikel van Bertus Aafjes in Elsevier. Met dank aan Jean Wiekken.

Groepsfoto van schutterij St. Sebastianus uit Schimmert. De schutters dragen een door Eyck ontworpen uniform.

en de St. Martinuskerk in Venlo van (de ontwerpen van) gebrandschilderde ramen en - als een willekeurige greep uit de vele kerken - werden door hem beschilderd de kerk van Meerssen-West, de kloosterkerk van Wittem, de St. Pancratiuskerk en de Gerardus Majellakerk te Heerlen, maar ook bijvoorbeeld de kapel van de fraterschool te Zeist en het fameuze St. Martinuskerkje in het Noordfranse Jeantes-la-Ville.

De discussie over Charles Eyck spitst zich toe over de kwestie of zijn rol als kunstenaar een vernieuwend karakter had of dat hij enkel als schilder en tekenaar van het provinciale schoon geëerd moet worden. Feit is dat Eyck tal van nieuwigheden heeft meegebracht bij het uitbeelden van onder andere de cultuur waarin hij opgegroeid was.

Schutterij van Schimmert: het uniform

Bij de Schimmertse schutterij bleef de rol van Eyck niet beperkt tot het weergeven van de lokale cultuur, maar gaf hij er zelfs mede vorm aan. Zo ontwierp Eyck de uniformen voor schutterij St. Sebastiaan uit Schimmert. De Schimmertse schutterij werd in 1957 na een periode van inactiviteit weer actief en bij die gelegenheid hadden de schutters behoefte aan een uniform. Bij de heroprichting op 20 januari 1957 konden de schutters zich laten zien in een ontwerp van de Schimmertse kunstenaar Eyck, namelijk een rode tuniek en een donkergroene broek met een eveneens donkergroene sjako. De schutters bleven dit ontwerp trouw. Ook al versleten de uniformen op den duur, maar zowel in 1976 als in 1990 wanneer de Schimmertse schutterij nieuwe uniformen aanschafte, was dit telkens naar het ontwerp uit 1957 van Charles Eyck.

Overige attributen voor de Schimmertse schutterij

Niet alleen de ontwerpen voor het uniform van de Schimmertse schutters is van de hand van Charles Eyck. De kunstenaar maakte ook een voorzet voor het nieuwe vaandel van de schutterij en de uiterst kunstige vaandelpiek. De piek biedt onder een bladerenkrans de mogelijkheid om enkele gewonnen medailles aan te handen en op de top zit een iel vogeltje (zie Limburgs Schutterstijdschrift nr. 31, juni 1996, de voorpagina).

Gebrandschilderd raam Hornerheide

Eyck maakte als schilder van de Limburgse volkscultuur uiteraard meer werken die betrekking hadden op het schutterswezen. Zo is er te Horn een glas-in-lood-raam in het voormalige sanatorium Hornerheide. Op treffende wijze heeft Eyck een idyllisch plaatje uit de Limburgse volkscultuur afgebeeld. Het koningspaar van de schutterij, hij in frak met het koningszilver om, zij in een lang avondkleed met bloemen in de hand en een kroontje op het hoofd. Tussen hen in is een oude boom zichtbaar, die mogelijk verwijst naar de diepe wortels van deze tak van de volkscultuur. De schutterij komt naderbij. Boven de schutters torent het verenigingsvaandel. Zij komen uit de richting van het kleine kerkje in het dorp.

Een glas-in-lood raam deel uitmakend van de serie ramen "Het gezonde leven in Limburg" (1954) is eveneens een van de erfstukken, die van Charles Eyck resteren. Vooraan de schutterskoning en koningin. Achter hen komt de schutterij korterbij uit de richting van de kerk. Het raam bevindt zich in het directiegebouw van Verpleeghuis Hornerheide te Horn.

Schilderij uit 1962 van een Limburgse schutterij kunstcollectie van de gemeente Heerlen. Dank archief plaatsten dit schilderij op de voorpagina

De schutterij op het doek

Als een van Eycks visitekaartjes voor wat betreft zijn uitbeelding van het schutterswezen dient beslist een schilderij genoemd te worden dat deel uitmaakt van de kunstcollectie van de gemeente Heerlen. Charles Eyck beeldt op zijn geheel eigen wijze de schutterij uit. Enkele elementen die nadrukkelijk de aandacht vragen is de schutterskoning,

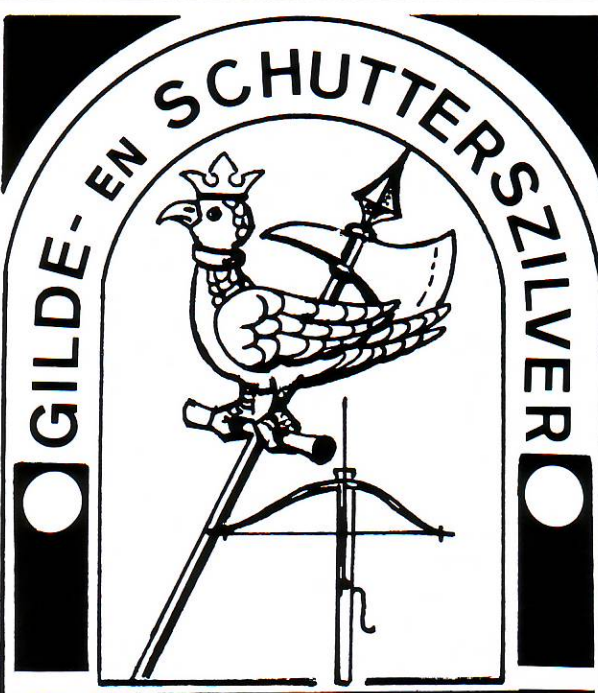
rij met een diverse samenstelling, gezien de vele kleurige uniformen, die afgebeeld zijn. Het schilderij maakt deel uit van de k aan het Stadsarchief Heerlen om dit schilderij te mogen publiceren. Waanders Uitgevers in samenwerking met het Stads- a van het nummer over schutterijen harmonie in de reeks "Ach Lieve Tijd - Twintig eeuwen Mijnstreek" deel 10.

omhangen met het zilver en een zilveren lauwerkrans rond zijn cilinderhoed. Hij wordt geëscorteerd door een tweetal schutters in divers uniform. Het is overigens vrij opvallend hoeveel verschillende uniformen op het schilderij staan afgebeeld. Geheel links staat de tambour-maître met kolbak en staf. Rechts naast hem een tamboer, die helemaal in het wit gekleed is.

Rechts staat de imposante commandant, met sabel een rij medailles en zijn uniform voorzien van epauletten. Zijn uitmonstering heeft overigens zeer veel weg van deopperstalmeester, die op Prinsjesdag de rijtoer van H.M. de Koningin door Den Haag regelt. Op de voorgrond zitten twee oudjes ten teken dat de schutterijen ook hun oude leden in ere houden.

Twee Voerendaalse schutters

Een ander werk van Eyck is getiteld "de oude garde van Cortenbach". Dhr. Ger van Bun uit Maastricht wist er onlangs de hand op te leggen en stelde een foto ter beschikking voor publicatie. Op de tekening zijn -te oordelen naar de achtergrond van kasteel Cortenbach- twee schutters te zien van schutterij St. Sebastianus Voerendaal.

GILDE- EN SCHUTTERSZILVER

JUWELIERS - HORLOGES
Jan Andriessen
 DORPSSTRAAT 54
 5708 GJ HELMOND (STIPHOUT)
 TEL. 0492-550792
 FAX 0492-522269

JANFRÉ

Voornaamste punten waar u op let bij aanschaf van nieuwe uniformen:

- *Goede kwaliteit
- *Korrekte pasvorm
- *Vlotte levering
- *Betaalbare prijs
- *Behoud van pasvorm
- *Snelle nalevering
- *Uitgebreide service

Dit maken wij voor U.
 Vraag vrijblijvend offerte.
 Maak een afspraak.

**uniformen-
 petten-
 uitmonsteringen**

BRUSSELSESTRAAT 124
 6211 PH MAASTRICHT
 TELEFOON 043-3217712

Verhuur van feesttenten

Piet Graef

Burg. Huybenstraat 3
 6085 ES HORN
 Tel. 0475-582124

C. VANGOMPEL N.V.
 METAALBEWERKING

**ERKEND
 WAPENMAKER**

ALLE HERSTELLINGEN.
 VERVAARDIGEN VAN BUKSEN
 KALIBER 12 EN 16 MET
 VERNIEUWD GREND- EN
 AFTREKSYSTEEM.

Boshoekstraat 26 - B-3665 AS
 Telefoon: 09-32-89-658174
 Telefax: 09-32-89-659353

Tekening van Charles Eyck, getiteld "twee van de oude garde". Op de achtergrond is kasteel Cortenbach te Voerendaal zichtbaar. De tekening is uitgevoerd in oost-Indische inkt op papier, formaat 21 x 37 cm. en is door Eyck rechtsboven gesigneerd. De tekening werd aangekocht bij Kunsthandel/Galerie Rob van Rijn te Maastricht door dhr. Ger van Bun, officier van de d.d. Stadsschutterij van Maastricht. De foto van de tekening werd verzorgd door Hub Thomas van Fotospecialzaak "Foto Artica" te Heer-Maastricht. Twee schutters van de Voerendaalse schutterij zijn afgebeeld. Eigenaar Ger van Bun wil zeer graag te weten komen wie er op de tekening afgebeeld zijn. Voor wie hem dat weet te vertellen is de afgedrukte foto beschikbaar.

Beide schutters zijn al iets ouder en dragen een bril. De linker is een officier gezien zijn sterren op de kraag. De rechter zou een tamboer kunnen zijn omdat hij een zwaluwnestje op de schouder heeft, echter de tamboers van Voerendaal droegen geen pluim. Of alles getrouw wordt afgebeeld is nog maar de vraag, maar feit is dat Eyck met deze tekening een treffende en kunstige weergave heeft gerealiiseerd.

Progressief of provinciaal kunstenaar ?

Onze bijdrage voor de discussie of Eyck de grote vooruitstrevende betekenisvolle kunstenaar was of alleen voor Limburg betekenis had is vanuit het oogpunt van de schutters tamelijk beperkt. Charles Eyck heeft zich nadrukkelijk bezig gehouden met de Limburgse volkscultuur, hij heeft geschilderd in de Limburgse kerken toen het Roomse leven nog bloeide, hij schilderde carnaval en de Limburgse schutters. Daarmee heeft Eyck zich bij uitstek gericht op de kunst van het Limburgse land en de Limburgse

mens. Het ligt niet voor de hand dat iemand op deze punten naam en faam op kan bouwen buiten de Limburgse die hij in zijn schilderijen weergeeft. Het oog van de wereld richt zich per slot van rekening niet op een provinciale schilder. Eyck is trouw gebleven aan zijn roots. Hij kwam uit Zuid-Limburg, maakte al vroeg naam en faam in het buitenland, maar keerde terug naar zijn geboortestreek om de ziel van zijn provincie bloot te leggen. Eyck heeft sindsdien voornamelijk religieuze werken geschilderd en zijn streek afgebeeld. Geen streekgenoot die hem dat kwalijk kan nemen, integendeel. Eerder een ode aan een streekgenoot die ondanks snelle internationale bekendheid toch zijn aandacht uit laat gaan naar wat hem werkelijk bezig houdt, namelijk de religie en het streekeigene.

Voor hulp bij de samenstelling van dit artikel ben ik dank verschuldigd aan dhr. Jean Wiecken te Schimmert, Ger van Bun uit Maastricht en aan de redactoren Wim Pijpers en Jean-Pierre Schobben.

Literatuur:

- ☆ Paul Haimon, "Op ontdekking naar Charles Eyck", in: *Limburg van Mook tot Eijsden. Jaarboek 1981*. (Geleen 1981) pp. 10-17.
- ☆ Jos van den Camp, "De inhaalrace van Ragnar Eyck", in: *Limburgs Dagblad*. Vrijuit. 5 oktober 1996, p. 29.
- ☆ Sjef Kusters, "Charles Eyck herijkt", in: *Dagblad de Limburger*. Scala. 26 maart 1996.
- ☆ Monique Dickhaut, "Charles Eyck in Jeantes-la-Ville", in: *De Maasgouw*. Jg. 115. (1996) afl. 4, kol. 265-274.
- ☆ Kunstredactie, "Charles Eyck wordt groots herijkt", in: *Limburgs Dagblad*. 13 maart 1997, p. 33.
- ☆ Jean Wiecken, "Charles Eyck, waardering en kritieken", in: *Charles Eyck, kunstenaar tussen vernieuwing en traditie*. Stichting Historische Reeks Maastricht (1997).
- ☆ Wiel Beijer, "Charles Eyck: ook buiten Zuid-Limburg wereldberoemd?", in: *Dagblad De Limburger*. vrijdag 12 september 1997, p. 25.

SCHUTTERIJ ST.-SEBASTIAAN AS (4)

Oudste vlag:

In het oudste gichtregister van As, bewaard op het Rijksarchief te Hasselt, vonden we een bijzondere (tref) aangaande de schutterij van As. Deze "tref" is een uitzonderlijk document, daar het ons inlichtingen geeft over het feit dat in het jaar 1688 de 29ste januari voor een notaris, ene zekere Jan Jorijssen alias Boijen, bevestigt dat hij de jaarlijkse pachtopbrengsten van zijn goedereen gelegen in de Asserheide, zijnde 25 gulden bb. schenkt aan de schutterij en dat de eerste schenking moet dienen voor de aankoop van een vaan voor de schutterij. Deze transactie gebeurde 44 jaar na de oprichting van de schutterij. Ter illustratie drukken wij hierbij af een copie van het eerder genoemde document, waarna de transcriptie in onze huidige schrijfwijze volgt.

GICHT ENDE GEUDINGHE

Jan Jorijssens alias Boijen ten behoeve die Schutterij van Asch.

AO, 1688 den 29 januarij is gecompereert alhier voor recht tot Asch Jan Jorijssen alias Boijen, ende heeft gegeicht ende gegeudt die schutten ende schutterij alhier van Asch, in eens (cens) gl jaer rente waer van den eerste intresse sal vallen op dato ouder een iaer 1688 den 29 januarij den eerste ende soo aduenant van iaer tot iaer tot er lossinghe ende quiting die altoos moegen geschiedt met die somme van vijfen twintigh gl (= gulden) capitaele en aller tijde te verticuleren (= weigeren) des versoghs sinde mijs twee maenden behoudens aen te seggen, stellende hij Jan Jorijssen alle sijne wensen pertinuarie tot Asch op die heide geleghen met consent sijnder hujsvrrouwe soo hij seijt (?) alle sijne verijgende goedereen, ende diensvolgens ons dese gicht aen den capiteijn Arnoldus Jorijssen ende Lemmen Gommers verleent als schutten ende die confraters ende is in hoede gekeert.

Nota: dat dese penninghe sijn in de schutterij besteedt tot eene vaene door Peeter Lemmens saeliger dewelcke coninck sijn en heden den capiteijn reijnders.

De "vaen" moet van een uitzonderlijke kwaliteit zijn geweest en het medaillon, voorstellende Sint-Sebastiaan aan een paal gebonden vóórdat zijn lichaam met boogpijlen zal bestookt worden, is een echt

kunstwerk van uit die tijd. Het doek van rode zijde, heeft een hoogte van 2 meter op 1.50 meter breedte. Omwille van dit fijn handwerk heeft de "vaen" een bijzondere historische waarde en verdient daarom met de grootste zorg bewaard te blijven.

Vlag van schutterij St.-Sebastiaan van As.

In 1923 heeft ze een grondige restauratie ondergaan door Emma Vandenhoudt, dochter van de toenmalige stationschef van As. Toen moet ook de tekst - VOLK TAAL VADERLAND SCHUTTERIJE ST. SEBASTIANUS 1923 - erop gezet zijn, die geen voorbeeld is van echt vakmanswerk. Men begon toen stilaan in te zien dat de oudste vlag zo maar niet meer bij alle uittochten megedragen kon worden. In 1930 heeft men dan een nieuwe vlag laten maken; maar hierover meer in een latere bijdrage.

Van uit die tijd stamt ook de gewoonte dat de schutters daags voor Sacramentsdag door het dorp trokken met heel hun gewaad, zingend en dansend onder luid tromgeroffel om eieren te vergaren. In dit verband verwijzen wij naar een artikel in het studententijdschrift "t Daghet in den Oosten", jaargang 1890, Vle jaargang, pagina 133-134 dat luidt als volgt:

Eiervrijdag te Asch

--Vroeger liep er te Asch door de Linnevenen, dicht bij de dorpsplaats eene beek, Schuttebeek geheten, die haren oorsprong had in den Schuttenberg en uitkwam aan den Peerdskerkhof.

De schutten waren verplicht jaarlijks die beek te vegen, en die van aan deze verplichting te kort bleven, moesten zekere boete betalen.

De Schuttenberg behoorde toe aan de schutters, maar ze lieten hem over als weiland, op voorwaarde dat ze eier kregen op Eiervrijdag.

Te midden der heide, aan de Westerkant des dorps, lag een uitgestrekt veen, Jongensveen genaamd, omdat het door het gemeentebestuur aan de gilde der jongelui afgestaan was, op voorwaarde dat zij jaarlijks de schuttebeek zouden reinigen.

Daags na Helig Sacramentsdag, Eiervrijdag, trokken de schutters van in den vroegen morgen, met heel hun gewaad, zingen- en dansenteren, onder het gerommel der trom, het ganse dorp rond om eenen ruimen oogst van eieren op te doen. Vóór de huizen der welhebenden werd eene tafel gezet en eene komp daarop die met bloemenkransen versierd was, en genever met suiker inhiel. De schutters dansten juichend rond de tafel, en proefden bij middel van eenen lepel het verlustigde vocht.

's Middags werd in de schuttekamer, de gewone vergaderplaats der schutters vóór dewelke ter gelegenheid van 't feest een meiboom geplaat stond, een lekker noenmaal opgedischt van aardappels, stokvisch, salaad, eier en van den malschen kempischen visch 's daags te voren, Heilig Sacramentsdag, door de schutters in het Jongensveen gevangen.

Er bestaan heel weinig documenten over het actieve bestaan van de schutterij in vorige tijden. Die gilde, zo noteerde pastoor Leen (1866-1889) bestond eenigen tijd en dan lag zij ook wederom eenige tijd stil. Vooral in de periode voor de Eerste Wereldoorlog (1914-1918) valt weinig of niets te vertellen. Bekend is wel dat de schutterij van 1919 tot 1940 haar lokaal had in het café "Het Maantje" bij Volders-Baeten; dat de schietboom vlak tegenover hun lokaal stond en dat er 30 schutters ingeschreven waren.

(t Vervolgt)

Joannes Daamen, Niel bij As.

BIELEMANNEN- EN SAPPEURSTREFFEN 1997

Op zaterdag 20 september vond bij stralend weer op de schietweide van schutterij St.-Jan Grubbenvorst de 11e aflevering plaats van het Bielemannen- en Sappeurstreffen.

Aan stemming en inzet ontbrak het zeker niet. Schutterij St.-Jan Grubbenvorst had niets nagelaten om het de Bielemannen, Sappeurs en alle genodigden naar de zin te maken. Toch werden er kritische noten gehoord van diverse zijden.

Alle bielemannen en sappeurs hadden persoonlijk een brief uitgereikt gekregen tijdens het OLS met de uitnodiging voor deelname aan dit Bielemannen- en Sappeurstreffen. Negen bieleman- of sappeurgroepen, van Oost Maarland tot Venray, helaas geen enkele Belgische groep, waren aanwezig. Een mager resultaat als men weet dat er ruim 40 schutterijen zijn die een bieleman- of sappeurgroep hebben en er geen andere schuttersactiviteiten waren gepland op die datum.

Toespraak

Na het maken van de groepsfoto hield schutterijvoorzitter Tom Rutten zijn openingstoespraak waarin hij een aantal kritische noten met voorbeelden plaatste in de richting van de besturen van de schuttersbonden en de OLS-Federatie.

Hij had reden om kritisch te zijn, want aan de oproep die hij deed in 1993 (toen tekende schutterij St. Jan Grubbenvorst ook voor de organisatie van het Bieleman- en Sappeurstreffen) had geen enkele schuttersbond of de OLS-Federatie gevolg gegeven.

Tom Rutten: "Het is van het allergrootste belang dat bestuurders ook weten wat er omgaat in de gederen van de bielemannen en sappeurs. Het is de allerhoogste tijd dat er van de zijde van deze besturen meer aandacht komt voor de bielemannen en sappeurs anders bloedt het Bielemannen- en Sappeurstreffen dood".

Motivatie

Schutterij St.-Jan Grubbenvorst heeft zijn beste beentje voorgezet om ook van dit Bielemannen- en Sappeurstreffen iets goeds te maken. Voor de wijze waarop ze dit treffen hebben georganiseerd, kan ik alleen maar mijn petje afnemen. Jammer is het dat er van bestuurszijde zo weinig aandacht was, terwijl de datum elk jaar weer op de Limburgse Schuttersagenda staat vermeld.

Tom Rutten: "Je moet je mensen toch maar weer motiveren om een organisatie op poten te zetten voor

slechts negen bieleman- of sappeurgroepen. Laat er geen misverstand over bestaan, onze leden doen dat graag, maar het zou meer voldoening geven als het aantal deelnemende groepen groter was."

Goed voorbeeld

Met Tom Rutten hoop ik en de vele aanwezige enthousiaste bielemannen, sappeurs met hun aanhang dat er eens eindelijk gehoor wordt gegeven aan de wens van de bielemannen en sappeurs. Het kan alleen maar in het voordeel zijn van het gehele Limburgse Schutterswezen.

Als goed voorbeeld moge zeker dienen de marketentsters. Steeds meer Limburgse schutterijen nemen marketentsters op in hun gederen of breiden hun marketentstergroep uit. Sterker nog, dankzij de komst van de marketentsters konden veel schutterijen overleven en werden er zelfs nieuwe schutterijen opgericht.

Tijdens het jaarlijkse treffen van de marketentsters worden ervaringen uitgewisseld (bijvoorbeeld evenementen, jureringen, etc.) en is er in de loop van de jaren een hechte onderlinge band ontstaan.

Door het regelmatig samenkomen leren de marketentsters van elkaar

en ontstaan er steeds meer en betere gelegenheden om de schutterij op een positieve manier te presenteren. En waarom zou dit ook niet het geval kunnen zijn voor de bielemannen en sappeurs?

Oproep

Schutterij St.-Jan Grubbenvorst is bereid om de kar te gaan trekken voor de bielemannen en sappeurs en roept daarom personen op die zitting willen nemen in een Stuurgroep Bielemannen en Sappeurs (in oprichting) om daar hun constructieve steentje bij te dragen voor alle bielemannen en sappeurs. Zij kunnen contact opnemen met Sjef Sijben, secretaris van schutterij St.-Jan Grubbenvorst Burg. van Leentstraat 5 5971 AG Grubbenvorst, tel. 077-3662055.

Uitslagen

1. St.-Salvius Limbricht	59 ptn
2. St. Petrus en Paulus Echt	56 ptn
3. Wilhelmina Horst	54 ptn
4+5. St.-Barbara Meerssen	49 ptn
St.-Sebastiaan Schimmert	49 ptn
6. St.-Sebastianus	
Oost Maarland	47 ptn
7. St.-Antonius Sleek Echt	36 ptn
8. 't Zandakkerijde Venray	27 ptn
9. St.-Stephanus Dieteren	25 ptn

Bieleman M. Pisters van schutterij St.-Barbara Meerssen wist de laatste resten van de vogel naar beneden te halen.

Wim Pijpers.

• KRANTENKOPPEN •

5 jun Schutterij Meerssen in de knoei • 22 jul Licht uit spot aan voor: Schutterij St. Barbara • Receptie schutterij • 23 jul Bölkes • 4 aug Thei Aretz, Schuttersbroeder in hart en nieren! • Hoe oud is de Schuttersbroederschap nu eigenlijk? • Koning Jan Hermans droomt nu al van zijn keizerschap • Nieuwe Milieuvergunning stelt voortbestaan Koningsvogelschieten voor de toekomst zeker • Geen Koningsvogelschieten zonder Sint Caecilia • 12 aug Schuttersfeest zondag in Echt • Organisatie dit jaar in handen van Stadsschutterij Sint Petrus en Paulus • Vierde Bondsfeest 1997 in Echt • St.-Job Weert houdt zondag schuttersfeest • 15 aug Bondsfeest schutterij Echt • Geen schuttersbloed in Swalmen • 19 aug Schutters vergeten spontane 'stommiteiten' • Geen OLS-prijs van Geiteclub Iris Sint Joost • Geen winnaar op schietfeest Weert • Bondsfeest in Echt blijft onbeslist • Drie dagen spektakel tijdens Bondsschuttersfeest in Melick • 21 aug St.-Margaretha Ittervoort wint schuttersfeest • 22 aug Schuttersfeest MLSB in Melick • 24 aug Pierre Peschen, schutterskoning op een ouderwets gezellig koningsvogelschieten in Egelse • 26 aug Schuttersfeest Melick onbeslist • Winst voor schutterij Koningsbosch • Baarlo's gilde wint Bondsfeest in Maasbree • Laatste bondsfeest van MLSB in Melick

kent geen winnaar • B en W Stramproy tegen bijdrage voor schuttersmuseum • 400 kaarsjes voor Rotemse schutterij • 27 aug Jeanny Cleven wint kampioenschap schuttersbond • 2 sep Bondsfeesten leveren bijna geen winnaars meer op • Baaxemse schutterij wint bondsfeest van EMM in Leveroy • St.-Jan Baaxem wint laatste bondsfeest EMM • 4 sep Dames Schuttersfeest krijgt OLS-allure • Zuid-Limburgs Dames Schuttersfeest in Bochoolt • Deelnamerecord schuttersfeest voor dames • 12 sep Willy Claes als schutter • 19 sep Limburgs Dames Schuttersfeest voor het eerst in onze provincie • 22 sep Waar zijn die vrouwelijke schutters dan? • Limburgs Dames Schuttersfeest kampt met groeistuipen • 24 sep Hunsel wil advies geluid schutters • 29 sep Sint Joseph Koningsbosch wint record-LDS • Dames Koningsbosch winnen schuttersfeest • 'Die van Kingswood maken het vandaag' • 30 sep Gilde Koningsbosch wint Limburgs Schuttersfeest • Schutter Laar wint wedstrijd Weerter bond • Jong dames trio bezorgt Koningsbosch LDS-trofee • 1 okt Schutterijen moeten kogels zelf opruimen • 6 okt Kelpen-Oler breekt lans voor gemengde negentallen • Winst OLS Kaulille bijna drie ton • Schuttersbonden België dreigden met afscheiding • Verkleinen bolletjes tijdelijke oplossing • Scheeren beste schutter bond Midden-Limburg • Bolletjes op OLS Kinrooi kleiner • 7 okt 'Subsidie voor kogelvanger had gemoeien' • 9 okt Kijk eens in het mandje van de marketentster • 10 okt Straks kleinere bölkes op het OLS in Kinrooi? • 14 okt Drumband schutterij St.-Agatha jubileert • 21 okt Sfeerbeelden uit schutterswereld • 23 okt De schutterswereld in beeld gebracht • 30 okt Schutterij Neeritter mag naar Veritas-terrein • 31 okt Receptie LDS •

ST.-HUBERTUS SCHAESBERG

TE KOOP AANGEBODEN:

In zeer goede staat kaliber 12 buks, fabrikaat Drummen, incl. 200 hulzen en diverse toebehoren. In zeer goede staat kaliber 16 zware buks, fabrikaat Henri Dumoulin incl. 600 hulzen en diverse toebehoren.

Te bevr. Voorzitter Peter Berben 045-5311673 of bij de secretaris Sjef Wolff 045-5220374.

KONINGSBOSCH WINNAAR 6e LIMBURGS DAMESSCHUTTERSFEEST

Onder gunstige weersomstandigheden werd het 6e Limburgs Dameschuttersfeest gehouden. De tijd tussen tussen de kavelrondes vond men te lang. Voor de verdere rest was het een goed georganiseerd en succesvol 6e LDS. Een compliment aan organisator schutterij St.-Laurentius Bocholt én de Stichting LDS is daarom zeker op zijn plaats. Voor schutterij St.-Joseph Koningsbosch ging een lang gekoesterde wens in vervulling, namelijk het winnen van het LDS.

Mevrouw Derenette controleert of haar treffers ook wel werden geregistreerd door de optekenaarster.

Aantallen wéér overtroffen

Maar liefst 212 damesdrietallen hadden ingeschreven voor het 6e LDS. Op de eerste schietdag (21 september) kwamen 191 drietallen onder de schietboom. Aan het einde van de eerste schietdag waren er nog 66 drietallen over. Bij het begin van de derde (!) schietdag waren er nog vier Belgisch-Limburgse en 9 Nederlands-Limburgse drietallen in de strijd. Even leek het er op dat een vierde schietdag nodig zou zijn. Vóór aanvang had de wedstrijdleiding echter bepaald dat het LDS uitgeschoten zou worden op die dag; ook wanneer dat zou betekenen dat er in de duisternis geschoten zou moeten worden. Vorig jaar waren er 118 kavelrondes nodig alvorens het winnende drietel bekend was. Dit jaar werd ook dit aantal overtroffen en vervangen door maar liefst 132 kavelrondes. De organisatie had gerekend op 10.000 bezoekers. Langs de optochttroute hebben deze zeker niet gestaan. Dat was een teleurstelling voor de veel deelnemers van de 70 schutterijen die in de optocht mee-

liepen. De opgaves van de aantallen bezoekers op de schietweide tijdens de schietwedstrijden liepen uiteen van 5000 tot 10.000.

Spannende eindstrijd

Om precies 19.50 uur op zondag 28 september, de invallende duisternis speelde parten, miste de tweede schutster van schutterij St.-Anna Voorshoven.

Het gevolg was dat het eerste drietal van schutterij St.-Joseph Koningsbosch winnaar werd en het LDS het volgend jaar in Koningsbosch georganiseerd zal worden.

De namen van het winnende drietal van schutterij St.-Joseph 1886 Koningsbosch zijn: Mia Peulen-Heffels, Melanie Dijcks-Papen en Erica Peulen.

Uitslagen

1. St.-Joseph Koningsbosch 1
2. St.-Anna Voorshoven
3. St.-Joseph Koningsbosch 2
4. Wilhelmina Hingen-Echt
5. St.-Urbanus Maasniel 1
6. St.-Martinus Kessenich
7. St.-Urbanus Maasniel 2
8. St.-Joseph Koningsbosch 3
9. St.-Sebastiaan St.-Huibrechts-Lille
10. St.-Sebastianus Herkenbosch

St.-Joseph Koningsbosch

Niet alleen de 31 mannelijke leden van schutterij St.-Joseph Koningsbosch zijn geduchte tegenstanders op schuttersfeesten, ook de 21 dames van deze schutterij schieten als de besten. Aan het LDS-1997 namen maar liefst vijf damesdrietallen van schutterij St.-Joseph Koningsbosch deel. Bovenstaande uitslag van het 6e LDS bevestigt de grote schietkunst van de Boesjer maedjes. Melanie Dijcks-Papen schoot zich dit jaar tot kampioen van haar eigen schutterij. Zij overtrof daarmee zelfs haar leermeester, buksmeester en schoonvader Mat Dijcks. Op het Kampioenschap der beide Limburgen 1997 wist Mia Peulen de overwinning op te eisen in de categorie dames.

Dankzij de vakkundige begeleiding van Mat Dijcks, heeft schutterij St.-Joseph Koningsbosch een goede naam verworven in het Limburgse Schutterswezen.

Een naam die garant staat voor kwaliteit. Mat laat alle leden van zijn schutterij wekelijks onder zijn persoonlijke leiding schieten. Bij een eventuele misser wordt de schutter precies verteld wat hij/zij fout deed.

Pas als een schutter bewezen heeft geen missers meer te hebben op bôlkes van 1,5 x 1,5 x 1,5 cm en op

Het winnende drietal van Schutterij St.-Joseph Koningsbosch. V.l.n.r. Mia Peulen-Heffels, Erica Peulen en Melanie Dijcks-Papen.

bólkes van 1 x 1 x 1 cm, mag hij/zij schieten op sjwaegelstekskes (voor anderstaligen: sjwaegelstekskes zijn lucifers). Ook wordt er geschoten bij invallende duisternis. Dit jaar is bewezen dat dit niet voor niets is geweest.

Receptie

Op zaterdag 15 november bood het bestuur van schutterij St.-Joseph Koningsbosch het winnende damesdrietal een receptie aan.

Ondanks het feit dat er kermis was in Koningsbosch, was de opkomst groot te noemen. Onder de vele aanwezigen waren ook OLS-President Lei Stals en secretaris Jac van de Varst. Vóór aanvang van de receptie kregen de winnende dames allemaal een gedenktegel met opschrift aangeboden van schutterijvoorzitter Carlo Janssen.

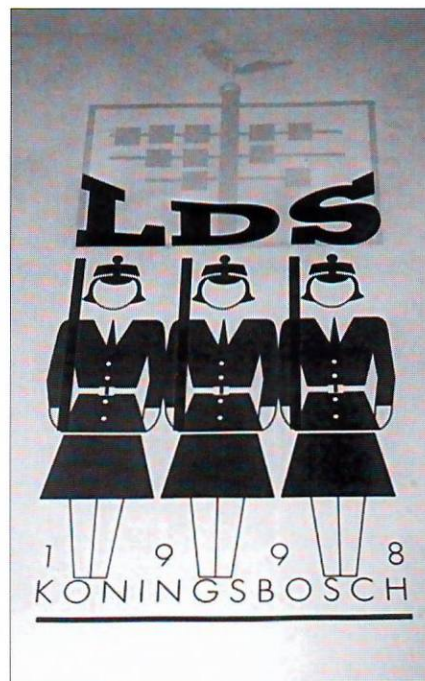
Aan het einde van de receptie werd het logo van het LDS-1998 onthuld door het winnende damesdrietal. Het logo werd ontworpen door Herman Coenen.

Verschil van mening

Gevraagd naar de mening van de Boesjer dames om mee te schieten op het OLS, lopen de meningen

nogal uiteen. De meesten zijn maar wat blij dat ze nu een eigen schuttersfeest hebben voor de dames dat voor de beide Limburgen geldt. Voor een ander deel hoeft het LDS niet persé in het OLS opgenomen te worden.

Onder het motto: "Het mag toch geen verschil uitmaken of bij de zes besten van een schutterij één of meer dames zijn", zegt een minderheid van de dames dat zij zich graag ingedeeld zouden zien in een zestal op het OLS.

Logo LDS-1998.

LDS-1998

Het 7e Limburgs Dames Schuttersfeest in 1998 zal op vrijdag 18 september geopend worden met een H. Mis.

Op zaterdag 19 september zullen de Palemiger Spatzen optreden in de feesttent. Zondag 20 september 1998 is de grote dag.

Een grote optocht zal door Koningsbosch trekken naar het schietterrein van schutterij St.-Joseph Koningsbosch dat gelegen is aan de Kapelaan Verdonschotstraat in Koningsbosch.

In de organisatie van het 7e LDS hebben reeds diverse personen zitting genomen die ook in de Stichting OLS-1993 zitting hadden. Het secretariaat van het LDS-1998 is gevestigd bij de heer Jo Verheesen, Brandstraat 13, 6112 AH St.-Joost, tel. 0475 - 485487.

Wim Pijpers.

7e MARKETENTSTERTREFFEN IN VIJLEN

De plaats Vijlen vormde het mooie decor voor het 7e Marketentstertreffen. Schutterij St.-Joseph had zich veel moeite getroost om haar Marketentstertreffen goed te organiseren. Ik kan stellen dat ze daar ook in geslaagd zijn.

Vanwege werkzaamheden in de St.-Martinuskerk van Vijlen moest de organisatie naar een alternatieve locatie zoeken voor de H. Mis. Deze werd gevonden in een tent aan de Pastorijweg. De tent was ook de locatie waar de marketentsters 's middags bij elkaar kwamen. Maar liefst 105 marketentsters hadden ingeschreven voor het 7e Marketentstertreffen.

Pater Karel

In een overvolle tent droeg Pater Karel de Wilde de H. Mis op, bijgestaan door Pastoor Van de Ven. Natuurlijk gaf Pater Karel de voorkeur aan een kerk om de H. Mis op te dragen. Toch vond hij de tent ook een geschikte locatie, want een tent was ook de locatie waar de eerste marketentsters hun werk verrichtten.

In zijn homilie vertelde Pater Karel over het bezoek dat de Belgische marketentsters hadden gebracht aan het slot en de kerk van de H. Elisabeth in Eisenach-Thüringen. Daar hebben de marketentsters o.a. gebeden voor de hereniging met de Nederlands-Limburgse marketentsters. Pater Karel ziet daarom in Eisenach een ideale bedevaartsplaats voor alle marketentsters. Pater Karel vroeg zich wel af waarom de marketentsters Elisabeth van Thüringen gekozen hadden als hun patrones. Pater Karel heeft daar op zich geen bezwaar

Leden van het St.-Theobaldusgilde uit Overloon.

tegen, maar hij heeft ontdekt dat de eer van de patrones van de marketentsters meer toekomt aan de H. Helena.

Minder geslaagd middagprogramma

Na de lunch verplaatste zich een kleurrijk en muzikaal lint door de straten van Vijlen in de richting van de feesttent. Daar aangekomen moesten bielemannen een versperding opruimen. Dit nam teveel tijd in beslag en deed afbreuk aan het doel van deze dag, namelijk het treffen der marketentsters.

Jammer dat de inbreng van de Stuurgroep der Marketentsters op hun hoogtijdag beperkt bleef tot het voorlezen van een tekst van een jurylid. De bijdrage van de Napoleontische Associatie der Nederlanden was weliswaar interessant, maar niet bepaald geschikt voor een

Marketentstertreffen. Ruim voordat het middagprogramma ten einde was, kwamen veel dorpelingen een bezoek brengen aan de tent. Dit verhoogde weliswaar de gezelligheid, maar was niet echt zo bedoeld.

Verheugend

Verheugend is het om te zien dat er steeds meer personen de marketentsters vergezellen. Bijzonder ingenomen was men alom met de deelname van drie marketentsters van schutterij St.-Martinus uit Niel bij As. Ook verheugend is de toenemende belangstelling van buiten het Limburgse Schutterswezen.

Zo zagen we enkele leden van het St.-Theobaldusgilde uit Overloon met een marketentster in hun midden evenals een grote groep van de Napoleontische Associatie der Nederlanden. Uit de wandelgangen heb ik vernomen dat het St.-Theobaldusgilde een verzoek gaat indienen om het Marketentstertreffen ook eens te mogen organiseren.

Belgische marketentsters

Met goedkeuring van hun schuttersbond en in gezelschap van hun voorzitter René Maessen namen drie marketentsters van schutterij St.-Martinus Niel-bij-As deel aan het 7e Marketentstertreffen.

Wanneer de Nederlands-Limburgse marketentsters de pijn weten weg te nemen bij de Belgisch-Limburgse marketentsters, zo verzekerde men mij, dan zullen er spoedig weer evenveel Belgische marketentsters deelnemen aan het Mar-

Marketentsters der beide Limburgen, herenigt U!

ketenstertreffen als vóór de scheuring. De verschillen en de pijn zijn nu nog té groot en belet de Belgisch-Limburgse marketentsters om samen een interlimburgs Marketentstertreffen te vieren.

Nieuws

Tiny Collaris is teruggetreden als voorzitter van de Stuurgroep der Marketentsters. Als nieuwe voorzitter is aangetreden Marlies Hoen van schutterij De Oude en Jonge Nobelen uit Valkenburg. Marlies wil alle haar ten dienste staande middelen aanwenden om de scheuring met de Belgisch-Limburgse marketentsters binnen de kortst mogelijke tijd tot het verleden te laten behoren.

Binnen de Stuurgroep wordt hard gewerkt om een naslagwerk samen te stellen over de marketentsters.

Het 8e Marketentstertreffen zal georganiseerd worden door schutterij St.-Sebastianus uit Oost Maarland; het secretariaatsadres vindt U in bijgevoegde adreslijst.

Een Commissie van Goede Diensten zal gesprekken voeren met de leden van de huidige Stuurgroep en vertegenwoordigers van de Belgische marketentsters om zo de weg weer te effenen voor een gezamenlijke toekomst.

Wim Pijpers.

- * Bekers
- * Standaards
- * Medailles
- * Herinneringen
- * Relatiegeschenken

ROBIN HOOD b.v.
* NEDERLAND SPORTPRIJZEN

Roermondseweg 21
6004 AN Weert
Tel. (0495) 52 06 11
Fax (0495) 52 06 11

LIMBURGSE SCHUTTERSAGENDA

- 25 jan Stramproy: Investituur Rode Leeuw van Limburg
7 mrt OLS-Federatie Sittard: Voorjaarsvergadering
21 mrt RK ZLSB: Jaarvergadering

JUBILARISSEN IN STRUCHT

In Strucht waren de schijnwerpers op 27 september gericht op een tweetal jubilarissen van schutterij St. Mauritius. Het tweetal was het middelpunt van een feestelijke vergadering, waarbij zij werden toegeproken door pastoor Cuijpers van Schin op Geul, Fried Schrijvers namens de OLS- en Jack Duckers namens de Zuid-Limburgse Federatie. Vervolgens werd met de schutterij ter kerke getrokken, de beide jubilarissen gezeten in een limousine. Na de plechtige mis volgde een uitgebreide receptie in schutterslokaal Weerts. Een woord van toelichting over de feestelingen.

Sjeuf Kikken vierde zijn 60-jarig lidmaatschap. Van 1937 tot 1958 was hij geweerdruiger en daarna 20 jaar officier. Getooid met het koningszilver vormde hij met zijn vrouw een stralend paar. Sinds 1978 is Sjeuf ongeüniformeerd lid in de rang van majoor b.d. In de periodes 1953-1955 en 1962-1993 maakte Sjeuf deel uit van het bestuur. In 1984 benoemd tot erelid en in 1993 tot erebestuurslid. In 1977 ontving de jubilaris de koninklijke onderschei-

ding in zilver. Sjeuf Kikken mag dan niet groot zijn, hij is groots in standvastigheid.

Sjo Knubben maakte 40 jaar deel uit van St. Mauritius. Hij startte in de drumband en was van 1957 tot 1978 tamboer. Destijds werd hij bevorderd tot officier, momenteel met de rang van 1e luitenant. Sjo maakte jarenlang deel uit van de exercietieploeg. Hij droeg de zorg voor het materiaal als lid van de stuurgroep die in 1986 het ZLF organiseerde.

Tevens is hij nauw betrokken bij de organisatie van de jaarlijkse straatkermis van de schutterij te Walem.

Een bijzonderheid was de verenigingsmedaille, die de Struchtse schutterij had laten ontwerpen en vervaardigen met onder meer het wapen van de vereniging. De robijnen jubilaris ontving de gouden uitvoering, de 60-jarige feesteling de gouden medaille met briljantje.

Sjo Knubben sprak namens beide jubilarissen een dankwoord, waarbij hij benadrukte dat het een waar genoeg was om met dit bestuur deel uit te maken van schutterij St. Mauritius.

Luc Wolters.

Links op de foto Sjeuf Kikken met echtgenote, rechts Sjo Knubben met echtgenote.
Foto: Thijs Habets, Valkenburg.

EEN ELFTAL VAN JUBILARISSEN TE UBACHSBERG

Schutterij Sint-Hubertus te Ubachsberg mocht onlangs, 6 september 1997, maar liefst 11 jubilarissen huldigen. Dit gebeurde in het schutterslokaal H. Maas-Casselli. Na de officiële interne huldiging en toespraken, werden door dhr. W. Hoenen de OLS-onderscheidingen aan de jubilarissen overhandigd, hierbij geassisteerd door het koningspaar. Hierna volgde de druk bezochte receptie.

Onze jubilarissen waren:

50 jarig jubileum: Dhr. Jos Lardinois. Jos is vanaf 1947 lid van onze vereniging. Hij begon zijn schuttersloopbaan als tamboer, vervolgens als bekkenist en officier. In 1965 en 1978 was hij de drager van het koningszilver. Naast zijn staat van verdienste als voorzitter en vice-voorzitter kunnen we toch wel stellen dat hij als fouragemees-ter een onmisbare bron is binnen onze vereniging. In 1993 werd hij opgenomen in de Edele Eed-Broederschap van de Rode Leeuw van Limburg en de Heilige Sebastianus. Buiten de gouden OLS-onderscheiding met kroontje mocht hij uit handen van bondsvoorzitter, dhr. J. Gorissen, de zilveren medaille en draagspeld van de R.K. Zuid-Limburgse schuttersbond ontvangen.

Dhr. Bernard Senden. Bernard vervulde vele functies binnen onze vereniging. Vanaf 1947 was hij lid van ons klaroenkorps, geweerdrager, commandant en tot op heden officier. Ook binnen ons bestuur was hij actief als lid en als secretaris. In 1949 en 1968 droeg hij het koningszilver. Aan hem werd eveneens de gouden onderscheiding met kroontje uitgereikt.

40 jarig jubileum: Dhr. Harrie Franssen. Harrie fungeert vanaf 1957 tot op heden als geweerdrager. In 1957 en 1962 was hij drager van het koningszilver. Tevens is hij lid van het eregilde van Sint-Hubertus Ubachsberg. Naast zijn functie als geweerdrager is hij al vele jaren, samen met zijn echtgenote, verantwoordelijk voor de materiaalwagen van onze vereniging.

Dhr. Ger Ernes. Ger werd in 1957 opgeleid als hoornblazer. Deze functie vervulde hij een groot aantal jaren. Vervolgens werd hij geweerdrager en tot op heden is hij officier

Een overzicht van de receptietafel te Ubachsberg. De jubilarissen luisteren met aandacht naar de lovende toespraken.

binnen onze gelederen. Hij maakte deel uit van het A-zestal, dat in 1971 en 1979 het OLS naar Ubachsberg haalde.

Dhr. Hein Lardinois. Hein is vanaf 1956 een trouw lid van ons klaroenkorps. Eerst als hoornblazer en tot op heden als bastrompettist. Na vele jaren strijd te hebben moeten leveren lukte het hem om in 1987 het koningszilver te veroveren. Samen met zijn echtgenote was hij dan ook een statig koningspaar.

Dhr. Math Theunissen. Math versterkt onze achterhoede als vanaf 1956 als geweerdrager. Hij is een zeer gerenommeerd lid van onze exercitieploeg als rechtervleugelman en guide. Hiermee wist hij vele prijzen te behalen.

Dhr. Hub Ernes. Hub werd opgeleid als tamboer. Het trommelen heeft hij vanaf 1956 tot en met 1990 vervuld in combinatie met een functie als officier. Hij was bestuurslid van 1988 tot en met 1995. In 1983 droeg hij het koningszilver. Tevens was hij lid van de exercitieploeg en reserve-commandant.

Dhr. Leo Lardinois. Leo werd in 1957 lid van ons klaroenkorps. Na diverse instrumenten te hebben bespeeld werd hij in 1968 Tamboermajoor. Dit is hij tot op heden. Hij is vanaf 1964 een zeer actief bestuurslid van onze vereniging. In 1985 werd hij secretaris en in 1989 voorzitter van Sint-Hubertus. Dit voorzitterschap geeft hem een prominente rol binnen onze vereniging. Onder zijn leiderschap zagen wij het aantal leden uitgroeien tot het huidige aantal van negentig.

Deze zes jubilarissen kregen de gouden OLS-onderscheiding uitgereikt.

25 jarig jubileum: Dhr. Sjef Odekerken. Sjef is geweerdrager, officier, bestuurslid, lid van het A-zestal, reserve commandant en maakt deel uit van de exercitieploeg. Sjef mocht maar liefst drie keer het koningszilver dragen en wel in 1980, 1984 en 1988.

Dhr. Herman Boosten. Herman werd in 1972 lid van onze vereniging. Hij was geweerdrager en versterkte onze exercitieploeg. Zijn triomf behaalde hij in 1979 toen hij in zijn geboorteplaats Voerendaal als lid van het A-zestal, het OLS naar Ubachsberg haalde. Als schutter wist hij diverse keren een plaats bij de bondskampioenen en erekruizen te behalen. In 1975 was hij koning van onze vereniging.

Dhr. Ger Eussen. Ger kreeg in 1971 zijn muzikale opleiding op de bastrompet en vervolgens op de sousafoon. Samen met onze fouragemees-ter draagt hij de zorg voor de uniformen van onze leden. Een steunpilaar voor het bestuur.

Deze dag zal voor dit "Elftal" onvergetelijk zijn. Hun inzet voor St.-Hubertus verdient alle waardering. Dit is dan ook gebleken uit de belangstelling van de dorpsgenoten, familieleden, vrienden en schuttersvrienden. Wij kunnen terugblikken op een zeer geslaagde en feestelijke dag.

Het bestuur

ONDER DE SCHIETBOOM

Nieuw wapenschild

Op 29 oktober 1996 bekrachtigde de Vlaamse Regering het voorstel voor het nieuwe wapenschild en de vlag voor Belgisch-Limburg. Vanaf nu mag, bij officiële gelegenheden, enkel nog de nieuwe vlag gebruikt worden.

In het **wapenschild** komt een rode, dubbelstaartige leeuw voor met een tong in goud. De leeuw wordt vergezeld van het wapenschild van Loon (5 rode balken en 5 gouden balken; symbool voor de 10 Loonse steden). Op het schild staat een hertogenmuts. Een hert en een zwaan houden het wapenschild vast. Ook de zwaan heeft een gouden kroon. Het geheel rust op twee gekruiste eikentakken.

Op de nieuwe **vlag** staat enkel de rode leeuw met het Loonse wapenschild. Dit alles geplaatst op een witte achtergrond.

Pater Sangers

Op zondag 29 juni, pleitte Moderator Tony van Wijck in een volgelopen Cultureel Centrum te Maaseik, met Limburgers uit de beide Maaslanden en daarbuiten, om de Maasbrug in Maaseik om te dopen in "Sangersbrug". Dan startte de "Herdênkingsmés", volledig in het Maaslands dialect waarin Kruisheer Roger Janssen, samen met twee confraters, voorging en die werd opgeluisterd door het "A Capella-koor". Een waardig en uniek gebeuren. Lei Meisen van Omroep Limburg schetste dan de totstandkoming van de CD "Mi-jn leef luj" met de stem van pater Sangers en liedjes van Sjef Dieteren, Chel Savelkoul en Herman Veugelers.

Na de pauze waren er veel ludieke toespraken waarin men pater Sangers typeerde: Wiel Janssen, Jean Knoors, Jaak Bergers, Freddy Corstjens, Jean Walraven en Pierre Cnoops, afgewisseld met zang van de Maaslandse troubadours.

Het werd een leuke namiddag die de figuur van Willem Sangers deed herleven, al is hij al 10 jaar overleden, daags na het OLS in Kinrooi.

Zijn stem was aanwezig dankzij de CD en een kort fragment van het verhaal van zijn roeping over de "peperkoek" in Amsterdam. Tussendoor werden ook nog beelden geprojecteerd waarbij deze grote Limburger te zien was bij diverse gelegenheden.

Het decor, mooi met bloemen versierd door de woonwagenbewoners van Siemkensheuvel, werd gedomineerd door het prachtige schilderij van de pater als ere-burger van Maaseik.

Pater Willem Sangers.

Proficiat aan de Pater Sangerskring, het Heilig Wammes en de Maasketen Jan van Eyck voor de prachtige organisatie. En pater Sangers, wiens zuster aanwezig was, zag van hierboven dat het goed was en voor wie toch nog met sommige gedeelten moeite had, zijn wijze raad: "bök dich, dan geit het!"

Als de Maaslanders iets van pater Willem Sangers konden en kunnen leren is het wel zijn "ruimdenkendheid". Het weze hier geschreven door een Waaslander, die toch al bijna 20 jaar in het Maasland woont.

Werner Smet.

St.-Sebastianus Eyselshoven

Schutterij St.-Sebastianus is niet aangesloten bij een schuttersbond of bij de OLS-Federatie. Aangezien ze schieten met de zware buks zouden ze ook gevolgd moeten gaan

geven aan de nieuwe milieuvergunning, zonder dat daarbij de eeuwenoude traditie geweld aangedaan wordt. Misschien is dit ook een tip voor Uw schutterij.

In het afgelopen jaar heeft een commissie van de Broederschap St.-Sebastianus Eyselshoven, samen met een functionaris van de gemeente Kerkrade, geprobeerd, haar oude gebruiken en gewoontes, vooral tijdens het jaarlijkse Koningsvogelschieten, in te passen in de scherpere regelgeving ten aanzien van milieu en veiligheid.

De Broederschap streeft naar de bescherming van onze leefomgeving en wil schieten onder omstandigheden die de zekerheid van de leden en het publiek waarborgen. Zij wil dit bereiken door nieuwe inzichten inzake milieubescherming te combineren met de oude gebruiken op een manier die het koningsvogelschieten op dezelfde manier laat verlopen zoals de schuttersbroeders dit al meer dan driehonderd jaar doen en dit is haar zoals het zich nu laat aanzien uitstekend gelukt. Zo verplicht de nieuwe milieuwetgeving zo veel mogelijk lood, waarvan de kogels gemaakt zijn, te verzamelen. Schutters weten dat vooral kinderen er een 'sport' van maken de kogels te zoeken en als trofeeën mee naar huis nemen. Hiermee heeft de schuttersbroederschap dus een probleem. De meest voor de hand liggende en eenvoudigste oplossing zou zijn de kinderen dit zoeken te verbieden. Dit kon echter de oplossing niet zijn, vooral omdat de kogelszoekende kinderen van vandaag de schutters en bezoekers van morgen zijn.

Gekozen werd voor een andere oplossing. Elk kind mag na het inleveren van kogels grabbelen in een grabbelton die op de schietweide is geplaatst. In deze ton zitten aardigheidjes voor de kinderen waarmee hun inzet wordt beloond. Op deze manier worden twee vliegen in één klap geslagen, de kinderen dragen bij aan het beschermen van het milieu en een oude gewoonte wordt in stand gehouden.

Zo zijn er meerdere voorbeelden te noemen die de bezoeker niet bijzonder op zullen vallen en die er voor zullen zorgen dat het koningsvogelschieten hetzelfde familiefeest zal zijn wat het altijd is geweest. (Bron: De Schuttersbode, uitgave van de Schuttersbroederschap St.-Sebastianus Eyselshoven, 2e jaargang nr 1, 4 augustus 1997).

Berg en Terblijt heeft tweede schutterij

Op 10 augustus 1997 passeerde de notariële akte van de oprichting van schutterij St.-Monulphus & Gondulphus te Berg en Terblijt. De schutterij is ontstaan door een splitsing van het Nachtwachtgilde.

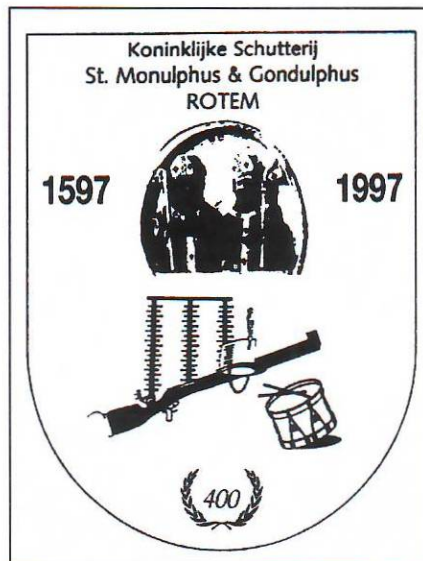
De schutterij telt inmiddels 50 leden en bestaat uit vier onderdelen, te weten: de drumband, de klaroenblazers, geuniformeerde en ongeuniformeerde leden. Op 21 september presenteerde schutterij St.-Monulphus & Gondulphus zich al aan de bevolking. In het voorjaar van 1998 hopen ze zich te kunnen presenteren in gildekleding.

Evenals het Nachtwachtgilde is ook schutterij St.-Monulphus & Gondulphus aangesloten bij de Schuttersbond Berg en Dal. Het secretariaat van schutterij St.-Monulphus & Gondulphus Berg en Terblijt is gevestigd bij Gabriël Corten, Rijksweg 132 6325 AG Berg en Terblijt. Tel 043-6040611.

St.-Monulphus & Gondulphus Rotem

In september vierde schutterij St.-Monulphus & Gondulphus uit Rotem haar 400-jarig bestaan. Reeds eerder schreef Joannes Daamen over deze schutterij in ons tijdschrift. Schutterij Monulphus & Gondulphus Rotem was de eerste schutterij die sinds het ontstaan van de naam 'Oud-Limburgs Schuttersfeest' dit schuttersfeest in 1951 naar Belgisch-Limburg haalde.

Naast een academische zitting, toespraken door de voorzitter, burgemeester, bondsvoorzitter en Bob Degol, werd ook een boek voorgesteld getiteld: '400 jaar Koninklijke Schutterij St.-Monulphus & Gondulphus Rotem'. Het boekje werd gevuld met teksten aan de hand van opzoekingswerk van Joannes Daamen en is geïllustreerd met oude en recentere foto's. Het boekje is te bekomen bij voorzitter Leon Goyens, B. Henrylaan 18 Rotem, tel. 089-755510 voor BEF 100 of door overmaking van BEF 125 op rekening 451-3102151-29 t.n.v. Schutterij Rotem (is incl. verzendkosten voor België). Voor Nederland kan men betalen op gironummer 4132071 van W. Smet te Kinrooi (f 7,50) die zal doorstorten aan op de rekening van de schutterij.

Tevens was er van 30 augustus tot en met 12 september een tentoonstelling opgesteld waar naast veel documenten en voorwerpen ook de oudste schuttersplaat uit 1597 van deze schutterij te zien was dragende het opschrift: "Dedit Rex Goert van Meuwen". Tijdens een open deur dag op 31 augustus kon iedereen met de buks schieten.

(Zie ook LS nr 5 en 29 e.v.)

St.-Martinus Houthem St.-Gerlach

Tijdens het traditionele koningsvogelschieten op zondag 31 augustus was Bieleman Clement Botty de gelukkige winnaar. Bijgaande is genomen vlak nadat hij de laatste resten van de vogel had afgeschoten en nadat hem het koningszilver was omgehangen.

Koning-
bieleman
Botty.

St.-Nicolaas en St.-Antonius Budel

Traditiegetrouw wordt het koningsvogelschieten van schutterij St.-Nicolaas en St.-Antonius uit Budel gehouden op kermismaandag (laatste zondag in augustus). De oude koning wordt aan huis afgehaald en naar de schietboom begeleid. Bij de schietboom aangekomen wordt de koning van zijn koningsattributen ontdaan. Een loting bepaalt welke schietbeurt de leden van de vereniging hebben.

Het openingsschot is traditiegetrouw voorbehouden aan de burgemeester van Budel, burgemeester Jorritsma.

Na een enerverende strijd was het uiteindelijk Leo Mennen die bij het 175e schot de laatste resten van de koningsvogel naar beneden haalde. De heer Mennen mocht zich dit jaar voro de vierde keer tot koning laten kronen.

Na een rondgang over de kermis werd in het klublokaal een goed verzorgde koffietafel genuttigd en werd het feest vervolgens tot in de kleine uurtjes voortgezet.

Kon. Schutterij St.-Sebastianus Voerendaal

Op zondag 7 september j.l. vond op het feestterrein nabij hoeve Cortenbach het jaarlijkse Konings- en burgervogelschieten plaats.

Om 11.00 uur werd de koningsden, welke in juli j.l. ontvreemd werd, door de den-kapers overgedragen aan de schutterij. Om 12.30 uur werd de oude koning Roger Oerlemans opgehaald waarna men naar het feestterrein ging. Daar vond de loting voor de schietvolgorde plaats en omstreeks 14.00 uur kon met het schieten begonnen worden.

Na diverse rondes was het uiteindelijk Robert Bartels die de vogel afschoot en zich daarmee 'Koning 1998' van onze Koninklijke Schutterij mag noemen. Om 18.00 uur werd de koningsden bij de woning van het nieuwe koningspaar geplaatst.

Voor Robert, klaroenblazer in onze drumband, is het de eerste keer dat hij mag gaan genieten van het koningschap tesamen met zijn koningin Chantal.

Koning van het eregilde werd de heer Hub Claessen, welke daarmee zijn koningschap van 1997 prolongeert. Vermeldenswaard is

dat deze koning sinds kort weer een nieuw boekwerkje heeft laten verschijnen, het derde inmiddels. Deze keer handelt het over het Ere-gilde van onze schutterrij. De feestelijke dag werd uiteindelijk afgesloten met een gezellige avond.

Marie-José Peeters, Secretaris.

St.-Martinus Kinrooi Receptie OLS-winnaar

In de volle zaal met bont gezelschap werd de juiste geluids- en ventilatieknop maar laat gevonden. Woorden en trommelgeluid gingen verloren tussen rumoer van dorstige aanwezigen die de twee gratis consumptiebonnen vlug wilden benutten. Het winnend zestal op het podium hoorde moderator Joke Verbeek en de sprekers wellicht beter dan wij. Veel hulde aan de winnaars, ook door de schutters uit Reuver (2e in Kaulille) en het zestal van St.-Joris Kaulille. Omroep Limburg was te laat voor de overhandiging van "D'n Um" aan de nieuwe chartermeester Peter Ressen, ofwel hadden ze een langere academische zitting verwacht?

Dat was het dus niet. Weinig nieuws vernomen die avond van de schutterrij, noch van de Bond Maas en Kempen, de OLS-Federatie, de gemeente...

Geen loze beloften maar alleen de hoop dat het zal meevallen op basis van de ervaring uit 1987.

Uitkijken naar 5 juli 1998!

Werner Smet.

St.-Willibrordus Obbicht

Op zaterdag 13 september organiseerde schutterrij St.-Willibrordus Obbicht haar jaarlijkse koningsvogelschieten. Koning 1997/98 werd bij het 90e schot, de bijna 34-jarige geweerdager Theo Consemulder. Voor Theo is dit het tweede koningschap. Tien jaar geleden, in 1987, behaalde hij reeds de koningstitel.

M.M. Verhaeg, secretaris.

Deutschen Schützen- Bruderschaft

Heinz Franken (49) uit Geilenkirchen-Lindern is de nieuwe Bundeskönig van de Historischen Deutschen Schützen Bruderschaften. Hij wist de overwinning zeker te stellen in Coesfeld (Westfalen).

Koning der Koningen

Sinds enkele jaren organiseert schutterrij St.-Nicolaas en St.-Antonius Budel de schietwedstrijd om de titel 'Koning der Koningen'. Deze schietwedstrijd is bedoeld voor alle 'regerende' koningen van de Schuttersbond Eendracht Maakt Macht (EMM) Weert en voor koningen van de gildes uit de kring Kempenland. Geschoten wordt op een houten vogel (een herrè - terrè). De schietwedstrijd 'Koning der Koningen' vindt jaarlijks plaats op de derde zondag in september.

Verheugend voor de organisatie is de toenemende belangstelling voor deze schietwedstrijd.

Ook dit jaar was het een gezellige en spannende wedstrijd; de taaië koningsvogel gaf zich niet gemakkelijk gewonnen. Het was uiteindelijk Weegels, koning van schutterrij St.-Antonius Stramproy, die bij het 283e schot de vogel naar beneden haalde. De Koning der Koningen kreeg een zilveren schildje op het uniform werd gespeld. Alle deelnemers ontvingen een blijvende herinnering aan deze schietwedstrijd met onderstaande groepsfoto.

St.-Joseph Buchten

Schutterrij St.-Joseph uit Buchten had in september j.l. heel wat te vieren. Op 13 september herdacht de schutterrij het feit dat haar drumband annex klaroenkorps 50 jaar geleden werd opgericht. Dit jubileum werd niet traditioneel gevierd met een receptie, maar met een muzikfestival op de Buchtense markt waaraan 5 muziekgezelschappen deelnamen.

Vervolgens recipieerde de vereniging op vrijdag 19 september vanwege het behalen van de kampioenstitel van de schuttersbond Eendracht Born-Echt e.o. Die avond werden tevens haar zes jubilarissen in het zonnetje gezet. Jan Oberdorf is maar liefst 65 jaar lid van St.-Joseph, Hub Zeelen is dat 50 jaar, Herman Cox en Jac Lumens ieder 40 jaar en Eddie Birke en Daan Neutgens beiden 25 jaar.

De jubilarissen werden geprezen voor hun mooie staat van dienst en de vele verdiensten voor de vereniging. Ook ontvingen ze de bijbehorende oorkonde en speldjes van zowel de OLS-Federatie als ook de verenigingsspeld.

Op zaterdag 20 september vervolgens moesten de schutters opnieuw aantreden. Dit keer vanwege het jaarlijkse koningsvogelschieten. Nadat het Ton Nijsten voor de vierde keer in zijn schuttersloopbaan lukte om de koningstitel in de wacht te slepen, werd hij met koningin Rita diezelfde middag, geheel volgens traditie, voorgesteld aan pastoor Leenders. 's Avonds volgde een gezellig koningsbal waarbij ieder in de gelegenheid werd gesteld om het nieuwe koningspaar te komen feliciteren. Hiermee werd het schuttersseizoen 1997 afgesloten.

H. Kruis Grevenbicht

"Diegene die de vogel raakt, zal nimmer koning worden. Maar schiet men de ring uit de plaat, dan zal de vogel bevrijd worden", dit waren de woorden van Dominee Roëll op zondag 14 september j.l. Wim Schouten moet steeds weer denken aan deze uitspraak, want hij was het die bij het 130e schot de vogel van zijn ring bevrijdde en de vogel naar beneden haalde. Hij werd daarmee koning 1998 van Schutterij Broederschap het Heilig Kruis uit Grevenbicht.

Wim Schouten mag zich met dit koningschap ook jubileumkoning noemen van het Heilig Kruis noemen, aangezien de schutterij op 24 mei 1998 haar 325-jarig bestaansfeest gaat vieren. Deze viering zal plaatsvinden in het weekeinde waar de schutterij het tweede bondsfeest organiseert van de Schuttersbond Eendracht Born Echt e.o. Koning Wim Schouten en koningin José zullen tijdens beide feesten ongetwijfeld het stralende middelpunt vormen. In het jubileumjaar 1998 zal schutterij het Heilig Kruis zich ook gaan tooien in geheel nieuwe uniformen. De voorkeur gaat weer uit naar een militair uniform. Welingerichte bronnen lieten ons weten dat dit uniform bij nog geen enkele schuttersbond gedragen wordt. Schutterij het H. Kruis zal zich voor het eerst aan de Grevenbichtse bevolking tonen tijdens de Pinksterprocessie op maandag 1 juni, dus een week na de viering van het jubileum- en bondsschuttersfeest.

Van prins tot koning

De 30 leden tellende vereniging van Oud-Prinsen in Arcen (O.P.A.) hebben dit jaar een nieuwe traditie in het leven geroepen. Voortaan gaan de oud-carnavalsprinsen op Prinsjesdag (3e dinsdag in september) de strijd met elkaar aan om de koningstitel. De eerste keer gebeurde dit in de vorm van schieten met de zware buks op het schietterrein van schutterij St.-Jan te Grubbenvorst.

Na afloop van het schieten werden de prinsen, o.l.v. hun nieuwe koning Henk Clevis, ontvangen door burgemeester Leon Frissen op het gemeentehuis te Arcen en Velden.

Bond Maas en Kempen

Het jaar 1997 werd voor de Bond Maas en Kempen een bijzonder druk jaar. Dit ondermeer door de organisatie van twee grote schuttersfeesten voor de hele OLS-Federatie: het OLS te Kaulille en het LDS in Bocholt. Op deze grote feesten komen we hier niet terug, wel op de gewone bondsactiviteiten.

Bondsfeesten. Naar gewoonte werden er 5 bondsfeesten georganiseerd. Hierna een overzicht van de organiserende schutterij en van de winnaar van het A-schild.

Tussen haakjes vermelden wij het aantal winnaars bij het afsluiten van de wedstrijd.

Jubileumkoning Wim Schouten met echtgenote koningin José van de Berg. Foto: J. Arntz.

St.-Lambertus Louwel:

St.-Servatius Raam (9)

St.-Catharina Beek:

St.-Sebastiaan Grote Brogel (4)

St.-Servatius Raam:

St.-Harlindis & Relindis Ellikom (5)

St.-Martinus Grootbeersel:

St.-Sebastiaan Grote Brogel (11)

St.-Amandus Opglabbeek:

St.-Joris Kaulille (4)

Er werden in totaal 267 erekruisen geschoten, als volgt verdeeld over de voornoemde bondsfeesten: 34+61+38+67+67.

Bij de nevenwedstrijden waren er prijzen voor de beste houding tijdens de optocht, de beste commandant, vaandeldrager en tamboer-majoor. Op de feestweide werden de vendeliers beoordeeld alsook de tamboerkorpsen. De marketensters stelden zich na de optocht ten dienste van de genodigde door hen een borrel en een hapje op te dienen volgens de voorgeschreven geplogenheden. Iets wat door de aanwezigen ten zeerste werd gesmaakt.

Bondskoning. Voor de vierde maal werd een wedstrijd voor koningen georganiseerd. Bij St.-Sebastiaan Dorne schoot Johan Janssen van St.-Servatius Raam zich tot Bondskoning na 81 schoten.

Bekerwedstrijden. De beker der Maasvallei werd gewonnen door het zestal van St.-Laurentius Bocholt. De beker Meester Creemers, georganiseerd door St.-Laurentius Bocholt, werd gewonnen door Henri Gorissen, Elza Willen en Jaak Koolen van St.-Sebastiaan Grote Brogel na 159 schoten.

Opgesteld ingevolge de informatie verstrekt door Herman Janssen.

Werner Smet.

St.-Stephanus Dieteren

Volgens traditie hield schutterij St.-Stephanus Dieteren op 22 september j.l., kermismaandag, wederom het jaarlijks koningsvogelschieten, ieder jaar weer een hoogtepunt voor Dieteren en voor schutterij St.-Stephanus.

Voorafgaand aan het vogelschieten haalde de schutterij eerst de scheidende koning, Harrie Willems, aan huis af waarna het vervolgens richting schietterrein aan de Bosweg ging waar de openingsschoten verricht werden door o.a. Keizer Mat Slangen, beschermheer Gerrit Storcken, Officier Sjier Geelen, Pastoor Widdershoven, de heren Aben en Duister namens het bondsbestuur van de schuttersbond Eendracht, de heer Leo Huizinga, het Dieterse gemeenteraadslid George Montforts, Jan Wijnen van gemeenschapshuis De Koppel en de wethouders van de Bergh en Maassen en Janssen van de gemeente Sus-teren.

Het werd een spannende strijd om het koningschap 1998, het jaar waarin schutterij St.-Stephanus de eer heeft het laatste bondsschuttersfeest te organiseren, die uiteindelijk beslist werd door Jan Kauwenberg die met het 108e schot de vogel naar beneden haalde en daarmee koning 1998 werd en dus het koningschap behaalde.

Jan Kauwenberg is lid van schutterij St.-Stephanus vanaf 1985 en is begonnen als geweerdruager waarna hij in september 1986 bieleman werd en nu dus het koningschap behaalde. Na bieleman Theo Heylighen, die koning was in 1995 en 1996, dus weer een bieleman als koning van de Dieterse schutterij. Schutterij St.-Stephanus weet zich ook in 1998 verzekerd van een koningspaar, want echtgenote An heeft direct te kennen gegeven dat zij Jan volgend jaar zal vergezellen als koningin.

Na afloop van het koningsvogelschieten en de rondgang door Dieteren vond 's avonds in zaal 'Awt Deetere' het koningsbal plaats waar velen de nieuwe koning kwamen feliciteren.

Th. Hoorens, secretaris.

Bieleman Jan Kauwenberg direct nadat hij met een welgemikt schot de laatste resten van de koningsvogel had afgeschoten en de koningszilver om zijn schouders had.

St.-Paulus Roggel

Op zondag 5 oktober werd het schietseizoen afgesloten met de wedstrijd om het nieuwe koningschap voor het seizoen 1998.

Nadat de 'Koning 1997', Piet Goeden, was afgehaald werd deze in het verenigingslokaal van zijn versierselen ontdaan.

De openingsschoten werden verricht door Burgemeester Peeters, diens echtgenote en door onze Keizer Ton Schreurs. Daarna kon de strijd om 'Koning 1998' een aanvang nemen. Na een spannende eindfase was het Heidi Metsemakers, die bij het 101ste schot het laatste restje van de koningsvogel naar beneden wist te halen; zij mag zich dan ook 'Koning 1998' noemen.

Bij de jeugd was het Johan Metsemakers die bij het 36e schot de laatste resten naar beneden haalde; hij werd 'Jeugdkoning 1998'.

J. Metsemakers, Secretaris.

Grenzenlose Schützenfreude

Farbenprächtige Blüten zeugte das Kulturfestival "Niederrheinischer Herbst" zum Stadtschützenfest in Mönchengladbach. Kronender Abschluss der Festparade mit 2500 Schützen und Musikanten waren Niederrheinische Fahnenspiele.

Broer en zus Metsemakers.

An die 100 Fahnenschwenker aus Didam, Eindhoven und dem Mönchengladbacher Ortsteil Broich-Peel zogen auf und zeigten ihre Kunst. Die Niederländer kamen mit Trommelern und Salutschützen, hatten eigene Musikanten dabei und schwenkten ihre groszse Fahmentücher zu Ehren des heiligen Georg. Die Jung-Fahnenschwenker aus Broich-Peel zeigten den niederrheinischen Fahnenschlag, der Fesselung und Entfesselung des heiligen Sebastianus darstellen soll. Die Fahnenspiele als Abschluss der Stadtschützen-Parade wurden von Gladbachs Stadtdirektor Wolfgang Rombey initiiert. Die Kontakte zu den niederländischen Schützenfreunde stellte der Gladbacher Bruderrat über die Europäische Gemeinschaft Historischer Schützen her.

Koningen

Koningen gefotografeerd bij gelegenheid van een Groot Internationaal Schuttersfeest te Oirsbeek, 1908 (zie ook oproep in Limburgs Schutterstijdschrift nr 35, pag 39).

Voorste rij:

St. Laurentius Spaubeek
St. Sebastiaan Heerlerheide
Waarschijnlijk St. Johannes Dou-
vergenhout

St. Lambertus Oirsbeek, koning M.
Mengelers.

Links achter de koning van Oirs-
beek, met hoge hoed en grote snor:
St. Sebastianus Eys, koning Leo-
nard Smeets.

Rechts achter de koning van Oirsbeek: Koningin Wilhelmina Nieuwenhagen.

Rechts naast Nieuwenhagen: Mogelijk St. Sebastianus Voerendaal.

Brief aan de toekomst

Over het dagelijks leven van vroeger is weinig bewaard gebleven, omdat men het de moeite niet waard vond om alledaagse dingen vast te leggen. Dat is erg jammer.

Om te voorkomen dat de mensen na ons met hetzelfde probleem komen te zitten, wordt op 15 mei 1998 aan alle mensen in Nederland gevraagd worden om een brief aan de toekomst te schrijven over hun belevenissen op deze dag.

De brieven zullen in een archief worden opgeborgen en een jaar later worden een boek en een tentoonstelling over deze dag gepresenteerd. Er wordt gerekend op 50.000 brieven.

Wellicht een ideale mogelijkheid om iets over de toekomst van ons schutterswezen zeggen. Wij houden U op de hoogte.

Ons Genoegen Siebengewald

Op 11, 18 en 19 april 1998 zal schutterij Ons Genoegen uit Siebengewald haar 100-jarig bestaansfeest vieren. Natuurlijk lopen nu al de voorbereidingen op volle toeren en zal dit feest voor Noord-Limburg een grote folkloristische gebeurtenis worden, zo laat men vanuit de organisatie weten.

In haar 100-jarige geschiedenis kan deze schutterij op een actief verenigingsleven terugkijken. Zo vindt de plaatselijke fanfare Eendracht, die in 1999 haar eeuwfeest mag vieren, haar oorsprong uit de leden van de schutterij. Schutterij Ons Genoegen heeft ook een belangrijke rol in het dorpsleven ingenomen. In vroegere jaren door haar sociale bijdrage (hulp aan sociaal mindere leden en dorpsgenoten door een fonds op te richten), tegenwoordig door haar actieve functie op het terrein van traditie en folklore.

De oorlog heeft ook de schutterij getroffen. Verwoestingen en de evacuatie hebben het schuttersleven vele jaren stil laten liggen.

Na de wederopbouw bloeide het verenigingsleven in Siebengewald weer op en kon de schutterij op grootse wijze Th. Kersten als schutterskeizer huldigen.

De Siebengewalders waren op concoursen gevreesde schutters, in de goede zin des woords, want er werden vaak prijzen mee naar Limburgs noordelijkste schutterij genomen.

De huidige activiteiten van de schutterij zijn afgestemd op de voorbereidingen voor het eeuwfeest. Naast een grote feestcommissie is er ook een uniformenfonds opgericht waardoor schutterij Ons Genoegen hoopt begin volgend jaar zich in nieuwe uniformen te kunnen presenteren. Het eeuwfeest van de schutterij zal dan ook voor het grensdorp Siebengewald, m.m.v. de schutterijen uit de OLS-Federatie en de gildes uit het Land van Cuijk, het feest van de eeuw moeten worden.

Voor meer informatie kan men contact opnemen secretaris L.K. van den Bisen, Kreeftenheide 33, 5853 AH Siebengewald, tel./fax: 0485-441439.

De jubilerende schutterij in haar 99ste bestaansjaar met in hun midden koningspaar Lou en Carool van den Bisen.

ONTVANGEN NA REDACTIE-SLUITING

COMMANDANTEN-CURSUSSEN

Voor zowel de cursus commandant nieuwe exercitie alsook voor de cursus commandant oude exercitie hebben zich 26 kandidaten aangemeld. De cursusleiders zijn zeer verheugd dat er zo veel animo voor de cursussen bestaat.

Op zaterdag 3 januari 1998 zal de cursus commandant nieuwe exercitie starten in zaal Housmans te Montfort.

Op zondag 4 januari 1998 zal de cursus commandant oude exercitie starten in sportzaal te Rumpen-Brunssum.

GENEVER EN DE SCHUTTERIJ

In "De Tijdspiegel, jaargang 34, aflevering 2-3, 1979, trof ons een artikel van René Jorissen "Genever in de volksgeneeskunde". Hij beschrijft brandewijn als heksendrank (rond 1400), nadien als geneesmiddel en vervolgens als "heerlijk vocht".

Zo dronken ook de schutters wel eens een borrel, want in As trokken de schutters op "eierenvrijdag" er op uit om in het dorp een oogst van eieren op te doen. Bij de notabelen stond er een tafel voor hun huis met een kom genever met suiker. Met een lepel proefden de schutters ervan. Maar ook de burens in Opglabbeek kwamen op hun patroondag na de H. Mis bijeen in de schuttenkamer waar ook genever werd opgelepeld. Niet verwonderlijk dat men een remedie vond voor kinderen en kalfjes die niet goed dronken: "Laat het kind maar inschrijven bij de schutterij. Daar zal het wel leren drinken".

Werner Smet.

Limburgse Jagers en de R.K. Zuid-Limburgse SchuttersBond

Reeds enige jaren bestaat er tussen voornoemde organisaties een vriendschapsband, die bij allerlei activiteiten wordt uitgedragen. Het is dan ook niet verwonderlijk dat bijvoorbeeld bij een commando-overdracht naast de vele militaire autoriteiten ook schutterijen aanwezig zijn. Net zo gebruikelijk is het om bij schuttersactiviteiten in het Zuid-Limburgse land enige hooggeplaatste militaire autoriteiten aanwezig te zien. Een wisselwerking

die perfect in elkaar schuift, iets waarmee beide partijen uiteraard gelukkig mee kunnen zijn. Werden wij in de beginfase bij militaire activiteiten ietwat vragend bekeken, thans is vrijwel iedere aanwezige bekend met de 'anders geuniformeerden' en worden we als echte vrienden van de Limburgse Jagers gezien.

Op 25 april j.l. werd in de Frederik Hendrikkazerne te Blerick het commando over het Regiment Limburgse Jagers overgedragen aan luitenant-kolonel P.G.M. van Lieshout. Overste Van Lieshout volgde luitenant-kolonel Jansen op die met functioneel leeftijdsontslag ging.

Bij het appèl stonden naast o.a. een deputatie van het 42e Bataljon Limburgse Jagers, een compagnie van de 41e Lichte Brigade uit Seedorf, het 30e Bataljon Nationale reserve en leden van de Bond van Wapenbroeders, ook een aantal afgevaardigden van de Edele Nobele Agtbare Jonge en Oude Loflijke Schutterij der Stad en Vrijheid Valkenburg, de DD Stadsschutterij Maastricht, alsmede enige bestuursleden van onze schuttersbond.

Vanwege de gedegen opleiding en ervaring van de schutters is het nauwelijks een beletsel om bij een dergelijk officieel gebeuren, de commando's van de betreffende officier op te volgen. Opgeluisterd door de klanken van de Johan Willem Friso-kapel en onder gunstige weersomstandigheden, groeide ook deze gebeurtenis uit tot iets bijzonders.

In zijn 'welkomstwoorden' gaf overste Van Lieshout aan dat het Regiment Limburgse Jagers veel vrienden heeft. In de komende periode hoopt hij velen persoonlijk te mogen ontmoeten om zodoende de onderlinge saamhorigheid te bestendigen of te vergroten.

Ook onze schuttersbond nam plaats in de lange receptierij van de scheidende en komende overste. Bij laatstgenoemde werd duidelijk onze status weergegeven en tevens volgde een uitnodiging voor het bijwonen van een van onze schuttersfeesten, hetgeen door de overste met 'graagte' werd aanvaard.

Dat een en ander niet bij loze woorden bleef, bleek al heel gauw. Samen met nog enige andere hooggeplaatste militaire autoriteiten en zelfs bijna met onze gouverneur (als Limburgse Jager van Verdien-

ste) werd op zondag 22 juni het bondsschuttersfeest te Oost Maerland bijgewoond.

Dat door de autoriteiten genoten werd van de optocht, defilé en de overige wedstrijden, behoeft geen enkel betoog. Zij konden met eigen ogen aanschouwen op welke wijze wij schutters onze hobby beleven en op onderdelen niet onderdoen, zelfs mogelijk beter zijn dan 'onze jongens'. Ook de schietprestaties van het 'sterrenteam' met de zware buks werden door de schutters nauwlettend gevolgd. Het mag gezegd worden dat wij voorlopig niets hoeven te vrezen uit de hoek van deze schutters.

Na op deze wijze kennis te hebben genomen van een stukje Limburgse cultuur, was overste Van Lieshout ook aanwezig op het OLS-Feest te Kaulille. Ook twee weken later was hij met adjudant wederom aanwezig op het feest van de Zuid-Limburgse Schuttersfederatie. Al met al mogen we stellen dat de overste meer dan normale moeite heeft gedaan om de woorden bij zijn installatie niet enkel bij woorden te laten, maar echt om te zetten in daden.

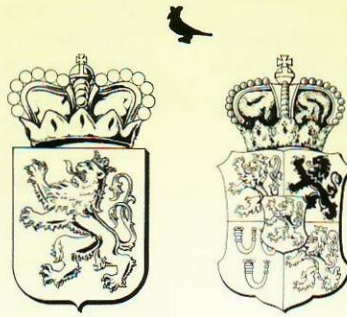
Dat deze daden niet onbeantwoord bleven, kwam sneller dan verwacht. Toen door de overste aan onze schuttersbond het verzoek gericht werd om medewerking te willen verlenen aan de Eurotop van Militairen, begin oktober, was het antwoord snel gevonden.

Op zaterdag 27 september, tijdens de openstelling van de Tapijnkazerne te Maastricht, waren muziekkorpsen en exercitiepelotons van de schutterijen van Mechelen, Voerendaal, Wijre, Margraten, Ubachsberg, Maastricht en Mheer aanwezig om luister bij te zetten aan deze manifestatie. Tussen het gebrul van de motoren van tanks, de geur uit de vertrouwde legerkeuken en de duikers van de Marine, werd het kunnen gedemonstreerd voor een redelijk talrijk publiek.

Zondermeer mag gesteld worden dat in 1997 de band tussen enerzijds de Koninklijke Landmacht, en dan speciaal met de Limburgse Jagers, en anderzijds de R.K. Zuid-Limburgse SchuttersBond verbreed en verdiept is.

Hopenlijk mag zich deze situatie de komende jaren continueren.

W.B.A. Hoenen, secretaris R.K. Zuid-Limburgse SchuttersBond.

5e LIMBURGSE SCHUTTERS DAG op zaterdag 10 januari 1998

De redactie van het Limburgs Schutterstijdschrift nodigt haar abonnees uit tot het bijwonen van de 5e Limburgse Schuttersdag op zaterdag 10 januari 1998 in het Gemeenschapshuis Baexheimerhof, Kerkstraat 1 (tegenover de kerk) te Baexem.

Als hoofdonderwerpen heeft de redactie dit keer gekozen 'Het Vendelen' en 'Omgaan met de media'. Voor beide vakgebieden zullen deskundige sprekers een inleiding houden, verlichtigd met lichtbeelden en demonstraties.

PROGRAMMA 5e LIMBURGSE SCHUTTERS DAG

- 14.00 uur **Opening** door de dagvoorzitter.
 14.05 uur **Openingsgebed** door **Mgr. R. Maessen**,
 Moderator van de Oud-Limburgse Schuttersfederatie.
 14.10 uur **Toespraak** door de heer **Maurice Didden**, voorzitter van de
 stichting Steun Aan het Schutters- en Gildewezen in de beide Limburgen.
 14.20 uur **Lezing** door de heer **Piet van de Schans**, zijn stelling luidt:
 Vendelzwaaien heeft deel uitgemaakt van het erfgoed van de schuttersgilden.
 14.45 uur **Demonstratie vendelzwaaien** als onderbouwing van de lezing.
 15.00 uur **Gelegenheid tot het stellen van vragen.**
 15.15 uur **Pauze.**
 15.30 uur **Lezing "Hoort zegt het voort"; lezing omgaan met de media,**
 door Kees van der Bruggen, redacteur van de Gildetrom.
 16.15 uur **Gelegenheid tot het stellen van vragen aan de spreker en aan een media-forum.**
 16.40 uur **Toespraak** door de heer **Lei Stals**,
 President van de Oud-Limburgse Schuttersfederatie.
 16.50 uur **Humoristische beschouwing van het Schutterswezen,**
 door een bekende buuttereeder.
 17.00 uur **Afsluiting** door de dagvoorzitter.
- Aansluitend: **Gelegenheid tot informeel vragen stellen aan de sprekers en het bezoeken van de stands in de foyer.**

Bereikbaarheid: Gemeenschapshuis Baexheimerhof
 Kerkstraat 1 (tegenover de kerk), Baexem
 Telefoon 0475-451696.

WIJ GEDENKEN

Huib Pook, lid van schutterij Prins Hendrik Nulland-Kerkrade. Overleden op 71-jarige leeftijd te Kerkrade 24 augustus 1997.

Jac Rutten, mede-oprichter, oud-bestuurslid en oud-koning van St.-Barbara Tungalroy. Overleden op 25 augustus in de leeftijd van 78 jaar.

Rogier de Raaij, lid van St.-Nicolaas Heythuysen. Overleden op 29 augustus in de leeftijd van 27 jaar.

Thei Verboeket, lid van St.-Martinus Linne. Overleden op 9 september in de leeftijd van 57 jaar.

Sjef Smeets, lid van schutterij broederschap van het H. Kruis Grevenbicht. Overleden op 17 september 1997 in de leeftijd van 70 jaar.

Peter Camps, voorzitter van schutterij St. Salvius Limbricht. Peter Camps was leraar aan de basisschool "De Driesprong" te Geleen en trachtte ook in die functie de Limburgse cultuur door te geven. Hij overleed op 46-jarige leeftijd na een ziekte die twee jaren duurde, op 29 september 1997 te Sittard.

In de advertentie van de schutterij luidden de woorden ter nagedachtenis:

"Versjlage en bedruif hōbbe veer kēnnisgenōmme van het euverlieje van òzze veurzitter Peter Camps. Veer gedēnke hāōm es ein bezunjer minsj en eine gedre-ve besjtuurder dae mit hart en zeil sjtōng veur zien sjōtterie."

Peter Camps, lid van St.-Salvius Limbricht sinds 1967, bestuurslid van 1977 t/m 1982 en van 1984 tot 1997, voorzitter sinds februari 1997. Vaandrig tot 1988, daarna officier.

Harry van Bommel, lid van St.-Antonius Nederweert. Overleden op 22 oktober in de leeftijd van 64 jaar.

IN MEMORIAM JACQUES LARIK

Op vrijdag 20 juni j.l. overleed Jacques Larik, Erevoorzitter van schutterij St.-Joseph Vijlen, in de leeftijd van 90 jaar. Op woensdag 25 juni werd hij, op eigen verzoek, met schutterseer ten grave gedragen.

Jacques Larik mag met recht beschouwd worden als schuttersman bij uitstek. In 1945, toen alle verboden voor verenigingen werden opgeheven, nam hij samen met H. Saive, W. Renardie, Fr. Frederiks en P. Severijns het voortouw om de schutterij her op te richten. Vanaf deze tijd ook bekleedde hij de functie van generaal binnen onze schutterij. Van 1946 tot 1962 was hij een strenge, maar vooral oprechte voorzitter, die zich ten doel gesteld had om de schutterij bij de inwoners

van Vijlen en omstreken in een ander daglicht te laten verschijnen. Want was het niet zo dat in die tijd de leden van de schutterij bestempeld werden als drinkebroeders?? Dankzij zijn tomeloze inzet mag gesteld worden dat hem dit uitstekend gelukt is.

In 1970 ontving hij, bij zijn 25-jarig lidmaatschap, voor zijn verdiensten voor de schutterij de zilveren OLS-medaille. In 1984 werd hij voor zijn verdiensten voor het schutterswezen in zijn algemeenheid, opgenomen als Schutsbroeder in de Edele Eed-Broederschap van de Rode Leeuw van Limburg en de H. Sebastianus. In 1985 werd Jacques, bij gelegenheid van zijn 40-jarig lidmaatschap onderscheiden met de eremedaille in zilver verbonden aan de Orde van Oranje Nassau. Tevens ontving hij toen de gouden OLS-medaille. In 1995, bij zijn 50-jarig lidmaatschap ontving hij de gouden OLS-medaille met kroontje en tevens ontving hij de zilveren legpenning van de Gemeente Vaals. Vanaf 1972 was Jacques Larik Ere-bestuurslid van de R.K. Zuid-Limburgse SchuttersBond.

Zo bekwaam als hij de voorzittershamer hanteerde, zo kon hij ook met de zware buks overweg. Maar liefst vijf maal behaalde hij de koningstitel. Voor het eerst in 1963 en daarna nog in 1973, 1974, 1976 en 1980.

In de persoon van Jacques Larik verliest schutterij St.-Joseph Vijlen een zeer gewaardeerd ere-voorzitter, die door zijn tomeloze inzet de schutterij gemaakt heeft tot wat zij tot op de dag van vandaag is.

Moge hij rusten in vrede.

H.G.A.M. Kusters, Secretaris.

IN MEMORIAM THEI VERBOEKET

(Tekst uitgesproken door de voorzitter van schutterij St.-Martinus Linne tijdens de plechtige uitvaartdienst)

Thei was lid van schutterij St.-Martinus Linne. Ook al was hij een schutter zonder uniform, zijn verdiensten waren er niet minder om. In het eerste zestal van onze vereniging heeft Thei de afgelopen jaren zijn plaats waargemaakt: "Zit d'r mich mer 15 veur, den zeen die letste 3 veur mich!" En dan maakte Thei het af: St.-Martinus Linne 18 punten. Trots zijn wij op die prestaties.

Thei, onder de schietboom altijd bereid het karwei af te maken, of om iemand anders bij te staan in woord en daad. Kortom een echte schutte-broeder!

Een gewaardeerd lid van onze vereniging, maar bovenal een goede vriend heeft ons veel te vroeg moeten verlaten. Thei laat een grote leegte achter.

Op uitdrukkelijk verzoek van zijn familie vond op zondag 14 september toch het traditionele koningschieten plaats. Koning 1998 werd onze tamboer-maitre Fred van Hal, prominentenkoning werd de heer Peter Hautvast en jeugd-koning werd Youri Slabbers.

IN MEMORIAM SJEF SMEETS

Op 21 september 1926 werd Sjef in Elsloo geboren. Hij overleed onverwacht op 17 september 1997. Sjef was lid van Schutterij Broederschap het Heilig Kruis uit Grevenbicht en was ingedeeld bij het oudijzer-comité alwaar hij het sloopwerk onder zijn hoede had. Sjef, wij danken je voor alles wat je voor alles wat je voor de schutterij hebt betekend. Onze gedachten en steun gaan uit naar zijn echtgenote Tiny Stans en zijn familie om dit grote verlies te kunnen dragen.

WIJ FELICITEREN

St.-GregoriusOrde

De heer E. Raatjes (72) uit Soest werd op 30 oktober onderscheiden met de onderscheiding 'Ridder in de orde van St.-Gregorius de Grote'. De onderscheiding werd opgespeld door de deken van Weert, Kannunik Wim van der Valk. De heer Raatjes ontving de onderscheiding als dank voor zijn verdiensten op sociaal en cultureel gebied. Wij kennen de heer Raatjes als de gulle geveer van de uniformen van schutterij St.-Catharina 1480 Weert.

Bondsonderscheidingen

Tijdens de najaarsvergadering van de Midden-Limburgse Schuttersbond werd bondsvoorzitter Jo Beeren onderscheiden met de zilveren speld van verdienste omdat hij 25 jaar bondsbestuurslid is. Harrie Thissen en Giel Senden kregen dezelfde onderscheiding omdat ze 25 jaar bondsjurylid zijn.

Bondsonderscheidingen bij St. Sebastianus Eys

Aan een negental jubilarissen werd een receptie aangeboden bij gelegenheid dat zij zich een periode, die varieerde van 25 tot maar liefst 60 jaar, vol overgave hebben ingezet als lid van schutterij St. Sebastianus Eys. De betreffende jubilarissen zijn in het vorige Schutterstijdschrift voorgesteld.

Twee jubilarissen viel een onderscheiding ten deel, namelijk kolonel Antoon Conraads die al 60 jaar als schutter meemarcheert en generaal Johan Eykenboom, die 50 deel uitmaakt van de Eyscher schutterij. Beiden ontvingen de zilveren bondsonderscheiding uit handen van voorzitter dhr. Jacob Gorissen van de R.K. Zuid-Limburgse Schuttersbond.

Hartelijk dank. Aan allen die ervoor hebben gezorgd dat wij als schutterij in staat waren om onze negen jubilarissen een uitstekende receptie aan te kunnen bieden. Nagenoeg de complete dorpsgemeenschap Eys was vertegenwoordigd in de vele particulieren en familie van de jubilarissen en in de vele verenigingen die hun felicitaties overbrachten.

SCHUTTERSKONINGEN

Robert Bartels St.-Sebastianus Voerendaal
Clement Botty St.-Martinus Houthem St.-Gerlach,
(94e sch.)

Hub Claessen koning van het eregilde St.-Sebastianus
Voerendaal (2e achtereenvolgende keer)

Theo Consemulder St.-Willibrordus Obbicht (90e sch.)
Gerard Graef koning van de Vrienden van
schutterij St.-Agatha Haelen

Fred van Hal St.-Martinus Linne
Peter Hautvast prominentenkoning St.-Martinus Linne
Ger Heyligers St.-Sebastianus Herkenbosch
Johan Janssen St.-Servatius Raam (Bondskoning
Bond Maas en Kempen na 81 schoten)
Nellie Janssen koningin van de Vrienden van
schutterij St.-Agatha Haelen

Jan Kauwenberg St.-Stephanus Dieteren (108e sch.)
Dré Mennen St.-Aldegondis Buggenum
Leo Mennen St.-Nicolaas en St.-Antonius Budel
Heidi Metsemakers St.-Paulus Roggel (101e sch.)
Johan Metsemakers Jeugdkoning St.-Paulus Roggel
Ton Nijsten St.-Joseph Buchten
Har Parren Commandant van St.-Gregorius
Visserweert-Illichhoven

Patrick Pinxten St.-Sebastiaan Grote Brogel
Peter Pustjens prominentenkoning bij St.-Gregorius
Visserweert-Illichhoven

Marina Puts burgerkoningin St.-Sebastianus Beegden
Piet Puts St.-Sebastianusgilde Beegden
John Rutjens St.-Petrus Kelpen Oler
Wim Schouten H. Kruis Grevenbicht (130e sch.)
Anton Schweitzer burgerkoning St.-Martinus Houthem
St.-Gerlach (148e sch.)

Ton Selten Centuriokoning St.-Martinus
Houthem St.-Gerlach
Youri Slabbers jeugdkoning St.-Martinus Linne
Karin Teling Centuriokoning St.-Martinus
Houtem St.-Gerlach

JUBILARISSEN

12¹/₂-jarig lidmaatschap

Wiel Eyssen St.-Joseph Waubach
Wiel Franken St.-Joseph Waubach

25-jarig lidmaatschap

Eddie Birke St.-Joseph Buchten
Herman Boosten St.-Hubertus Ubachsberg
L.M.A.M. Bots St.-Nicolaas Meijel
W.A. Bots St.-Nicolaas Meijel
J.G.A.A. Engelen St.-Rochus Stevensweert
Ger Eussen St.-Hubertus Ubachsberg
Annie v. Gelderen St.-Sebastianus Spekholzerheide
J.J. Geraets St.-Nicolaas Meijel
Anneke Hendriks St.-Sebastianus Spekholzerheide
M.G. Fiddelaars St.-Martinus Holtum
P.H.J.J. Gubbels St.-Hubertus Kessel
H. Hoffmans Oude en Jonge Nobele Valkenburg
H. op den Kamp St.-Lambertus Broeksittard
W.J.A. Lutjels St.-Nicolaas & St.-Antonius Budel
F.J.A. Naus St.-Hubertus Kessel
Daan Neutgens St.-Joseph Buchten
Sjef Odekerken St.-Hubertus Ubachsberg
Jan Ortman St.-Sebastianus Eys
Albert Parfant St.-Hubertus Schaesberg
J.M.H. Philips St.-Martinus Holtum
J.J. Reijnders St.-Severinus Grathem
J.F. Schmitz St.-Sebastianus Herkenbosch
J.P.J. Schmitz St.-Rochus Stevensweert
Fried Schrijvers St.-Sebastianus Eys
J. Smeets St.-Lambertus Broeksittard
Jo Sijstermans St.-Sebastianus Spekholzerheide
H.J. Thijssen St.-Hubertus Kessel

40-jarig lidmaatschap

Math Berger St.-Sebastianus Eys
Herman Cox St.-Joseph Buchten
J.A.F. Crutzen Oude en Jonge Nobele Valkenburg
Ger Ernes St.-Hubertus Ubachsberg
Hub Ernes St.-Hubertus Ubachsberg
P. Faarts St.-Sebastianus Margraten
Harrie Franssen St.-Hubertus Ubachsberg
Sjo Knubben St.-Mauritius Strucht
Hein Lardinois St.-Hubertus Ubachsberg
Leo Lardinois St.-Hubertus Ubachsberg
Miel van Loo St.-Sebastianus Eys
Piet van Loo St.-Sebastianus Eys
Jac Lumens St.-Joseph Buchten
Hub Luijten St.-Hubertus Schaesberg
Arno Mommertz St.-Sebastianus Spekholzerheide
J.G.J. Poulissen St.-Martinus Tegelen
J. Schins St.-Joseph Vijlen

Math Theunissen St.-Hubertus Ubachsberg
Sjo Vluggen St.-Sebastianus Eys

50-jarig lidmaatschap

J. van Bree St.-Nicolaas Meijel
Johan Eykenboom St.-Sebastianus Eys
F. Hermans St.-Lambertus Broeksittard
Jos Lardinois St.-Hubertus Ubachsberg
Bernard Senden St.-Hubertus Ubachsberg
Juup Senden St.-Sebastianus Eys
J. Winthagen St.-Lambertus Broeksittard
Hub Zeelen St.-Joseph Buchten

60-lidmaatschap

Antoon Conraads St.-Sebastianus Eys
Sjeuf Kikken St.-Mauritius Strucht

65-jarig lidmaatschap

Jan Oberdorf St.-Joseph Buchten

HET O.L.S.-LIED VAN SINT MARTINUS 1986

Kinrooi is gelukkig, met het O.L.S.
En dat werd geschoten, door een ploeg van zes
Sint Martinus-mensen, op en top paraat.
Mannen die het kennen, in woord en daad!

Refrein: Daar was Houben Jan
en Houben Jan
en Houben Tony bij!
De helden van de club
die wonnen deze cup!
Vleeschouwers Willem,
Vleeschouwers Leo
en Verstraeten Thieu!
Zij schoten met hun zes
't begeerde O.L.S.

Kinrooi zal onthouden, deze fijne dag.
Heel het dorp versieren, met een winnaarsvlag!
Dit was een prestatie met een mooie klank
en aan deze mensen, oprechte dank!

Sint Martinus-leden, vonden nu hun doel.
't O.L.S. eens winnen geeft een fijn gevoel!
Nu dit peil bewaren, voor het nageslacht
en er steeds aan denken, in praal en pracht!

Theo van Dael.

**De redactie
van het Limburgs
Schutterstijdschrift
wenst haar lezers
een gezond en
succesvol 1998.**

INHOUDSOPGAVE

Artikel	pag
Colofon + Voorwoord	1
De Kon. Schutterij St.-Martinus Kinrooi	2
Koninklijke opening Château St.-Gerlach	5
Adreswijzigingen	5
Marketentsters bezochten hun patrones in Eisenach	6
525-jarig jubileum St.-Willibrordus Geijsteren	9
Lei Meisen diplomatiek consul van Limburg	10
Geschiedenis en ontstaan van de Zuid-Limburgse SchuttersBond - Deel II	11
Bibliografie over de Limburgse schutterijen	12
Plechtige herdenking Birma-Siamspoorlijn, deelname door schutterij St.-Hubertus Schaesberg	15
Lezerspost + antwoord	16
Oproer in Baexem (1715)	18
Charles Eyck verbonden met Limburg en het Limburgse Schutterswezen	20
Schutterij St.-Sebastiaan As (4)	26
Bielemannen- en Sappeurstreffen 1997	27
Krantenkoppen	28
Koningbosch winnaar 6e LDS	29
7e Marketentstertreffen in Vijlen	31
Limburgse Schuttersagenda	32
Jubilarissen in Strucht	32
Een elftal van jubilarissen te Ubachsberg	33
Onder de schietboom	34
Ontvangen na redactie-sluiting	40
Programma 5e Limburgse Schuttersdag	41
Wij gedenken	42
Wij feliciteren	43
Het O.L.S.-lied van Sint Martinus 1986	44
Inhoudsopgave	44
Bijlagen A t/m D: Belangrijke adressen voor het Limburgse Schutterswezen + Redactie	

LAARZEN LAARZEN L
PLUIMEN PLUIMEN PL
BATONS BATONS
POMPONS POMPO
UNIFORMSCHOENEN
LEERWERK LEERWER
TWIRLSCHOENEN
INSTEPSCHOENE
OVERSCHOENEN OVE
HANDSCHOENEN HA
BATON-TASSEN B

VAN BEERS B.V.
SCHOENFABRIEK

Mgr. Völkerstraat 33, 5171 JM Kaatsheuvel NL
Tel.: (0416) 27 22 54, b.g.g. 27 65 48 - 27 70 72
Internationaal Tel.: 0031 (416) 27 22 54

SHAKO'S SHAKO'S S

BELANGRIJKE ADRESSEN VOOR HET LIMBURGSE SCHUTTERSWEZEN

0010 Secretaris OLS-Federatie	Margrietstraat 3	6077 AV St.-Odiliënberg	0475-532807
0012 Secretaris OLS-Feest	Vloedmolenweg 27	6039 RX Stramproy	0495-561384
0014 Schietcommissie	St.-Laurentiusstraat 55	3630 Maasmechelen	089-756632
0016 Muziekcommissie	Drieslagstraat 17	6004 CP Weert	0495-537055
0018 Moderator OLS-Federatie	v. Steffeswertplein 4	6107 BZ Stevensweert	0475-551235
0023 Secretariaat OLS-1998	volgt		
0025 Orde v/d Rode Leeuw van Limburg en de H.Sebastianus	Nieuwe Gaasstraat 17	6369 VK Simpelveld	045-5441723
0030 Stichting SAS	Eglantierhof 8	6043 WH Roermond	0475-324275
0032 Sectie Jury OLS	Genoenhoflaan 51	6097 GE Heel	0475-572393
0034 Normencommissie	Radmakerspad 19	5932 RE Tegelen	077-3732204
0036 Beheersgroep Limburgs SchutterijMuseum	Radmakerspad 19	5932 RE Tegelen	077-3732204
0040 Limburgs Schutterstijdschrift	Eglantierhof 8	6043 WH Roermond	0475-324275
0050 Zuid-Limburgse Schuttersfederatie	St.-Agathastraat 6	6287 AJ Eys	043-4511694
0051 Zuid-Limburgs Federatiefeest 1998	Postbus 16	6300 AA Valkenburg	043-4592329
0060 Stuurgroep Marketentsters	Baron de Selysstraat 15	6301 JZ Houthem-St. Gerlach	043-6042322
0061 Werkgroep 8e Marketentstertreffen	Het Paradijs 12	6245 MD Eijsden	043-4093839
0065 Stichting Limburgs Dames Schuttersfeest	Smeetsstraat 106	3640 Molenbeersel	089-701038
0066 Limburgs DamesSchuttersfeest 1998	Brandstraat 13	6112 AH St.-Joost	0475-485487
0070 Stuurgroep Bielemannen en Sappeurs i.o.	Burg. van Leentstraat 5	5971 AG Grubbenvorst	077-3662055
0071 Bieleman- en Sappeurstreffen 1998	Nelson Mandelastraat 9	6141 DC Limbricht	046-4526434
0081 De Gildetrom	Beverlaan 11	5581 EE Waalre	040-2213842
0100 Schuttersbond Berg en Dal	Rijksweg 132	6325 AG Berg en Terblijt	043-6040611
0102 St.-Brigida Noorbeek	Burg. Nahonstraat 1	6255 AA Noorbeek	043-4572175
0104 Garde des Tireurs du quartier 28 Maastricht	Postbus 4987	6202 TD Maastricht	043-3612903
0106 St.-George Simpelveld	Postbus 21033	6369 ZG Simpelveld	045-5443973
0108 St.-Joseph Waubach	Ch. Frehenstraat 36	6374 EM Waubach	045-5324711
0110 St.-Martinus St.-Maartensvoeren	Veurzerveld 28B	3790 St. Maartensvoeren	041-810508
0112 St.-Monulphus & Gondulphus Berg en Terblijt	Rijksweg 132	6325 AG Berg en Terblijt	043-6040611
0114 Nachtwachtgilde Berg en Terblijt	Valkenburgerstraat 45	6325 BL Berg en Terblijt	043-6040013
0116 St.-Sebastianus Spekholzerheide	Postbus 86	6460 AB Kerkrade	045-5354632
0118 St.-Servaas Banken	Concordiastraat 58A	6226 GE Heer	043-3630227
0200 Schuttersbond Eendracht Born-Echt e.o.	Karel v. Bronckhorststraat 30	6125 AT Obbicht	046-4855168
0202 St.-Andreas Maasbracht	Voortstraat 6	6051 JK Maasbracht	0475-467057
0204 St.-Antonius Sleek	Roodtstraat 6	6102 VT Echt	0475-486511
0206 Eendracht Papenhoven	Eikenstraat 10	6127 CZ Grevenbicht	046-4858622
0208 St.-Gregorius Illikhoven	Eyckholtstraat 25	6116 BN Roosteren	046-4495360
0210 St.-Hubertus Nattenhoven	Holsberg 28	6129 KL Berg aan de Maas	046-4337944
0212 St.-Jan Nieuwstadt	Aan de Linde 15	6118 AN Nieuwstadt	046-4853076
0214 St.-Joris St.-Joost	Heerdstraat 42	6111 AG St. Joost	0475-486273
0216 St.-Joseph Buchten	Dorpstraat 73	6122 CG Buchten	046-4852656
0218 St.-Joseph 1886 Koningsbosch	Frederikstraat 2	6104 CE Koningsbosch	0475-volgt
0220 H. Kruis Grevenbicht	Schoolstraat 38	6127 BG Grevenbicht	046-4857996
0222 St.-Lambertus Broeksittard	Postbus 393	6130 AJ Sittard	046-4524472
0224 St.-Landricus Echt	Zilstraat 33	6114 KG Dieteren-Susteren	046-4492338
0226 St.-Martinus Born	Getelberg 21	6118 AX Nieuwstadt	046-4856657
0228 St.-Martinus Holtum	Martinusstraat 9A	6121 BD Holtum-Born	046-4853248
0230 St.-Martinus Linne	Plantsoenstraat 3	6067 GH Linne	0475-464321
0232 St.-Nicolaas Susteren	Schoutlaan 93	6114 MD Susteren	046-4495328
0234 St.-Petrus en Paulus Echt	Kaplaan Goossensstr. 28	6101 CZ Echt	0475-481049
0236 St.-Petrus en Paulus Susteren	Molenveldweg 26	6114 GH Susteren	046-4492687

0238	St.-Rochus Stevensweert	Eiland 31A	6107 CB Stevensweert	0475-551704
0240	Stadsjötterie St.-Rosa Sittard	Postbus 347	6130 AH Sittard	046-4516501
0242	St.-Stephanus Dieteren	Koningsplein 15	6104 BK Koningsbosch	0475-301715
0244	St.-Urbanus Montfort	Sportlaan 8	6065 AJ Montfort	0475-541313
0246	Wilhelmina Hingen	Op den Dijk 28	6102 EW Hingen-Echt	0475-482368
0248	St.-Willibrordus Obbicht	Houtstraat 42	6127 EE Grevenbicht	046-4857335
0300	Kantonnale Schuttersbond Eendracht Maakt Macht	Vloedmolenweg 27	6039 RX Stramproy	0495-561384
0302	St.-Ansfried Thorn	Margarethastraat 6	6017 EC Thorn	0475-561895
0304	St.-Antonius Altweert	Bergerothweg 38	6039 AM Stramproy	0495-562164
0306	St.-Antonius Nederweert	Pastoor Vullersstraat 62	6035 AH Ospel	0495-625222
0308	St.-Antonius Stramproy	Veldstraat 19	6039 EA Stramproy	0495-561491
0310	St.-Barbara Leveroy	Kapelstraat 8	6091 PB Leveroy	0495-651757
0312	St.-Barbara Tungalroy	Parklaan 60	6039 BE Stramproy	0495-563116
0314	St.-Catharina Stramproy	St.-Willibrordusstraat 24	6039 CA Stramproy	0495-562601
0316	St.-Catharina 1480 Weert	Overkwartierstraat 20	6004 HJ Weert	0495-534120
0318	St.-Cornelius Swartbroek	St.-Jozefslaan 48	6006 JL Weert	0495-541084
0320	St.-Jacobus Hunsel	Eindstraat 1	6014 EL Ittervoort	0475-562665
0322	St.-Jan Baexem	Hubert Cuyperslaan 27	6095 BG Baexem	0475-452383
0324	St.-Job Leuken	Postbus 10463	6000 GL Weert	0495-547913
0326	St.-Lambertus Neeritter	Lambertusstraat 35	6015 AP Neeritter	0475-565624
0328	St.-Lucie Nederweert Eind	Rendierenlaan 18	6034 RS Nederweert-Eind	0495-626258
0330	St.-Margaretha Ittervoort	Brigittastraat 1	6014 AT Ittervoort	0475-566801
0332	St.-Nicolaas Heythuysen	Schuttersdreef 73	6093 JD Heythuysen	0475-492489
0334	St.-Nicolaas Meijel	Mr. Jochemsstraat 26	5768 VS Meijel	077-4663132
0336	St.-Nicolaas & St.-Antonius Budel	Treurenburgstraat 11	6021 BE Budel	0495-492333
0338	St.-Oda Boshoven	Laurenburg 81	6006 GM Weert	0495-538141
0340	St.-Odilia Ospeldijk	Korenbloemstraat 40	6035 AZ Ospel	0495-633116
0342	St.-Paulus Roggel	Maassenstraat 8	6088 CX Roggel	0475-493851
0344	St.-Petrus Kelpen Oler	Kelperveen 4	6037 SG Kelpen	0495-652043
0346	St.-Sebastianus Ell	Sebastianstraat 39	6011 RD Ell	0495-551614
0348	St.-Sebastianus Laar	Heugterbroekdijk 11	6003 RA Weert	0495-537607
0350	St.-Severinus-Grathem	De Peel 9	6097 NL Heel	0475-452210
0352	St.-Willibrordus Meijel	Leemkuilen 6	5768 EN Meijel	077-4663176
0400	Schuttersbond St.-Gerardus-Amstenrade	Servatiusstraat 58	6444 VM Brunssum	045-5525355
0402	St.-Eligius Juliana Schinveld	Putbergstraat 17	6451 EA Schinveld	045-5271243
0404	St.-Gertrudis Amstenrade	Agnes Huynstraat 25	6436 BB Amstenrade	046-4424355
0406	St.-Gregorius de Grote Brunssum	Postbus 8050	6440 HB Brunssum	045-5252127
0408	St.-Hubertus Schaesberg	Marco Polostraat 4	6413 SH Heerlen	045-5220374
0410	St.-Johannes en Clemens	Raadhuisstraat 38	6447 AS Merkelbeek	045-5274433
0412	St.-Joseph Stein	Heerstraat Centrum 111	6171 HT Stein	046-4336719
0414	St.-Joseph Sweijkhuizen	Antoniusstraat 84	6166 XL Geleen	046-4755123
0416	St.-Lambertus Oirsbeek	De Gijselaar 19	6436 AS Amstenrade	046-4423987
0418	St.-Laurentius Spaubeek	Dorpstraat 4	6176 AC Spaubeek	046-4433902
0420	HH. Marcellinus en Petrus Geleen	Gansbeek 45	6166 JE Geleen	046-4757697
0422	St.-Martinus Vaesrade	St.-Servatiusstraat 7	6361 JK Vaesrade	045-5242262
0424	't Mestreechs Rizzjemint	Postbus 90	6200 AB Maastricht	043-3216976
0426	St.-Michaël Doenrade	Kerkstraat 126	6439 AV Doenrade	046-4423613
0428	St.-Remigius Meerssen	Kuileneindestraat 41	6231 KE Meerssen	043-3643943
0430	St.-Salvius Limbricht	Nelson Mandelastraat 9	6141 DC Limbricht	046-4526434
0432	St.-Sebastiaan Heerlerheide	Netelstraat 3	6413 SN Heerlen	045-5214717
0434	St.-Sebastiaan Schimmert	Langstraat 18	6333 CE Schimmert	045-4042730
0436	St.-Sebastianus Heerlen	Postbus 2867	6401 DJ Heerlen	045-5222017
0438	St.-Sebastianus Klimmen	Overheek 10	6343 PC Klimmen	045-4051325
0440	St.-Sebastianus Puth	M.L. Kingstraat 14	6155 LD Puth	046-4434162
0500	Schuttersbond Juliana	Molenveldweg 55	5975 AJ Sevenum	077-4672136
0502	Akkermansgilde-Venlo	Klagenfurtlaan 268	5916 BB Venlo	077-3517900
0504	St.-Anna Maasbree	Larikspad 9	5993 XT Maasbree	077-4651626
0506	St.-Anthonius Tegelen	Past. Freijbeuterstraat 2	5931 LJ Tegelen	077-3732159
0508	St.-Antonius & St. Petrus Baarlo	Cederstraat 10	5993 XK Maasbree	077-4653295
0510	St.-Barbara Reuver	Rijksweg Noord 83	5953 AC Reuver	077-4744417
0512	St.-Hubertus Beringe	Pastoor Esserstraat 26	5986 AK Beringe	077-3072407

0514	St.-Hubertus Kessel	Frans Halsstraat 5	5995 CM Kessel	077-4623020
0516	St.-Hubertus Tegelen	Vastenavondkampstr. 154	5922 AZ Venlo	077-3822883
0518	St.-Jan Grubbenvorst	Burg. van Leentstraat 5	5971 AG Grubbenvorst	077-3662055
0520	St.-Jan Venray (Zandakker Gilde)	Gitaarstraat 50	5802 KL Venray	0478-580748
0522	St.-Lambertus Helden	Burg. van Cannstraat 2	5988 CR Helden	077-3073397
0524	St.-Leonardus Panningen	Kaplaan Nausstraat 25	5987 AR Egchel	077-3077809
0526	St.-Martinus Maasbree	Dubbroek 5	5993 PN Maasbree	077-4653083
0528	St.-Martinus Neer (Bussenschutten)	Kerkplein 7	6086 BK Neer	0475-595542
0530	St.-Martinus Tegelen	Holtmühlestraat 15	5932 BA Tegelen	077-3730005
0532	Ons Genoegen	Kreeftenheide 33	5853 AH Siebengewald	0485-531439
0534	St.-Sebastianus Sevenum	Scheperstraat 14	5975 VV Sevenum	077-4672983
0536	St.-Thomas van Aquino Blerick	Alberichstraat 95	5922 BN Venlo	077-3822778
0538	St.-Urbanus Belfeld	Vogelsweijde 5	5953 ME Reuver	077-4746450
0540	St.-Urbanus Grashoek	Roomweg 11	5985 NR Grashoek	077-3071680
0542	Wilhelmina-Horst	v. Blitterswijkstraat 2	5961 ST Horst	077-3985541
0600	Schuttersbond Maas en Kempen	Venlosesteenweg 135	3640 Kinrooi	089-562441
0602	St.-Amandus Opglabbeek	Silvesterlaan 16	3660 Opglabbeek	089-858046
0604	St.-Anna Opglabbeek	Elf Septemberlaan 47	3660 Opglabbeek	089-858420
0606	St.-Anna Voorshoven	Grotlaan 40	3680 Maaseik	089-868284
0608	De Breidelzonen-Kessenich	Meierstraat 58	3640 Kinrooi	089-566803
0610	St.-Catharina Beek	Kerkstraat 24	3960 Bree	089-463860
0612	St.-Catharina Neeroeteren	Zandstraat 6	3680 Opoeteren	089-864809
0614	St.-Dionysius Opoeteren	Dilserweg 30	3680 Opoeteren	089-634232
0616	St.-Harlindis & Relindis Ellikom	Grote Baan 61	3670 Meeuwen-Gruitrode	089-701839
0618	St.-Hubertus Molenbeersel	Manestraat 1	3640 Kinrooi	011-446504
0620	St.-Joris Kaulille	Steenweg op Kl. Brogel 69	3950 Kaulille	089-857775
0622	St.-Lambertus Louwel	Molenweg 39	3660 Opglabbeek	089-701512
0624	St.-Lambertus Molenbeersel	Weertersteenweg 335/3	3640 Kinrooi	089-447161
0626	St.-Laurentius Bocholt	Leemskuijenstraat 15	3950 Lozen-Bocholt	089-702111
0628	St.-Martinus Grootbeersel	Zielderveld 18	3640 Kinrooi	089-564607
0630	St.-Martinus Kessenich	Venlosesteenweg 358	3640 Kessenich	089-701160
0632	St.-Martinus Kinrooi	Truyenstraat 53	3640 Kinrooi	089-657472
0634	St.-Martinus Niel bij As	Nieuwheidestraat 16	3668 Niel bij As	089-757075
0636	St.-Monulphus en Gondulphus Rotem	Veldsteeg 5A	3650 Dilsen-Rotem	089-565885
0638	St.-Pieter Elen	Breemstraat 26	3650 Dilsen	089-657547
0640	St.-Sebastiaan As	St.-Aldegondestraat 20	3665 As	089-855169
0642	St.-Sebastiaan Dorne	Daalstraat 14	3680 Opoeteren	011-447161
0644	St.-Sebastiaan Grote Brogel	Leemskuijenstraat 15	3950 Lozen-Bocholt	011-648932
0646	St.-Sebastiaan Huibrechtslille	Zandstraat 29	3910 Huibrechtslille	089-857741
0648	St.-Servatius Raam	Heidestraat 19	3660 Opglabbeek	089-864048
0650	St.-Trudo Opitter	Bosstraat 48	3960 Opitter	
0700	Schuttersbond De Maasvallei	Zandstraat 143	3630 Maasmechelen	089-763474
0702	St.-Ambrosius Kinrooi	Gruitroderstraat 4	3960 Bree	089-462874
0704	St.-Elisabeth Stokkem	Kapelstraat 52	3650 Stokkem	089-753372
0706	St.-Laurentius Meeswijk	Veenstraat 2	3630 Maasmechelen	089-771765
0708	St.-Martinus Dilsen	Lemmenshoefstraat 7	3650 Dilsen	089-792630
0710	St.-Monulphus & Gondulphus I Maasmechelen	Igidius de Vresestraat 6	3680 Maaseik	089-561575
0712	St.-Monulphus & Gondulphus II Maasmechelen	Jos Smeetslaan 15	3630 Maasmechelen	089-764757
0714	St.-Pieter Leut	Ganzenpoelstraat 50	3630 Leut-Maasmechelen	089-758181
0800	Midden-Limburgse Schuttersbond	Margrietstraat 3	6077 AV St.-Odiliënberg	0475-532807
0802	St.-Agatha Haelen	Kampweg 3	6083 BH Nunhem	0475-599221
0804	St.-Aldegondis Buggenum	Halstraat 48	6082 BD Buggenum	0475-592826
0806	St.-Andreas Melick	Parallelweg 12	6074 BV Melick	0475-534628
0808	St.-Anna Merum	Molenweg 69	6049 GB Merum-Herten	0475-316207
0810	St.-Cornelius Irene Posterholt	Postbus 8052	6060 AB Posterholt	0475-323941
0812	St.-Georgius & St. Sebastianus Beesel	Hensenbosstraat 10	5954 AJ Beesel	077-4743199
0814	Prins Hendrik St.-Odiliënberg	Wiedestraat 7	6077 NV St. Odiliënberg	0475-333106
0816	St.-Joris Wessem	Het Schoor 16	6019 EB Wessem	0475-562719
0818	St.-Martinus Asenray	Gewantmakerstraat 61	6043 SZ Roermond	0475-328962
0820	St.-Martinus Horn	Bosscher-ven 2	6085 DL Horn	0475-581806

0822	St.-Martinus Vlodrop	Holsterweg 2	6063 CM Vlodrop	0475-403020
0824	St.-Matthias Posterholt	Wilgenlaan 16	6077 CJ St.-Odiliënberg	0475-535133
0826	St.-Michaël Brachterbeek	Op de Berg 59	6051 KB Maasbracht	0475-464121
0828	St.-Michaël Ool	Schoolstraat 41	6049 BM Herten-Ool	0475-315325
0830	St.-Michaël Thorn	Bogenstraat 26	6017 AV Thorn	0475-562812
0832	Oranje Boukoul	Beneden Boukoul 38	6071 AK Boukoul	0474-504734
0834	Oranje Nassau Roermond	Bernhardlaan 29	6042 HP Roermond- Maasniel	0475-329667
0836	St.-Petrus Roggel	Heufke 9	6088 CM Roggel	0475-492646
0838	St.-Sebastianusgilde Beegden	Maestweg 12	6099 CX Beegden	0475-573009
0840	St.-Sebastianus Heel	Ringweg 36	6097 EE Heel	0475-572604
0842	St.-Sebastianus Herkenbosch	Jagerstraat 22	6075 BG Herkenbosch	0475-533236
0844	St.-Sebastianus Neer	Esdoornstraat 33	6086 CJ Neer	0475-592341
0846	St.-Urbanus Maasniel	Kastanjelaan 32	6042 GV Roermond	0475-325566
0900	Zuid-Limburgse Schuttersbond	Koolweg 47	6181 BK Elsloo	046-4379516
0902	St.-Barbara Meerssen	Postbus 150	6230 AD Meerssen	043-3641309
0904	St.-Hubertus Gulpen	Postbus 69	6270 AB Gulpen	043-4502858
0906	St.-Hubertus Ubachsberg	Mosterdstraat 17	6367 HR Ubachsberg	045-5753604
0908	St.-Joseph St.-Geertruid	Gen Eikske 8	6265 BC St.-Geertruid	043-4082930
0910	St.-Jozef Vijlen	Postbus 604	6294 ZG Vijlen	043-3063939
0912	St.-Martinus Houthem	St.-Gerlachstraat 8	6301 JP Valkenburg	043-6041369
0914	St.-Maternus Wylre	Marchierstraat 6	6321 AL Wylre	043-4501810
0916	St.-Mauritius Strucht	Walem 20	6341 PC Schin op Geul	043-4592736
0918	De (Jonge en Oude) Nobelevalkenburg	Tolhuisstraat 15	6305 BA Schin op Geul	043-4592329
0920	St.-Paulus Epen	Past. Oberieweg 5	6285 AL Epen	043-4551669
0922	St.-Paulus Vaals	Postbus 2	6290 AA Vaals	043-3062724
0924	St. Sebastianus-Eys	Pastoor Duckweilerweg 2	6287 AP Eys	043-4511996
0926	St.-Sebastianus Margraten	v. Eynattenstraat 7	6269 CG Margraten	043-4582578
0928	St.-Sebastianus Mechelen	Hilleshagerweg 12	6281 AE Mechelen	043-4551394
0930	St.-Sebastianus Mheer	Burg. Beckersweg 19	6261 NX Mheer	043-4572151
0932	St.-Sebastianus Oost Maarland	Lemoen 15	6245 PG Eijsden	043-4092495
0934	St.-Sebastianus Voerendaal	Postbus 23066	6367 ZH Voerendaal	045-5754234
0936	DD Stadsschutterij Maastricht	Apollohof 127	6215 SX Maastricht	043-3433044
0938	Kon. Wilhelmina Nieuwenhagen	Elzehof 23	6374 MJ Landgraaf	045-5310453

NOG NIET AANGESLOTEN BIJ EEN SCHUTTERSBOED:

0000	St.-Ambrosius Lommel	Molenstraat 55	3920 Lommel	089-541771
0000	St.-Antonius en Urbanus Maasbree			
0000	St.-Christoffel Roermond	de Ruyterstraat 13	6045 XK Roermond	0475-327414
0000	St.-Jozef Lommel	St. Hubertusstraat 11	3920 Lommel	
0000	St.-Leendert Urmond	Gulickerstraat 18	6129 EH Urmond	046-4334003
0000	St.-Sebastianus Eygelshoven			
0000	St.-Sebastianus Lommel	Meidoornstraat 12	3920 Lommel	011-545057
0000	St.-Sebastianus Susteren	Wilhelminalaan 21	6114 BE Susteren	046-4493461

REDACTIE EN CORRESPONDENTEN LIMBURGS SCHUTTERSTIJDSCRIFT

- ★ Hoofdredacteur: Wim Pijpers Eglantierhof 8 6043 WH Roermond; Tel. 0475-324275 (na 18.00 uur), fax 0049 2161 5655718.
- ★ Piet Hermans Hegstraat 13 6001 EW Weert; Tel. 0495-544548.
- ★ Jean-Pierre Schobben Postbus 106 6440 AC Brunssum; Tel./fax 045-5256116.
- ★ Werner Smet Breeërsteenweg 124 3640 Kinrooi; Tel. 089-563132.
- ★ Jos Thomassen Eikenlaan 32 3630 Maasmechelen; Tel. 089-767789.
- ★ Cor Voorter Maj. Evanslaan 1 6114 KR Susteren; Tel. 046-4491539.
- ★ Drs. Jean Walraven Borgeind 21 6041 AP Roermond; Tel. 0475-318124.
- ★ Drs. Luc Wolters Dr. Schweitzerstraat 4 6369 XL Sempelveld; Tel. 045-5442585.
- ★ Correspondente schuttersbond St. Gerardus-Amstenrade: Yvonne van de Wall Antoniusstraat 84, 6166 XL Geleen; Tel. 046-4755123.

drukkerij *sinds 1935*
LIMBURGSCHE POST ^B_V
Beegden

Heerstraat Noord 69
6099 AW Beegden
Postbus 5033
6097 ZG Heel
Telefoon (0475) 57 16 51
Telefax (0475) 57 28 91

- Lid Koninklijk Verbond van Grafische Ondernemingen KVGO
- Lid Vereniging Produktbewaking Grafische Industrie VPGI
- Lid Sectie van Producenten van Beveiligd Drukwerk **

Mr Cas van Heugten

ADVOCaat EN PROCUREUR

Rijksweg Noord 214
6136 AE SITTARD
Telefoon (046) 452 88 99
Telefax (046) 452 89 00

Algemene rechtspraak, civiel recht, strafrecht,
sociaal verzekeringsrecht, adviezen, incasso's,
slachtofferhulp, verkeerszaken, letselschades,
schaderegeling met verzekeringmaatschappijen en
contacten met Duitse en Belgische advocaten.

HERSTEL UW TRADITIE IN ERE: KEVELAERER VAANDELS: RESTAURATIE EN NIEUW.

KEVELAERER FAHNEN + PARAMENTEN GmbH

Kapellenplatz 27, 47623 Kevelaer 1 / BRD
Telefoon: 02832-5734 / Fax: 02832-50075

Wij hebben de vakkennis en kunde in huis om nieuwe vaandels te vervaardigen en oude vaandels te restaureren.

Wij gebruiken de meest zeldzame, kostbare en functionele materialen om via hand- of machineborduurwerk en de onmisbare kunsthistorische achtergrond een ambachtelijk werkstuk van allure af te leveren.

U kunt ook contact opnemen met:
Stadelmaier Nijmegen B.V., Postbus 1011, 6501 BA Nijmegen
Telefoon: 024-3224384
Fax: 024-3232255

LIMBURGSE BIERSPECIALITEITEN
VAN DE MERGELLANDBROUWERIJ

**GULPENER
SJOES**

LIMBURGS
'KONINGSPAAR

en de St. Martinuskerk, in Venlo van de ontwerpen van) gebrandschilderde ramen en - als een willkaredige greep uit de vele kerken - werd door hem beschilderd de kerk van Meerssen-West, de kloosterkerk van Witten, de St. Pancratius-Heerlen, maar ook bijvoorbeeld de kapel van de Iaterschool te Zeist en het tamedu St. Martinuskerkje in het Noordfranse Jeantes-la-Ville.

De discussie over Charles Eyck splitst zich toe over de kwestie of zijn ro als kunstenaar een vernieuwend karakter had of dat hij enkel als schilder en tekenaar van het provinciale schoon geleerd moet worden. Feit is dat Eyck tal van nieuwigheden heeft meegebracht bij het ontwerpen van onder andere de cultuur waarin hij opgegroeid was.

Schutterij van Schimmert: het uniform

Bij de Schimmertse schutterij bleef de rol van Eyck niet beperkt tot het weergeven van de lokale cultuur, maar gaf hij er zelfs mede vorm aan. Zo ontwierp Eyck de uniformen voor schutterij St. Sebastiaan van Schimmert. De Schimmertse schutterij werd in 1957 na een periode van inactiviteit weer actief en bij die gelegenheid hadden de schutters behoefte aan een uniform. Bij de heroprichting op 20 januari 1957 konden de schutters zich laten zien in een ontwerp van de Schimmertse kunstenaar Eyck, namelijk een rode tuniek en een donkergroene broek met een eveneens donkergroene sjako. De schutters bleven dit ontwerp trouw. Ook al verslieten de uniformen op den duur, maar zowel in 1976 als in 1990 wanneer de Schimmertse schutterij nieuwe uniformen aanschatte, was dit telkens naar het ontwerp uit 1957 van Charles Eyck.

Overige attributen voor de Schimmertse schutterij

Niet alleen de ontwerpen voor het uniform van de Schimmertse schutters is van de hand van Charles Eyck. De kunstenaar maakte ook een voorzet voor het nieuwe vaandelaar van de schutterij en de ultiest kunstige vaandelaar. De deek biedt onder een bladentrans de mogelijke om enkele gewonnen medailles aan te hangen en op de top zijn er iel vogeltje (zie Limburgs Schutterslotchrift n. 31, juni 1996, de voorpagina).

Gebrandschilderd raam Horneheide

Eyck maakte als schilder van de Limburgse volkscultuur uiteraard meer werken die betrekking hadden op het schutterswezen. Zo is er te Horn een glas-in-lood-raam in het voormalige sanatorium Horneheide. Op trefzame wijze heeft Eyck een idyllisch plaatje uit de Limburgse volkscultuur afgebeeld. Het koningspaar van de schutterij, hij in trak met het koningszilver om, zij in een lang akonckleed met bloemen in de hand en een kroonlijc op het hoofd. Tussen hen in is een oude boom zichtbaar, die mogelijk verwijst naar de diepe wortels van deze tak van de volkscultuur. De schutterij komt naderbij. Boven de schutters torent het verenigingsvaandel. Zij komen uit de richting van het kleine kerkje in het dorp.

Een glas-in-lood raam deel uitmakend van de serie ramen "Het gezonde leven in Limburg" (1954) is eveneens een van de eerste werken van Charles Eyck resteren. Vooraan de schutterskoning en koningin. Achter hen komt de schutterij korterij uit de richting van de kerk. Het raam bevindt zich in het directiegebouw van Verpepghuis Horneheide te Horn.

Schilderij uit 1962 van een Limburgse schutterij met een diverse samenstelling, gezien de vele kleurige uniformen, die afgebeeld zijn. Het schilderij maakt deel uit van de kunstcollectie van de gemeente Heerlen. Dank aan het Stadsarchief Heerlen om dit schilderij te mogen publiceren. Waanders Uitgevers in samenwerking met het Stadsarchief plaatsen dit schilderij op de voorpagina van het nummer over schutterijen harmonie in de reeks "Ach Lieve Tijd - Twaalf eeuwen Mijnsmaak" deel 10.

De schutterij op het doek

Als een van Eycks visitekaartjes voor wat betreft zijn uitbeelding van het schutterswezen dient bevestigd een schilderij genoemd te worden dat deel uitmaakt van de kunstcollectie van de gemeente Heerlen. Charles Eyck beeldt op zijn geheel eigen wijze de schutterij uit. Enkele elementen die nadrukkelijk de aandacht vragen is de schutterskoning.

omhangen met het zilver en een zilveren lauwerkranen rond zijn cilinderhoed. Hij wordt geëscorteerd door een tweetal schutters in divers uniform. Het is overigens vrij opvallend hoeveel verschillende uniformen op het schilderij staan afgebeeld. Geheel links staat de tambour-maitre met koelbak en stat. Rechts naast hem een tambour, die helemaal in het wit gekleed is.

Rechts staat de imposante commandant, met sabel een rij medailles en zijn uniform voorzien van epauletten. Zijn uitmonsterring heeft overigens zeer veel weg van de operatiemeester, die op Pingsesdag de rittoer van H.M. de Koningin door Den Haag regelt. Op de voorgrond zitten twee oudere ten teken dat de schutterijen ook hun oude leden in ere houden.

Twee Voerendaalse schutters

Een ander werk van Eyck is getiteld "de oude garde van Cortenbach". Dit, Ger van Buren uit Maasticht wist er onlangs de hand op te leggen en stelde een foto ter beschikking voor publicatie. Op de tekening zijn te onderscheiden naar de achtergrond van kasteel Cortenbach twee schutters te zien van schutterij St. Sebastiaan Voerendaal.